

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอเมืองฤๅษี
จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

โดย
Ms.Lay Sophatt

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพัฒนศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอ
โม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

GUIDELINES FOR PROMOTING COMMUNITY PARTICIPATION IN OF
AGRICULTURAL COOPERATIVES DEVELOPMENT OF MOUNG RUSSIE DISTRICT,
BATTAMBANG PROVINCE, OF CAMBODIA

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education DEVELOPMENT EDUCATION
Department of Education Foundations
Silpakorn University
Academic Year 2023
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์
	การเกษตรของอำเภอโม้มฤณี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา
โดย	Ms.Lay Sophatt
สาขาวิชา	พัฒนศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัชฎาพร เกตานนท์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร. นพพร จันทรนำชู

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

	คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาเรียม นิลพันธ์)	
พิจารณาเห็นชอบโดย	
	ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา)	
	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัชฎาพร เกตานนท์)	
	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. นพพร จันทรนำชู)	
	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณธิดา เหล่าพวงศักดิ์)	

61260201 : พัฒนศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของชุมชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วม สมาชิกสหกรณ์การเกษตร

Ms. Lay Sophatt: แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัชฎาพร เกตานนท์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา 2) ศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ประชากรที่ใช้คือประชาชนที่เป็นเกษตรกรและได้เป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตร จำนวน 300 คน และผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับการสัมภาษณ์ระดับลึก การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงพรรณนาการวิเคราะห์ Independent t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ระดับลึกใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ด้วยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2) ปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา และกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ที่แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในชุมชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ในระดับ 0.05

3) แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร ผู้นำและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับการทำบัญชีการเงินให้แก่สมาชิกทุกคน หน่วยงานภาครัฐควรช่วยปกป้องสหกรณ์การเกษตรด้านกฎหมายและส่งเสริมให้สหกรณ์การเกษตรมีการทำธุรกิจเพิ่มเติมในสหกรณ์การเกษตร และช่วยทางด้านเงิน เพื่อให้สหกรณ์การเกษตรได้เอาไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนร่วมในสหกรณ์การเกษตร และ สมาชิกควรสละเวลามามีบทบาทหน้าที่ในการเข้าร่วมประเมินผลร่วมกัน

61260201 : Major DEVELOPMENT EDUCATION

Keyword : community involvement promoting participation Agricultural Cooperative Membership

Ms. Lay SOPHATT : Guidelines for Promoting Community Participation in of Agricultural Cooperatives Development of Moung Russie District, Battambang Province, of Cambodia Thesis advisor : Assistant Professor Ratchadaporn Ketanon, Ph.D.

The purpose of this research is 1) to study the level of community participation, 2) To compare community participation classified by personal factors 3) To study guidelines for promoting community participation in of agricultural cooperatives development of Moung Russie District, Battambang Province, of Cambodia. The samples were 300 farmers who had become members of agricultural cooperatives and 10 key informants. The research tools were questionnaires and questionnaires for in-depth interviews. Quantitative data analysis Descriptive statistics, independent t-test, and analysis of variance were used. Content analysis was used to analyze qualitative data from in-depth interviews.

The results showed moderate participation in the Level of Community Participation in of Agricultural Cooperatives Development of Moung Russie District, Battambang Province, of Cambodia.

Individual factors include age, education level, and land ownership there will be different community participation at the significance level of 0.05.

Guidelines for promoting community participation in developing agricultural cooperatives Leaders and relevant agencies should organize activities to promote learning about financial accounting for all members. Government agencies should help protect agricultural cooperatives legally and encourage agricultural cooperatives to do more business in agricultural cooperatives. and help with money So that agrarian cooperatives can be used for the benefit of participation in agricultural cooperatives members should take their time to participate in the evaluation together.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือและความกรุณาอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัชฎาพร เกตานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร. นพพร จันทรนาชู อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และ ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา และ รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณธิดา เหล่าพวงศักดิ์ คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ สนับสนุน แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการศึกษาวิจัยเป็นอย่างดีตลอดมาจนวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยูวรี ญาณปริชาเศรษฐ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิทักษ์ สุพรรณโณภาพ ที่กรุณาตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้ถูกต้อง สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้นำ และรองผู้นำสหกรณ์การเกษตร ทั้ง 6 แห่ง ผู้จัดทำบัญชีในสหกรณ์การเกษตร ที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ และขอขอบพระคุณประชาชนที่เป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตรในอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตาบอง ประเทศกัมพูชา ที่ให้ความร่วมมือให้ข้อมูลในการศึกษาจนทำให้การวิจัยสำเร็จ

สุดท้ายขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ สามี เพื่อนๆ และคนในครอบครัวทุกคน ที่เป็นกำลังใจให้คำแนะนำ สนับสนุน ช่วยเหลือดูแลด้วยดีตลอดมา และขอขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับนางสาว ภัทรนันท์ อุ่นอ่อน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนในการแนะนำเรื่องการเขียนให้งานวิจัยนี้สมบูรณ์มากขึ้น และสำเร็จลุล่วงได้อย่างดี

ความดีอันเกิดจากคุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบถวายแด่ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ มอบทุนพระราชทานในการศึกษาระดับปริญญาโทในครั้งนี้แก่ข้าพเจ้า อันเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ ซึ่งข้าพเจ้าจะขอนำงานวิจัยนี้ไปใช้พัฒนาให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศกัมพูชา และมอบให้แก่คุณพ่อคุณแม่ พี่ชายพี่สาว น้องสาว คณาจารย์ผู้ให้วิชาความรู้ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน

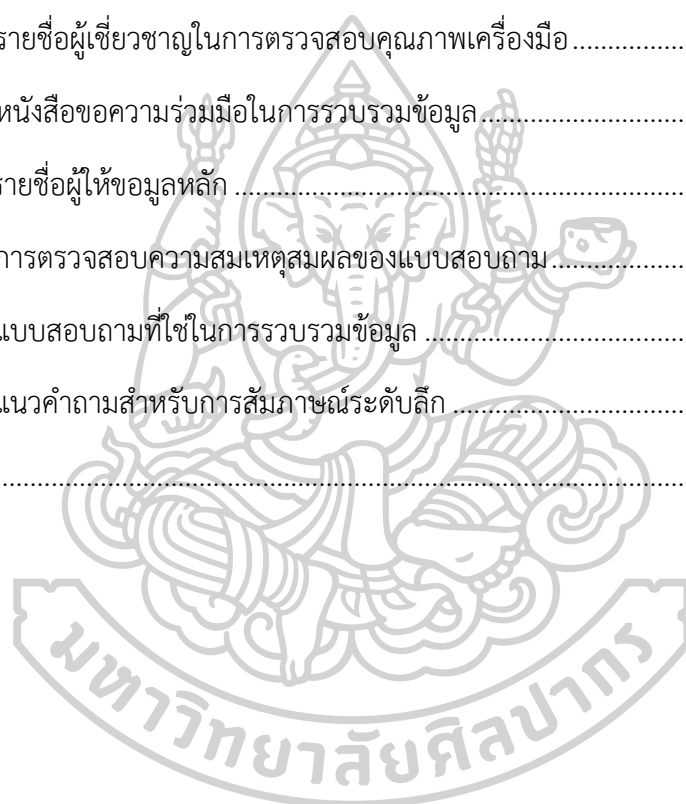
Lay Sophatt

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	8
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
สมมติฐานการวิจัย.....	9
ขอบเขตการวิจัย.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	11
บทที่ 2 วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตร.....	23
ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทย.....	30
บริบทของจังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	44

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	45
วิธีการวิจัย.....	45
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม งคี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา และศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโมงคี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล.....	45
ระเบียบวิธีวิจัย.....	46
ประชากร และตัวอย่าง.....	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
วิธีการวิจัย.....	48
ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร ของอำเภอโมงคี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา.....	48
ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants).....	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	50
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	51
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอ โมงคี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา.....	54
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของ อำเภอ โมงคี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล.....	60
ตอนที่ 4 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร ของอำเภอโมงคี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา.....	71

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	86
1. สรุปผลการวิจัย	86
2. อภิปรายผลการวิจัย	90
3. ข้อเสนอแนะ	92
รายการอ้างอิง	94
ภาคผนวก ก หนังสือขอการอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย	99
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	103
ภาคผนวก ค หนังสือขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล	105
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลัก	116
ภาคผนวก จ การตรวจสอบความสมเหตุสมผลของแบบสอบถาม	118
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	122
ภาคผนวก ช แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ระดับลึก	128
ประวัติผู้เขียน	131

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำแนกตามตัวแปรอิสระ	41
ตารางที่ 2 ตารางสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาสหกรณ์ การเกษตร.....	42
ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล.....	51
ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งของปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอเมืองฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา	54
ตารางที่ 5 ความถี่ และร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร ของอำเภอเมืองฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ด้านการเข้าร่วมตัดสินใจ	55
ตารางที่ 6 ความถี่ และร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร ของอำเภอเมืองฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	56
ตารางที่ 7 ความถี่ และร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร ของอำเภอเมืองฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน.....	57
ตารางที่ 8 ความถี่ และร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร ของอำเภอเมืองฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ด้านการมีส่วนร่วมในการรับข้อมูล.....	58
ตารางที่ 9 ความถี่ และร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร ของอำเภอเมืองฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	59
ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของ อำเภอ เมืองฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามเพศ	60
ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของ อำเภอ เมืองฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามอายุ.....	62
ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของ อำเภอ เมืองฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามระดับการศึกษา.....	63

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของ อำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	66
ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของ อำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน	68
ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของ อำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกกรรมสิทธิ์ในที่ดิน	69
ตารางที่ 16 สรุปแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของ อำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา	82

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	18
ภาพที่ 2 แผนที่ของจังหวัดพระตะบอง.....	35
ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย	44

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศกัมพูชา มีที่ตั้งอยู่กลางภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีพื้นที่ประมาณ 181,035 ตารางกิโลเมตร มีลักษณะภูมิประเทศคล้ายสามเหลี่ยมหรืออ่าง คือตรงกลางเป็นแอ่งทะเลสาบ และลุ่มแม่น้ำโขงอันกว้างขวาง มีภูเขาล้อมรอบอยู่ 3 ด้าน โดยมีเส้นเขตทิศเหนือและทิศตะวันตกติดต่อกับประเทศไทย ทิศตะวันออกติดกับเวียดนาม และทิศใต้ติดอ่าวไทย สถานเอกอัครราชทูตกัมพูชา (The Royal Embassy of Cambodia, 2006) มีภูมิอากาศมรสุมเขตร้อนแบบร้อนชื้นที่ได้รับอิทธิพลมรสุม มีการแบ่งเป็น 2 ฤดู อย่างชัดเจน คือฤดูฝน และฤดูแล้ง โดยฤดูฝนเริ่มจากเดือน พฤษภาคม ถึงเดือน ตุลาคม และฤดูแล้ง เริ่มจากเดือน พฤศจิกายน ถึง เดือน เมษายน โดยลักษณะทางสภาพอากาศแบบนี้คือดีต่อการทำเกษตร และมีทรัพยากรธรรมชาติมากมาย กัมพูชาเป็นประเทศเกษตรกรรม ที่มีประชากรประมาณร้อยละ 79 ของประชากรกัมพูชาอยู่ในชนบทเป็นเกษตรกร ส่วนใหญ่ดำรงชีวิตโดยการทำเกษตรกรรม ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ ประมง และการเลี้ยงชีพโดยการพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติ โดยเกษตรกรชายประมาณร้อยละ 39 และเกษตรกรหญิงประมาณร้อยละ 44 เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 56 เป็นเกษตรกรขนาดย่อมที่มีพื้นที่ทำเกษตรน้อยกว่าหนึ่งหนึ่งเฮกตาร์ และร้อยละ 88 ที่มีพื้นที่เกษตรกรรมเป็นพื้นที่ที่มีเจ้าของเป็นเพศชายที่เป็นเสาหลักครอบครัว กระทรวงเกษตร ป่าไม้และประมง (Ministry of Agriculture Forestry and Fisheries (MAFF), 2019) มีพื้นที่ทำเกษตรกรรมจำนวน 5748 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ป่าไม้จำนวน 8224.06 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ดินจำนวน 17652 ตารางกิโลเมตร องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations, 2019)

ระดับความยากจนในประเทศกัมพูชาได้ลดลงจากร้อยละ 50.2 ในปี ค.ศ. 2003 เป็นร้อยละ 47.8 ในปี ค.ศ. 2007 ได้ลดลงจากร้อยละ 34 ในปี ค.ศ. 2008 เป็นร้อยละ 17.7 ในปี ค.ศ. 2012 และลดลงเพิ่มอีกเป็นร้อยละ 13.5 ในปี ค.ศ. 2014 การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศกัมพูชาพึ่งพาการเกษตรเป็นหลักประมาณร้อยละ 7 ต่อปี ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1994 ถึงปี ค.ศ. 2015 ข้าว ยางพารา ข้าวโพด และผักเป็นสินค้าเกษตรที่สำคัญที่ปลูกในประเทศ แต่ข้าวเป็นอาหารหลักเช่นเดียวกับสินค้าส่งออกที่เป็นส่วนใหญ่ ในปี ค.ศ. 2018 อัตราในการเข้าร่วมจำแนกของภาคย่อยของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศสรุปในด้านเกษตรรวมมี ผลิตภัณฑ์เป็นพืชผักมีร้อยละ 58.1 ผลิตภัณฑ์สัตว์มีร้อยละ 11.1 ผลิตภัณฑ์จากการประมงมีร้อยละ 24.1 และผลิตภัณฑ์ป่าไม้มีร้อยละ 6.7 ที่เป็นกำลังสำคัญในการผลิตทางเกษตร โดยการเพิ่มหรือลดลงของส่วนแบ่งในภาคเกษตรขึ้นอยู่กับความเติบโตสอง

ด้านที่สำคัญในเศรษฐกิจคือ ด้านอุตสาหกรรมการค้าก่อสร้าง และการบริการความเติบโตด้านเกษตรมีการปรับตัวลดลง จากร้อยละ 30.7 มาเป็นร้อยละ 23.5 ในระหว่างปี 2014-2018 เพราะด้านอื่น ๆ มีการเติบโต เช่น ด้านอุตสาหกรรมคิดเป็นร้อยละ 34.4 และด้านบริการ มีการก่อสร้างกับการท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 42.1 เพราะฉะนั้นทำให้กัมพูชาบรรลุสถานะประเทศที่มีรายได้ปานกลางระดับต่ำในปี 2015 และโดยความต้องการสินค้าและบริการเพิ่มมากขึ้น จึงเปิดโอกาสให้ประเทศกัมพูชาได้ทำการค้าขายกับต่างประเทศมากขึ้น ในมุมมองทางเศรษฐกิจประเทศกัมพูชา หลักแรงงานถูกแบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ 1) แรงงานในด้านเกษตรกรรม 2) แรงงานในด้านอุตสาหกรรม และ 3) แรงงานในด้านบริการ พบว่าแรงงานด้านเกษตรกรรมมีแนวโน้ม ที่ลดลงจากร้อยละ 54.2 ในปี ค.ศ. 2010 เป็นร้อยละ 48.7 ในปี ค.ศ. 2013 เนื่องจากการอพยพเข้าเมืองและการไปทำงานต่างประเทศมีกลไกเพิ่มขึ้น โครงการอาหารโลก (World Food Programme, 2019) อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจมีการเติบโตแบบนี้ แต่ประชาชนกัมพูชายังอยู่ในเส้นบรรทัดความยากจน และประชาชนที่มีความยากจนส่วนใหญ่เป็นประชาชนที่อยู่ในชนบททำนาทำไร่ ขาดความรู้ และขาดการพัฒนาธนาคารโลก (World Bank, 2012) นโยบายกลยุทธ์สี่เหลี่ยมของนายกรัฐมนตรี ฮุน แสน ในกลยุทธ์การพัฒนาที่ยั่งยืนที่มีองค์ประกอบโดย 4 มติคือ 1) การส่งเสริมภาคเกษตรกรรมและการพัฒนาชนบท 2) การดูแลสุขภาพการธรรมชาติ และวัฒนธรรมที่ยั่งยืน 3) การจัดการการใช้ที่ดิน 4) การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ การยกระดับคุณภาพการดำเนินชีวิตและการลดความยากจนของประชาชนในชนบท ให้เป้าหมายการลดความยากจนอยู่ในอัตราต่ำกว่าร้อยละ 10 ป้อนกันมิให้ความยากจนกลับมาอีก โดยการยกระดับการเข้าร่วมในการตลาด การปฏิบัติหลักนโยบายสนับสนุนสังคม การลดการจำหน่ายชีวภาพ การดำเนินชีวิตและการให้บริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม สำหรับการส่งเสริมภาคเกษตรกรรมและการพัฒนาชนบทคือมีแผนวิสัยทัศน์ในการสนับสนุนเกษตรกรให้เกษตรกรมีการพัฒนาฟาร์ม มีการปรับปรุงผลผลิตในฟาร์ม ส่งเสริมการผลิตให้มากขึ้น และเสริมสร้างมูลค่าทางการเกษตรและเร่งการค้าทางการเกษตร เพราะเกษตรกรรมเป็นพลังที่ผลักดันความเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจ สังคมกัมพูชา โครงการอาหารโลก (World Food Programme, 2019) โดยนโยบายกลยุทธ์สี่เหลี่ยมของนายกรัฐมนตรี ฮุน แสน สอดคล้องกับแผนพัฒนายุทธศาสตร์ภาคเกษตร ที่มีเป้าหมายนโยบายโดยรวมคือการลดความยากจนของประชาชนในชนบทโดยเพิ่มการเติบโตทางการเกษตรประมาณร้อยละ 5 ต่อปี การส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร การกระจายรายได้ให้แก่ชุมชน การฟื้นฟูการลงทุน และการส่งเสริมสุขภาพสัตว์ ปศุสัตว์ การจัดการทรัพยากรสัตว์ป่า การจัดการทรัพยากรที่ยั่งยืน โดยคำนึงถึงการจัดการทรัพยากรป่าไม้การประมงอย่างยั่งยืน และการเลี้ยงสัตว์น้ำ กระทรวงเกษตร (Ministry of Agriculture Forestry and Fisheries (MAFF), 2018) และยุทธศาสตร์ของกระทรวงพัฒนาชนบทของประเทศ คือการลดความยากจนของประชาชนในชนบท การช่วยลดยุทธศาสตร์ของประชาชนใน

ชนบท พยายามสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกพื้นที่ในชนบท ยกกระดับความพึงพอใจและการช่วยเหลือชุมชนชนบท การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขการผลิต เกษตรกรรม อุตสาหกรรมชนบทและการแสวงหาตลาด สำหรับใช้ในการแก้ไขแลกเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ของประชาชน การพัฒนาชนบทจะมีส่วนช่วยที่สำคัญในการขยายเศรษฐกิจชาติ ช่วยเหลือฟื้นฟู ลดการย้ายถิ่นฐานของประชาชนจากชนบทสู่เมือง การแก้ไขเศรษฐกิจชนบทนับเป็นสิ่งสำคัญ เพราะช่วยให้มีการเปลี่ยนแปลงชีวิตประชาชนในชนบทให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยการแก้ไขการสร้างระบบคมนาคม การเดินทางที่เหมาะสมในชนบท เช่น ถนน การสนับสนุนระบบน้ำในพื้นที่ชนบท เป็นต้น การแก้กีดกันส่งเสริมด้านสุขภาพพื้นฐาน การพัฒนาเกษตรกรรม การช่วยเหลือด้านสัมปทาน ระบบการกู้ยืมเงิน ดอกเบี้ย การส่งเสริมอาชีพ อุตสาหกรรมขนาดย่อม และการให้พื้นที่ตลาดในชนบท กระทรวงเกษตร ป่าไม้และประมง (Ministry of Agriculture Forestry and Fisheries (MAFF), 2019) และในแผนยุทธศาสตร์พัฒนาแห่งชาติ (2014-2018) ที่เป็นยุทธศาสตร์พัฒนา ที่เน้นย้ำในการเจริญด้านงานเอกชนที่ได้มีรากลึกในเศรษฐกิจ การตลาดเสรี ได้จัดแผนพัฒนาสำคัญจำนวน 7 ข้อ 1) การลดความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน 2) การส่งเสริมด้านการเกษตรกรรม 3) การรับมือในการแข่งขันการตลาด 4) การปกครองการเคลื่อนย้ายจากพื้นที่ของประชาชนและนครโรบเนียนยกรรม 5) การป้องกันการเปลี่ยนแปลงอากาศและการทำลายป่าไม้ 6) การป้องกัน ธรรมชาติบิบาลท้องถิ่น และ 7) การแก้ไขพื้นฐานทรัพยากรมนุษย์ ที่พยายามช่วยสร้างความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประชาชนในชนบทให้มีชีวิตที่ดีขึ้น (คณะกรรมการแห่งชาติเพื่อการพัฒนา, 2554)

ภาคเกษตรกรรมได้ทำหน้าที่ในการเลี้ยงดูประชาชนและเศรษฐกิจชาติอย่างยิ่งใหญ่ ดังนั้นทำให้รัฐบาลได้สนใจ และจัดแผนพัฒนาชนบทให้เห็นอย่างชัดเจน ตามระยะเป้าหมายทางนโยบาย การเมืองและยุทธศาสตร์การพัฒนา ที่ได้เน้นย้ำอย่างสำคัญในการส่งเสริม และการยกระดับด้านเกษตรกรรมกับยุคใหม่ เพื่อความก้าวหน้าในเศรษฐกิจชาติให้สูงขึ้น และการลดความยากจนอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้รัฐบาลได้กำหนดนโยบายสำคัญเกี่ยวกับด้านเกษตรกรรมกัมพูชาปี 2015-2025 ที่มีเป้าหมายสำคัญเกี่ยวกับด้านเกษตรกรรมคือ ต้องส่งเสริมการส่งออก สินค้าสร้างสรรค์ เกษตรกรรมให้ได้ ร้อยละ 15 ในปริมาณส่งออกสรุปในปี 2025 ในความหมายนี้ การทำให้เห็นอย่างชัดเจนของเป้าหมายในการทำงานพัฒนาด้านเกษตรกรรมของกัมพูชา ทำให้กัมพูชามีศักยภาพ มีความสามารถในการแข่งขันกับตลาดในประเทศและส่งออกผลผลิตทางการเกษตร ทั้งในพื้นที่และระดับโลก ลดการนำเข้าสินค้า ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา กระทรวงได้ประกาศไว้ในการใช้เอกสาร “หลักนโยบายเผยแพร่เกษตรกรรมกัมพูชา” เพื่อให้เกษตรกรและสหกรณ์การเกษตรได้ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยีการเกษตรที่ดีเพิ่มมากขึ้น หลังจากรัฐบาลได้กำหนดหลักนโยบายเกี่ยวกับ “การส่งเสริมผลิตข้าวและการส่งออกข้าว” ปริมาณข้าวส่งออกไปตลาดนานาชาติ ได้เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 67 ในระยะ 5 ปี นับตั้งแต่ปี 2014 จนถึงปี 2018 และข้าวพันธุ์ดอกดำดวน ได้จัดว่าเป็นข้าวที่มีคุณภาพดี

ในระดับโลก ที่สอดคล้องกับรัฐบาลกัมพูชา (Royal Government of Cambodia, 2019) ที่มีเป้าหมายในด้านการส่งเสริมการเกษตร มี 4 วัตถุประสงค์ คือ 1) ส่งเสริมการผลิต การกระจายการลงทุน ในภาคการเกษตรและการค้า 2) ส่งเสริมการผลิตสัตว์และสุขภาพสัตว์ 3) การปฏิรูปที่ดินและการกำจัดลугรเบิดและเครื่องระเบิดที่เหลือในสงคราม 4) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน มี 4 วัตถุประสงค์ด้วยคือ 1) การส่งเสริมภาคการเกษตรและการพัฒนาชนบท 2) การบริหารทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรมที่ยั่งยืน 3) การส่งเสริมการบริหารการก่อสร้าง 4) การสร้างความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม และการเตรียมการเพื่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การเปลี่ยนแปลงจากการพัฒนาในวงกว้าง หรือการพัฒนาไปสู่การพัฒนาในเชิงลึก ได้กลายเป็นหนึ่งในลำดับความสำคัญ เช่น การอนุมัติการขยายและเสริมสร้างการจัดการที่มีประสิทธิภาพ การวิจัยและพัฒนาเผยแพร่เทคโนโลยีที่ทันสมัยสู่กลุ่มย่อยตามศักยภาพทางภูมิศาสตร์ รัฐบาลได้ให้ความสำคัญ และจัดให้มีการกระจายผลผลิตเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย อุปกรณ์การเกษตร เพื่อใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดทั้งในเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ ความปลอดภัยและมาตรฐานสากล

สหกรณ์เกิดจากการรวมกลุ่มของประชาชนที่มีความต้องการร่วมกันทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ด้วยความเต็มใจและสมัครใจ เพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม ระบบสหกรณ์เป็นต้นแบบของการดำเนินกิจการที่รักษาความมั่นคงและยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจ โดยรูปแบบสหกรณ์เป็นการระดมเงินทุนจากสมาชิกและใช้เงินทุนของสมาชิก ในการดำเนินกิจการอย่างคุ้มค่า ไม่มุ่งหวังผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากเกินไป ปัจจุบันระบบสหกรณ์ยังคงเป็นทางเลือกสำหรับการออมเงินของสมาชิก เพราะผลประโยชน์ของสมาชิก คือ เป้าหมายหลักในการดำเนินกิจการของสหกรณ์ รัฐบาลมีแนวคิดในการพัฒนาระบบสหกรณ์ ระบบกองทุนหมู่บ้าน ระบบธนาคารชุมชนให้มีความก้าวหน้า เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง เพื่อเป็นแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาความยากจน และพัฒนาประเทศได้ดีกว่าแนวทางทุนนิยม รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งในการรับมือกับด้านมืดของสิ่งที่เรียกว่าโลกาภิวัตน์ และเป็นเสมือนหนึ่งความหวังของสังคมที่จะสามารถรับมือกับนโยบายประชานิยมที่สร้างความอ่อนแอของประชาชนให้กับภาคเศรษฐกิจ การรวมตัวกันเป็นสหกรณ์ต้องเข้มแข็ง ทั้งผลประกอบการทั้งจิตสำนึกในการรวมกลุ่ม เพื่อให้สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการคือ “ระบบเศรษฐกิจภาคประชาชน” (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2556)

สหกรณ์เป็นการรวมกันทำให้มีอำนาจในการต่อรองทั้งในด้านการซื้อ และการขายสินค้า หรือผลผลิตที่สมาชิกผลิตได้ ทำให้ชุมชนมีความสามัคคี โปร่งใส อันจะนำความเจริญมาสู่ประเทศชาติได้ สหกรณ์ส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการอยู่ร่วมกันอย่างมีสันติสุข ทำให้มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สหกรณ์เป็นแหล่งจัดหาเงินให้สมาชิกกู้ยืมไปลงทุนประกอบอาชีพหลัก สามารถลดต้นทุนการผลิตได้เป็นอย่างดี สหกรณ์ช่วยส่งเสริมความรู้ด้านการเกษตรแก่สมาชิก รู้จักวางแผนการผลิตด้วยวิธีการเกษตร

สมัยใหม่ จำหน่ายผลิตผลให้ได้ราคาสูงขึ้น ส่งเสริมความเสมอภาค โดยทุกคนมีสิทธิทัดเทียมกันในการออกเสียง การแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์ สหกรณ์เป็นพลังขับเคลื่อนประเทศ และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้ถึงเกษตรกร หรือสมาชิกในสหกรณ์นั้นๆได้ สหกรณ์เกิดจากการรวมกันของกลุ่มคนที่มีความต้องการร่วมกันทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยรูปแบบการดำเนินงานสหกรณ์นั้น มีความแตกต่างจากองค์กรธุรกิจอื่น ที่ส่วนมากมุ่งตอบสนองทางด้านการเงินเป็นหลัก แต่สหกรณ์เป็นการระดมเงินทุนจากสมาชิกและใช้เงินทุนของสมาชิกทั้งหมด ในการดำเนินกิจการอย่างคุ่มค่า ไม่มุ่งหวังผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากเกินไปส่วนหนึ่งที่สำคัญที่สุดในสหกรณ์ก็คือ สมาชิกสหกรณ์ สมาชิกมีบทบาทหลายอย่างในสหกรณ์ เช่น เมื่อสมาชิกถือหุ้นสหกรณ์ สถานะคือเจ้าของสหกรณ์ เมื่อซื้อปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์และจำหน่ายผลิตผลให้สหกรณ์ สถานะคือลูกค้าสหกรณ์ การดำเนินกิจการของสหกรณ์จะประสบความสำเร็จได้มากน้อยเพียงใด สมาชิกสหกรณ์จึงมีความสำคัญในการร่วมกำหนดทิศทางการดำเนินงานของสหกรณ์ การดำเนินการต่าง ๆ ของสหกรณ์จึงต้องเน้นประโยชน์สมาชิกสหกรณ์เป็นสำคัญ การดำเนินกิจการ จะต้องเป็นไปตามความต้องการของสมาชิก เน้นให้สมาชิกตระหนักและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมอันเป็นรากฐานที่แข็งแกร่งมั่นคงของสหกรณ์ ทั้งในด้านการงานที่ทำด้วยสมอง และการงานที่ทำด้วยใจทุกอย่างนี้ขาดไม่ได้ต้องพร้อมสหกรณ์ เป็นการรวมกลุ่ม รวมพลัง อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์นั้น สอนให้คนรู้จักการเผื่อแผ่ เอื้ออารี รักสันติรู้จักร่วมกันคิด ร่วมกันทำ เคารพกฎเกณฑ์ เป็นนักประชาธิปไตย มีความขยันอดทน รู้จักออมทรัพย์ รู้จักประหยัด เพื่อให้พึ่งตนเองได้มีความสามัคคีปรองดองกันในสังคม หากเกษตรกรได้มีการรวมตัวกันในสหกรณ์แล้ว เชื่อมั่นได้ว่าปัญหาความยากจนของเกษตรกรในชนบทจะหมดสิ้นไป และความเจริญรุ่งเรืองจะมาสู่ประเทศชาติอย่างแน่นอน การช่วยเหลือเกษตรกรให้มีฐานะดีขึ้นนั้นจะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างเข้มแข็ง เกษตรกรผู้อ่อนแอแต่ละคนจะไม่สามารถผ่านอุปสรรคไปได้เลยถ้าไม่ร่วมมือกันอย่างแน่นหนาและมั่นคงฉนั้น นั่นคือเกษตรกรต้องร่วมมือกันดำเนินงานในรูปแบบของสหกรณ์ (พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช, ออกอากาศ: 25 กันยายน 2554)

สหกรณ์หลายแห่งที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงาน เกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกยิ่งสมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมกับสหกรณ์มากเท่าไร ก็จะทำให้สหกรณ์มีความเข้มแข็งมากขึ้นเท่านั้น เพราะสหกรณ์เน้นในการทำธุรกิจกับสมาชิกเป็นหลัก และนอกจากการมีส่วนร่วมทางธุรกิจกับสหกรณ์แล้ว การมีส่วนร่วมทางสังคม ก็มีผลทำให้สมาชิกมีความรู้สึกเป็นเจ้าของสหกรณ์ การปลูกฝังให้สมาชิกได้รับความรู้เกี่ยวกับหลักการ อุดมการณ์ และวิธีการสหกรณ์ ตั้งแต่เริ่มสมัครเข้าเป็นสมาชิก และให้การศึกษาอบรมอย่างต่อเนื่อง จะทำให้สมาชิกมีความเข้าใจในองค์กรของสหกรณ์ ว่าเป็นองค์กรของสมาชิกตั้งขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จะเห็นได้ว่าเมื่อสหกรณ์มีสมาชิกที่ดีเข้าใจในหลักการสหกรณ์ ให้การสนับสนุน มีส่วนร่วมทั้งในด้านธุรกิจและด้านสังคมเข้าร่วมการ

ประจำ มีการร่วมกิจกรรม ออกความคิดเห็นอย่างอิสระ จะส่งผลให้สหกรณ์เข้มแข็งอย่างมั่นคงและยั่งยืน

จะเห็นได้ว่าการบริหารระดับท้องถิ่นและอำนาจของการบริหารตำบล อำเภอ ที่มีหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะและต้องดำเนินการตามหน้าที่ ซึ่งบังคับให้เห็นถึงการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเพื่อพัฒนาชุมชนให้มีความยั่งยืนมากที่สุด จำเป็นต้องมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา การที่จะสร้างการมีส่วนร่วมที่เหมาะสมต้องทราบก่อนว่า ท้องถิ่นได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา มากน้อยเพียงใด และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในระดับใด การมีจิตสำนึกด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรในอำเภอโม่งฤๅชี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชายังอยู่ในระดับที่ต่ำ สังเกตได้จากการจัดประชุมประชาคมประจำเดือน และประจำปี ซึ่งเป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนได้นำเสนอปัญหาหรือข้อมูลในทุกๆด้านของชุมชนมีการคิดริเริ่มในชุมชน พุดคุยกันในการแก้ไขปัญหา โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันทั้งชุมชน โดยไม่ได้เริ่มที่การวางแผนแต่เริ่มที่การทบทวนปัญหาในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน และสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆในชุมชนได้อย่างยั่งยืน ปัจจุบันแนวทางการพัฒนาและแก้ปัญหาชนบทได้เน้นให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนามากที่สุด เพราะชาวบ้านเป็นผู้ที่รู้และเข้าใจปัญหาได้ดีกว่าคนภายนอก ทั้งยังเป็นผู้ที่ได้รับผลของการพัฒนาโดยตรงอีกด้วย ในการมีส่วนร่วมนั้น ชาวบ้านจะต้องมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ตั้งแต่ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน และลงมือทำด้วยตัวเอง มิใช่เป็นเพียงแต่การให้ความร่วมมือเท่านั้น

BPDAE (2019) จังหวัดพระตะบอง มีสหกรณ์การเกษตรมากกว่า 41 แห่ง แต่บางแห่งก็ได้ล้มเหลวในขณะที่ยังบางแห่งมีความก้าวหน้า สหกรณ์การเกษตรในอำเภอโม่งฤๅชี เป็นสหกรณ์ประเภทการเกษตร สมาชิกของสหกรณ์ส่วนใหญ่แต่เดิมประกอบอาชีพทำนาและการเกษตรอื่นๆ แต่การทำเกษตรมีการลดน้อยลง สมาชิกบางส่วนเปลี่ยนไปประกอบอาชีพเลี้ยงปลา หรือประกอบอาชีพอื่นๆ เมื่อสมาชิกไม่ได้ทำอาชีพการเกษตร การติดต่อกับสหกรณ์จึงน้อยลง ไม่มีส่วนร่วมทางธุรกิจและสังคม สหกรณ์ปริมาณธุรกิจลดน้อยลง การหาแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิก เพื่อให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมกับสหกรณ์มากขึ้น ทำให้สหกรณ์มีความเข้มแข็งสุดท้ายสมาชิกย่อมได้รับผลประโยชน์จากการที่สหกรณ์เข้มแข็ง สามารถเป็นที่พึ่งยามสมาชิกเดือนร้อนได้ ประชาชนส่วนใหญ่มืออาชีพทำการเกษตรและรับจ้าง ซึ่งมีฐานะปานกลาง ถึงยากจน เวลาส่วนใหญ่ในหนึ่งวันของประชาชนในอำเภอโม่งฤๅชีไปกับการทำมาหาเลี้ยงชีพ จนไม่ได้สนใจในเรื่องของการพัฒนาท้องถิ่นสนใจเพียงแต่เรื่องปากท้องของตนเองและครอบครัว และสาเหตุอีกประการคือโครงการบางโครงการที่ได้รับงบประมาณมาทำ แต่ประชาชนไม่มีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความสำคัญในการพัฒนาและที่สำคัญในอดีตที่ผ่านมาผู้นำสหกรณ์การเกษตรไม่ได้ให้ความสำคัญ

เท่าที่ควร ดังนั้นการมีส่วนร่วมของชุมชนจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้เกิดการพัฒนาในชุมชนอย่างยั่งยืนและเป็นการสร้างชุมชนที่เข้มแข็งต่อไป

จังหวัดพระตะบอง เป็นจังหวัดใหญ่ลำดับที่สองของประเทศกัมพูชาที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศกัมพูชามีระยะทางประมาณ 300 กิโลเมตร จากเมืองหลวงพนมเปญ (Han & Lim, 2019) และเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพสูงสุดในการทำเกษตร มีทรัพยากรธรรมชาติ และแหล่งน้ำ แต่ยังมีปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขให้ดีขึ้นได้ เช่น ปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางสภาพอากาศ คือระดับน้ำฝนตกไม่เพียงพอในตำบลและในพื้นที่ต่าง ๆ ในอำเภอ ปัญหาจากการทำลายของศัตรูพืชมีแมลง และโรคพืช ปัญหาด้านกฎหมาย มีการนำเข้ายาเคมี ปุ๋ยผิดกฎหมาย เกษตรกรนิยมใช้ผลิตภัณฑ์ต่างประเทศโดยไม่เข้าใจภาษาต่างประเทศ และไม่สนใจการแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตร หรือสำนักงานเกษตร ต้นทุนที่ใช้ในการเพาะปลูกพืชสูง ราคาผลผลิตในการตลาดมีความแปรปรวน ข้าวโพดและมันสำปะหลังต้องพึ่งพาตลาดประเทศไทยอย่างเดียว ระบบเก็บน้ำเพื่อการทำเกษตรไม่เพียงพอ มีความยากลำบากในการส่งออก คมนาคมยังไม่สะดวก ป่าที่ได้รับผลกระทบคือ มีการทำลายป่า ตัดป่าไม้ ขยายดินเพื่อการทำนา การละเมิด การกระทำผิดตามกฎหมายป่าไม้และชายสัตว์ป่า ด้านประมง มีความยากลำบากในควบคุมพื้นที่ ประชาชนยังไม่ตระหนักถึงการรักษาป่าไม้ กระทรวงเกษตร ป่าไม้และประมง (Ministry of Agriculture Forestry and Fisheries (MAFF), 2019)

ประชาชนใน อำเภอโม่งฤๅษี ยังมีความยากจน และประสบปัญหาต่างๆ เช่น การทำนา ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ไม่ได้ เพราะความแห้งแล้งหรือน้ำท่วม โดยระยะเวลาในฤดูปรังมีความยาวกว่าปีที่ผ่าน มา ในฤดูฝนก็ไม่มีฝน พื้นที่แห้งแล้งทำให้เสียหายและส่งผลกระทบต่อการทำเกษตรกรรม ในปี ค.ศ. 2019 ที่ผ่านมามีความเสียหายของข้าวคือ 31,359 เฮกตาร์ มีข้าวเบา 15,578 เฮกตาร์ ข้าวกลาง 11,293 เฮกตาร์ ข้าวหนัก 4,116 เฮกตาร์ ข้าวตามน้ำ 372 เฮกตาร์ และทำให้เกษตรกรขาดพันธุ์พืชเพื่อทำนาในปลายฤดูฝนข้างหน้าหรือบางที่เกษตรกรได้ผลผลิตที่ดี แต่จำหน่ายได้ในราคาที่ต่ำ จึงทำให้เกษตรกรหมดกำลังใจในการทำเกษตรกรรม บางครอบครัวไม่มีพื้นที่ทำกิน ต้องเช่าพื้นที่ผู้อื่น ต้นทุนการผลิตสูง เกษตรกรทำเกษตรเชิงเดี่ยว ไม่ได้เพาะปลูกผักหรือเลี้ยงสัตว์ สำหรับรับประทานในครอบครัว ชาวบ้าน ชาวสวนขาดความรู้ในการเลี้ยงสัตว์ ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการใช้ที่ดินในการทำ การเกษตร มีการทำเกษตรแบบเดิม แต่ละปีขาดการช่วยเหลือการส่งเสริมเทคนิคการเกษตรจาก ผู้เชี่ยวชาญและกระทรวงเกษตรกรรม ประชาชนที่มีแรงงานในการพัฒนา ครอบครัว หมู่บ้าน และ ชุมชน บางคนก็ย้ายถิ่นฐานไปเป็นแรงงานในประเทศเพื่อนบ้าน หรือเป็นแรงงานต่างด้าวใน ต่างประเทศ เช่น ประเทศไทย เกาหลี ที่มีการจ้างแรงงานจากประเทศกัมพูชา ในปี 2018 จำนวน ประชากรที่ย้ายถิ่นฐานจากอำเภอโม่งฤๅษี เพื่อไปหางานทำในประเทศ มีจำนวน 10,480 คน ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปมีร้อยละ 13.1 และจำนวนคนย้ายออกจากบ้านไปหางานทำต่างประเทศมีจำนวน 12,218

คน ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปมีร้อยละ 15.2 ในปี 2018 สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองฤๅษี (District Agriculture Office Moug Ruessei, 2019)

จากปัญหาดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยที่ เป็นผู้อาศัยอยู่ในชุมชนนี้มีความสนใจจะศึกษาเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของเขตอำเภอเมืองฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา เพื่อนำข้อมูลจากการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงจัดทำแผนการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้ ทำให้หน่วยงาน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวางแผนพัฒนาทางด้านเกษตรได้ปรับปรุงแก้ไข จัดทำโครงการที่เหมาะสมกับประชาชนในชุมชน ประชาชนได้รับการอบรม การเรียนรู้เพิ่มเติมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรในชุมชนของตนเอง โดยสหกรณ์การเกษตรจะช่วยชุมชนในการต่อรองมูลค่าสินค้าของเกษตรกร ช่วยลดปัญหาการขาดตลาดในผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตรของประชาชน ประชาชนได้รู้ข่าวสารเกี่ยวกับราคาสินค้าเกษตร ได้รับเทคโนโลยีในการทำเกษตร เมื่อชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมดำเนินงาน ร่วมในการรับข้อมูล และร่วมประเมินผล โดยการมีส่วนร่วมในสิ่งเหล่านี้จะเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาของประชาชนได้

คำถามการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอเมืองฤๅษีจังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา โดยภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับใด
2. การมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอเมืองฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลเป็นอย่างไร
3. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอเมืองฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอเมืองฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอเมืองฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอเมืองฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

สมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาของการอยู่อาศัยในชุมชน กรรณสิทธิ์ในที่ดิน แตกต่างกันจะมีการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรอำเภอเมืองฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ประกอบด้วย

1. ขอบเขตด้านประชากร ตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants)

ประชากร ตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลหลัก ที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนเป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตร ผู้นำสหกรณ์การเกษตรของสหกรณ์การเกษตร และรองผู้นำสหกรณ์การเกษตรของสหกรณ์การเกษตร ผู้จัดการบัญชีในสหกรณ์การเกษตร ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ดังนี้

1.1 ประชากร (Population) ที่ใช้ในการศึกษา คือประชาชนที่เป็นเกษตรกรได้เข้าเป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตรของอำเภอเมืองฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชาทั้งหมดจำนวน 1,143 คน ในปี พ.ศ. 2562 สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองฤๅษี (District Agriculture Office Moung Ruessei, 2019)

2.2 ตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่เป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตรของอำเภอเมืองฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชาจำนวน 300 คน จากประชากรจำนวน 1,143 คน โดยการกำหนดขนาดของตัวอย่างได้มาจากตารางของ Krejcie (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน วรรณวีร์ บุญคุ้ม, 2561, 203-205) โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

1.3 ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) คือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสหกรณ์การเกษตร แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้นำและรองผู้นำในสหกรณ์สหกรณ์การเกษตร 2) ผู้จัดการบัญชีในสหกรณ์การเกษตรของสหกรณ์การเกษตร 3) สมาชิกสหกรณ์การเกษตร ที่อยู่ในอำเภอเมืองฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา โดยรวมทั้งหมด 10 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรกรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรในอำเภอเมืองฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ตามแนวความคิดเกี่ยวกับแนวความคิดการมีส่วนร่วมของชุมชนของ Choen และ Uphoff โดยมี 4 ด้านคือ การมีส่วนร่วมของ

ชุมชนในด้านการตัดสินใจ ด้านการรับผลประโยชน์ ด้านการดำเนินงาน และด้านการประเมินผล (Cohen & Uphoff, 1980) และได้สังเคราะห์มาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ตัวแปรต้น คือปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาของการอยู่อาศัยในชุมชน และกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

2. ตัวแปรตามการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการมีส่วนร่วมประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 4) การมีส่วนร่วมในการรับข้อมูล 5) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย คือ สหกรณ์การเกษตร ในอำเภอโหมงฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชาจำนวน 6 แห่ง ได้แก่ 1) Pralay Meanchey Agricultural Cooperative (สหกรณ์การเกษตรประหลายมีชัย) 2) Tekchet Kaksekor Kea Meanchey Agricultural Cooperative (สหกรณ์การเกษตรน้ำใจเกษตรกรเกียรติมีชัย) 3) Roka Mean Rith Agricultural Cooperative (สหกรณ์รอกาเมียนริต) 4) Punleuprey Toch Agricultural Cooperative (สหกรณ์แสงป่าเล็ก) 5) Chrey Bangkeun Phal Agricultural Cooperative (สหกรณ์ไพรเจริญผล) และ 6) Kakoh Agricultural Cooperative (สหกรณ์ก่อเกาะ) (District Agriculture Office Moung Ruessei, 2019)

นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโหมงฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาการมีส่วนร่วมใน 5 ด้าน ได้แก่

การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมตัดสินใจ หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผนขั้นตอนการดำเนินงานของกิจกรรม พัฒนาสหกรณ์การเกษตร และมีส่วนร่วมกำหนดการใช้ทรัพยากรแหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในโครงการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโหมงฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ หมายถึง การที่ประชาชนได้รับผลประโยชน์ในด้านต่างๆ จากสหกรณ์การเกษตร อย่างเช่นได้รับผลกำไรจากการทำธุรกิจกับสหกรณ์ของตน การได้รับการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีต่างๆ ได้รับการรับซื้อขาย ใช้บริการอื่นๆจากสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโหมงฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง การที่ประชาชนได้ร่วมกันออกแรงในการทำกิจกรรมโครงการร่วมสนับสนุนทรัพย์สินเงินทอง หรือมีส่วนร่วมสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅ จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

การมีส่วนร่วมในการรับข้อมูล หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการได้รับข้อมูลข่าวสารของสหกรณ์ ตามช่องทางต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ ของสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅ จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการประเมินผล หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมไปสังเกตการณ์การทำงานเกี่ยวกับงานต่างๆในชุมชน การเข้าร่วมสรุปกิจกรรมงานสหกรณ์ต่างๆในสหกรณ์ สรุปผลและจัดทำรายการณ์เพื่อการปรับปรุงงานต่อไป ในสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅ จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

สหกรณ์การเกษตร หมายถึง องค์กรเอกชนที่ไม่เป็นสถาบันของรัฐที่เกิดขึ้นด้วยการสมัครใจของประชาชนร่วมกันเป็นกลุ่ม หรือองค์กรขึ้น ที่มุ่งหาผลประโยชน์ให้แก่สมาชิกในกลุ่มเป็นส่วนร่วมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของสมาชิกทั้งของอำเภอโม่งฤๅ จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง อายุ เพศ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาของการอยู่อาศัยในชุมชน กรรณสิทธิ์ในที่ดิน ของประชาชนที่เป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅ จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

กรรณสิทธิ์ในที่ดิน หมายถึง การมีที่ดินในการครอบครอง และใช้ที่ดินในการทำเกษตรเพื่อพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅ จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅ จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา
2. ได้ทราบถึงความแตกต่างจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลในการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅ จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา
3. ได้แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅ จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา
4. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชน
5. สหกรณ์การเกษตรของประเทศไทยมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้เป็นฐานในการพัฒนาประเทศได้ต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดและทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบและแนวทางในการศึกษาดังต่อไปนี้

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตร

ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์การเกษตรในประเทศกัมพูชา

บริบททั่วไปของอำเภอโม่งฤๅษี และจังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมเป็นวิธีการในการช่วยในการพัฒนาประเทศชาติอันเป็นผลจากการร่วมมือของประชาชนที่ทำให้มีการพัฒนาความเจริญเติบโตในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ประเพณีโดยไม่ส่งผลกระทบต่อการดำรงอยู่ของประชาชน สามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทหน้าที่ในทุกวิธีการในการมีส่วนร่วมในโครงการใดๆตั้งแต่ต้นจนจบเสร็จสิ้นในโครงการนั้นๆโดยผลในโครงการคือแก้ไขและมอบผลประโยชน์ให้แก่ประชาชนในชุมชนนั้นๆ

1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม เป็นแนวคิดที่มีความสนใจอย่างมากในการพัฒนาประเทศ และมีพัฒนาการตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1960 เป็นแนวคิดที่ได้รับอิทธิพลมาจากโลกตะวันตก และมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายในการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

ออกซ์ฟอร์ด (Oxford English Dictionary : OED) “การมีส่วนร่วม (Participation)” ว่า “เป็นการมีส่วนร่วมในการกระทำบางสิ่งบางอย่างร่วมกับคนอื่น ที่มีความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ ความรู้สึกนึกคิดของแต่ละคนที่มีต่อกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เกิดความรับผิดชอบต่อกิจกรรมร่วมกัน ด้วยการเข้าไปเกี่ยวข้อง (Involvement) เข้าไปช่วยเหลือ (Contribution) และมีความรับผิดชอบ (Responsibility) ซึ่งจะเกิดขึ้นทุกระดับของสายบังคับบัญชาใน 3 ลักษณะ คือ มีการช่วยเหลือ มีการให้อำนาจ และมีขอบเขตภาระงานหน้าที่ (เป็นการเข้าร่วมกิจกรรมอันหนึ่งอันใดร่วมกับคนอื่น) เป็นกิจกรรม เป็นการกระทำในการเข้ามามีส่วนร่วม

พจนานุกรมอังกฤษฉบับ Merriam-Webster ได้ให้คำนิยาม คำว่า “การมีส่วนร่วม (Participation)” ไว้ว่า “การมีส่วนร่วม หมายถึง การร่วมมือของประชาชน โดยความเต็มใจร่วมงาน กับผู้อื่น โดยมีการจัดขึ้นเป็นสหกรณ์ที่เป็นแหล่งในการให้ความรู้ การศึกษา การอบรม การให้เทคนิค และบริการให้ถึงสำหรับสมาชิก เป็นการกระทำ หรือเป็นการกระทำในของการมีส่วนร่วม การเข้าร่วม ที่แท้จริงในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นการช่วยเหลือการให้ในผลที่ได้รับจากผลกำไร เป็นการเข้าร่วมของผู้คน นับขึ้นไปกว่าหนึ่งคนโดยความสมัครใจในสถาบันการเงิน ธนาคาร บริษัทโดยมีส่วนร่วมในการรับ ผลกระทบหรือผลกำไรด้วยร่วมกัน เป็นการได้เข้าร่วมสังเกต เข้าร่วมช่วย เข้าร่วมสนับสนุน เข้าร่วม แบ่งปัน การให้กำลังใจ การให้ทุน (Merriam-Webster, n.d)

พจนานุกรมอังกฤษฉบับ เคมบริดจ์ (Cambridge Dictionary) ได้ให้ความหมาย “การมีส่วนร่วม” หมายถึง การที่ได้เข้าร่วมปรึกษาหารือในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง หรือในงานใดงานหนึ่ง หรือ ในโครงการใดโครงการหนึ่ง ที่ได้รับผลกำไรจากผลงานนั้นและได้แบ่งปันผลงานนั้นให้แก่คนอื่นที่ได้ เข้าร่วมงานหรือเป็นสมาชิกในวงการณ์ โดยการเข้าร่วมคือมีลักษณะเกิดขึ้นอาศัยคุณลักษณะของ บุคคลที่เข้าร่วม และสิ่งของที่เกี่ยวข้องนั้นๆ การเข้าร่วมเป็นลักษณะบุคคล การเข้าร่วมช่วยเหลือ การ สนับสนุน การให้ทุนแก่ถึงผู้คนที่ต้องการในสิ่งนั้นๆสำหรับชีวิตของพวกเขา การเข้าร่วมเพื่อการได้รับ ได้เห็น ได้ใช้ร่วมกับคนอื่น (Cambridge Dictionary, n.d)

(Arnstein, 1969) การมีส่วนร่วม หมายถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมโดยไม่มีบทบาทอะไรเลย ย่อมไม่ได้ผลการมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพนั้น ผู้เข้าร่วมจะต้องรู้จักใช้อำนาจและสามารถควบคุมกิจกรรม นั้นได้จึงจะทำให้เกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์การสหประชาชาติ ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า เป็น กระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำและเกี่ยวกับมวลชนในระดับต่างๆ ซึ่งเป็นการกระทำโดยสมัครใจ เกี่ยวกับจุดประสงค์ทางสังคมและการจัดสรรทรัพยากร (United Nations, 1981)

เออร์วิน กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนคือกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วน เกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา การเปิดโอกาสในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วม ตัดสินใจ ร่วมติดตามผล (Ervin, 1976)

Cohen and Uphoff (1980) ได้สร้างกรอบพื้นฐานความหมายการมีส่วนร่วมซึ่ง ประกอบด้วยประเด็นต่างๆดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision-making) ซึ่งเป็นการตัดสินใจในการดำเนิน กิจกรรมตั้งแต่ระยะเริ่มต้น
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม (Implementation) เป็นการเข้าร่วมโดยการ สนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหารและการเข้าร่วมในการร่วมแรงร่วมใจ

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) โดยอาจจะเป็นผลประโยชน์ทางวัตถุทางสังคมหรือโดยส่วนตัว

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งเป็นการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงานกิจกรรมรวมทั้งเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมมีกัน มีการตัดสินใจร่วมกัน มีการดำเนินงานร่วมกัน การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกัน เป็นไปอย่างมีอิสรภาพและเสมอภาค นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานเพื่อพัฒนาหรือใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความเชี่ยวชาญของแต่ละคนในการแก้ปัญหาของชุมชนและพัฒนางานในกลุ่มให้มีความโปร่งใส และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการกระทำผ่านกลุ่มหรือองค์กร (สุริยา ยี่ขุน, 2534)

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามผล (เมตต์ เมตต์การุณจิต, 2553)

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง ความร่วมมือ ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบด้วยกันไม่ว่าจะเป็นของบุคคลหรือของกลุ่ม ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการดำเนินงาน เกิดการพัฒนา และเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญของการพัฒนาชุมชน ส่งผลให้การดำเนินงาน หรือการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามแผนงานหรือโครงการเกิดประสิทธิผล (วิษณุ หยกจินดา, 2557)

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเน้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญของตนเองในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ในการแก้ปัญหา การพัฒนา โดยฝึกคนให้คิดและสร้างจิตสำนึกในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยการให้ความร่วมมือทุกครั้ง ถือเป็นหน้าที่ไม่ต้องให้ใครไปเกณฑ์มาเพื่อร่วมกันพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งนำไปสู่วิถีพอเพียงและการพึ่งตนเองเป็น (วชิรวัชร งามละม่อม, 2559)

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการตั้งแต่ต้น ถึงเสร็จสิ้นโครงการ คือประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในรูปแบบการตัดสินใจในเรื่องที่จะพัฒนาพร้อมทั้งเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลรวมทั้งรับผลประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนานั้น ๆ ด้วย เป็นผู้กำหนดความจำเป็นพื้นฐานของชุมชนและเป็นผู้ระดมทรัพยากรต่างๆ เพื่อสนองตอบความจำเป็นพื้นฐานและบรรลุวัตถุประสงค์บางประการทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เพื่อการดำรงอยู่ของชุมชนตนเอง

2 หลักสำคัญของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของชุมชนเกิดจากจิตใจที่ต้องการเข้าร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อให้เกิดผลต่อความต้องการของกลุ่มคนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตทาง สังคม ทั้งนี้ในการที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงนั้น การจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมต้องคำนึงถึงการดำเนินชีวิต ค่านิยม ประเพณี ทัศนคติของบุคคล เพื่อให้เกิดความสมัครใจเข้าร่วม กิจกรรม เพราะกลุ่มคนในชุมชนมีความแตกต่างกันในลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะทางเศรษฐกิจ และการได้รับข้อมูลข่าวสาร เป็นการเข้ามามีส่วนร่วมที่ให้ความสำคัญ โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง มีหน่วยงานภาครัฐคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำ หรืออำนวยความสะดวกเท่านั้น (สุธี วรประดิษฐ์, 2553)

3 องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

หลักการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคม หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐ หรือโครงการใดๆ ซึ่งสามารถจะแบ่งระดับของการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (สุธี วรประดิษฐ์, 2553)

1. การให้ข้อมูลข่าวสาร (Inform) ถือเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำที่สุด แต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาครัฐจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมในเรื่องต่างๆ วิธีการให้ข้อมูลสามารถใช้ช่องทางต่าง ๆ เช่น จดหมายข่าว การจัดงานแถลงข่าว เอกสารสิ่งพิมพ์ แผ่นพับ การติดประกาศ และการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์
2. การรับฟังความคิดเห็น (Consult) เป็นกระบวนการที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐด้วยวิธีต่างๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การแสดง ความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์
3. การเกี่ยวข้อง (Involve) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน หรือร่วมเสนอแนะทางที่นำไปสู่การตัดสินใจเพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนว่าข้อมูล ความคิดเห็น และความต้องการของประชาชนจะถูกนำไปพิจารณาเป็นทางเลือกในการบริหารงานของภาครัฐ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณาประเด็นนโยบายสาธารณะ ประชาพิจารณ์ การจัดตั้งคณะทำงาน เพื่อเสนอแนะประเด็นนโยบาย
4. ความร่วมมือ (Collaboration) เป็นการให้กลุ่มประชาชนผู้แทนภาคสาธารณะมีส่วนร่วม โดยเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจและมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เช่น คณะกรรมการที่มีฝ่ายประชาชนร่วมเป็นกรรมการ

5. การเสริมอำนาจแก่ประชาชน (Empower) เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงสุด โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลงประชามติในประเด็นสาธารณะต่างๆ โครงการกองทุนหมู่บ้านที่มอบอำนาจให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจทั้งหมด

จุฑารัตน์ ชมพันธุ์ (2556, น.93-95) อ้างถึงใน (อุทัย ปริญาสุทินันท์, 2561) ได้จำแนกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจในโครงการพัฒนาขนาดใหญ่โดยเรียงลำดับต่ำสุดไปสู่ระดับสูงสุดได้ 7 ระดับ รายละเอียดมีดังนี้

1. ระดับการให้ข้อมูล (informing) เป็นระดับการมีส่วนร่วมขั้นต่ำสุด โดยรัฐหรือเจ้าของโครงการจะให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประชาชนเมื่อกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาต่างๆ ได้ถูกคิดริเริ่มแล้ว ประชาชนมีสิทธิเพียงการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเท่านั้น และไม่มีช่องทางในการแสดงความคิดเห็นใดๆ กับการตัดสินใจนั้นๆ ถึงกระนั้นระดับการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียก็ถือว่ามีความสำคัญ เนื่องจากเป็นก้าวแรกของการที่ภาครัฐจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมในเรื่องต่างๆ ซึ่งเท่ากับเป็นจุดเริ่มต้นของการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ซึ่งวิธีการให้ข้อมูลนั้นมีอยู่หลายเทคนิคและวิธีการ เช่น เอกสารสิ่งพิมพ์ แผ่นพับ จดหมายข่าว การจัดงานแถลงข่าว การจัดแสดงนิทรรศการ และการแสดงข้อมูลผ่านเว็บไซต์

2. ระดับการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน (Information Provision) เป็นระดับที่สูงขึ้น ซึ่งเมื่อประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับข้อมูลข่าวสารแล้วย่อมสามารถที่จะค้นหาสาเหตุของปัญหา วิเคราะห์ความจำเป็นและความต้องการของกิจกรรมหรือโครงการ และพิจารณาถึงข้อดีข้อเสียของทางเลือกต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น โดยที่รัฐหรือผู้มีอำนาจตัดสินใจเชิญชวนให้ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมหรือโครงการนั้นๆ โดยเป็นกระบวนการที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และความคิดเห็น เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้มีอำนาจตัดสินใจผ่านวิธีต่างๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น และการแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์

3. ระดับการปรึกษาหารือ (Consultation) เป็นระดับขั้นที่มีการเปิดโอกาสให้มีการเจรจากันอย่างเป็นทางการระหว่างผู้กำหนดนโยบาย เจ้าของโครงการประชาชนผู้ได้รับผลกระทบ และสาธารณชน ผู้กำหนดนโยบายเจ้าของโครงการประชาชนผู้ได้รับผลกระทบ และสาธารณชน ผ่านการสื่อสารแบบสองทาง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำข้อมูลและผลการศึกษามาปรึกษาหารือกับประชาชนในประเด็นปัญหา ทางเลือก และทางเลือกที่เกี่ยวข้องกับนโยบายหรือโครงการนั้น ๆ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นได้ หากแต่ไม่มีหลักประกันว่าแนวคิดเหล่านั้นจะถูกนำเข้าสู่กระบวนการพิจารณาอย่างเหมาะสมและมีผลต่อการตัดสินใจในมากน้อยเพียงใด

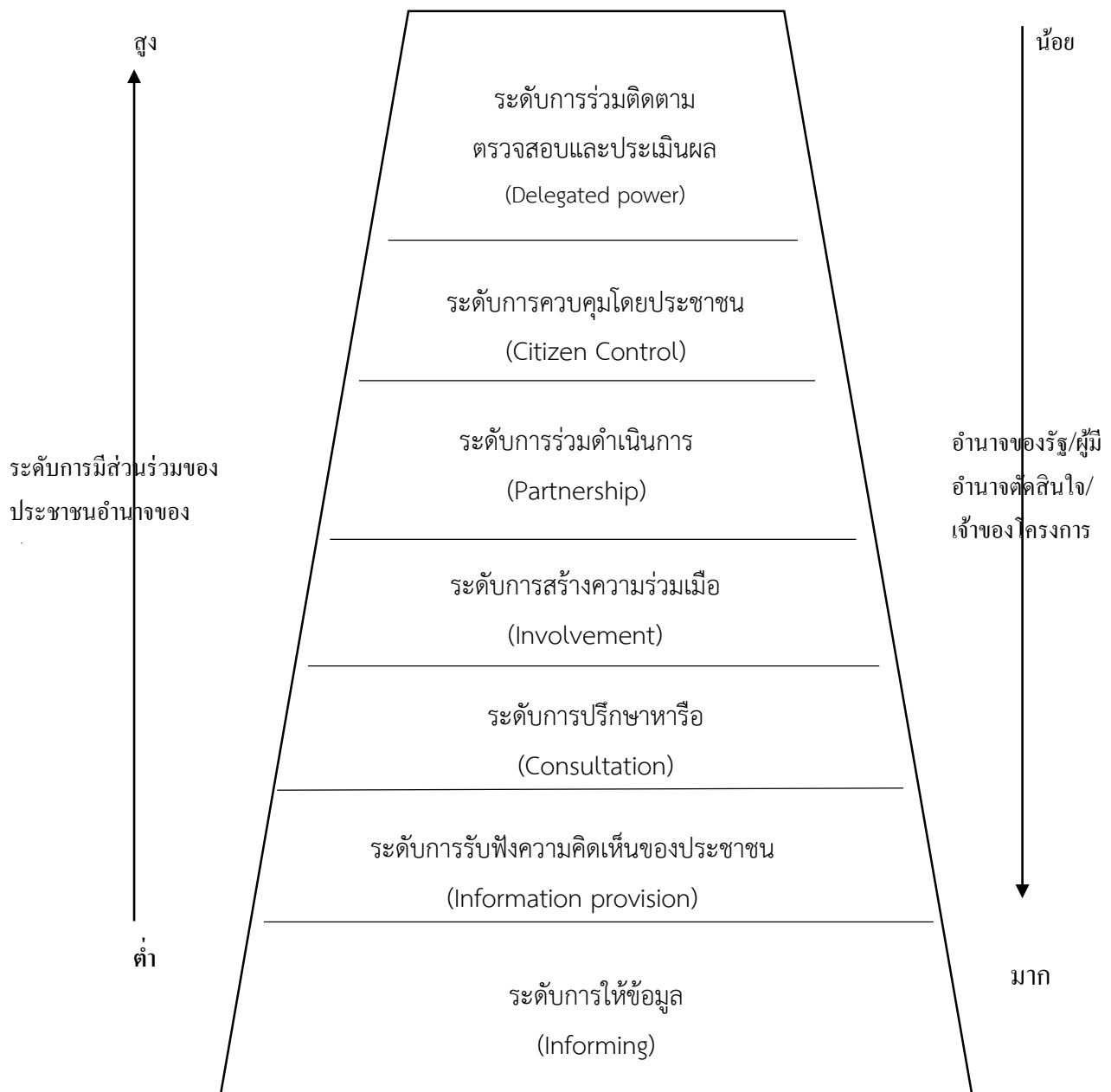
4. ระดับการสร้างความร่วมมือ (Involvement) เป็นระดับที่เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารแบบสองทางที่มีขอบเขตกว้างขวางขึ้น โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการมีการวางแผนร่วมกัน

ในการเตรียมการหรือดำเนินโครงการ การปฏิบัติงานหรือร่วมเสนอแนะแนวทาง โดยเฉพาะความคิดเห็นที่นำไปสู่การลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ และลดปัญหาความขัดแย้ง จึงเหมาะสำหรับการพิจารณาประเด็นที่มีความยุ่งยาก ซับซ้อน หรือมีข้อโต้แย้งมาก เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชนว่า ความต้องการของประชาชนจะถูกนำไปพิจารณาประเด็นนโยบายสาธารณะ การประชุมวางแผนแบบมีส่วนร่วม และกลุ่มที่ปรึกษา ถึงกระนั้นผู้มีอำนาจตัดสินใจยังคงอำนาจในการตัดสินใจขั้นสุดท้ายไว้เช่นเดิม

5. ระดับการร่วมดำเนินการ (Partnership) เป็นระดับที่ผู้มีอำนาจตัดสินใจผู้ดำเนินนโยบายหรือโครงการ และประชาชนร่วมกันจัดทำหรือดำเนินการตามนโยบายหรือโครงการนั้นๆ ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามนโยบาย หรือดำเนินโครงการร่วมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ อันถือเป็นการเปิดโอกาสให้กลุ่มประชาชนหรือผู้แทนภาคประชาชนได้เข้ามาร่วมดำเนินการด้วย

6. ระดับการร่วมติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Delegated Power) เป็นระดับการที่ประชาชนมีสิทธิในการต่อรองหรือแลกเปลี่ยนกับผู้มีอำนาจตัดสินใจและสามารถเข้าร่วมตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินการกิจกรรมหรือโครงการนั้นๆ ว่าบรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด โดยที่ภาคประชาชนจะเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน อย่างต่อเนื่องในรูปแบบของคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินนโยบายและโครงการพัฒนา และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก เนื่องจากประชาชนสามารถทำหน้าที่เฝ้าระวัง ติดตามตรวจสอบ และเตือนภัย โดยเฉพาะกิจกรรมหรือโครงการที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน ชุมชน และสังคม รวมถึงคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้วย ซึ่งรูปแบบของการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลอาจอยู่ในรูปแบบของการจัดตั้งคณะกรรมการกลางที่ประกอบด้วยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ครอบคลุมทุกภาคส่วน

7. ระดับการควบคุมโดยประชาชน (Citizen Control) เป็นระดับการมีส่วนร่วมขั้นสูงสุด โดยที่ประชาชนสามารถริเริ่มนโยบาย วางแผน และดำเนินโครงการต่างๆ ได้เอง ขณะที่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐเป็นเพียงผู้ให้การสนับสนุนการดำเนินงาน ซึ่งเท่ากับว่าประชาชนมีอำนาจและบทบาทในระดับสูงสุดโดยเฉพาะการตัดสินใจผ่านการลงประชามติในประเด็นสาธารณะต่างๆ

ภาพที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ที่มา : อุทัย ปริญาสุทธีรัตน์ (2561, หน้า178)

สรุปได้ว่า การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน อาจทำได้หลายระดับ และหลายวิธี ซึ่งบางวิธีสามารถทำได้ง่าย ๆ แต่บางวิธีก็ต้องใช้เวลาขึ้นอยู่กับความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ค่าใช้จ่ายและความจำเป็นในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องละเอียดอ่อนจึงต้องมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่ประชาชน การรับฟังความคิดเห็น การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ร่วมพัฒนาทักษะและศักยภาพของข้าราชการทุกระดับคู่กันไปด้วยจากหลักการและความจำเป็นดังกล่าวทำให้การพัฒนาาระบบราชการที่ผ่านมาได้รับการพัฒนากระบวนการบริหารราชการที่สนับสนุน การปรับกระบวนการทำงานของส่วนราชการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมขึ้น

4 รูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

มงคล จันทรส่อง (2544) ได้กำหนดรูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของบุคคลไว้ว่า องค์ประกอบรูปแบบของการมีส่วนร่วม มีอยู่ 3 ด้านดังนี้

1. การมีส่วนร่วมจะต้องมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน การให้บุคคลเข้าร่วมกิจกรรมจะต้องมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนว่า จะทำกิจกรรมนั้นๆ ไปเพื่ออะไร ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะได้ตัดสินใจดีกว่าควรเข้าร่วมหรือไม่

2. การมีส่วนร่วมจะต้องมีกิจกรรมเป้าหมาย การให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมจะต้องระบุลักษณะของกิจกรรมว่ามีรูปแบบและลักษณะอย่างไร เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถตัดสินใจได้ว่าจะเข้าร่วมกิจกรรมหรือไม่

3. การเข้าร่วมจะต้องมีบุคคลหรือกลุ่มเป้าหมาย การที่จะให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นจะต้องระบุกลุ่มเป้าหมายด้วย อย่างไรก็ตามโดยทั่วไปบุคคลกลุ่มเป้าหมายมักถูกจำกัดโดยกิจกรรมและวัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วมอยู่แล้วเป็นพื้นฐาน

5 วิธีการสร้างการมีส่วนร่วม

การสร้างการมีส่วนร่วมด้านธุรกิจและสังคมของสมาชิกดำเนินการได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2556)

1. การประชุมการให้การศึกษาอบรมการอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกเกี่ยวกับหลักการอุดมการณ์ และวิธีการสหกรณ์การสอดแทรกความรู้เกี่ยวสหกรณ์ในการประชุมกลุ่ม ประชุมใหญ่ของสหกรณ์การจัดเสวนาสมาชิก เพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการของสมาชิกการประชุมกลุ่มสมาชิก ให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะร่วมคิดร่วมตัดสินใจการจัดทำข้อมูลพื้นฐานของสมาชิก เพื่อเก็บเป็นฐานข้อมูลของสหกรณ์

2. การจัดกิจกรรมต่างๆ กิจกรรมตามวันสำคัญทางศาสนา ตามประเพณีต่างๆ กิจกรรมวันครบรอบก่อตั้งสหกรณ์ หรือวันสหกรณ์แห่งชาติการแข่งขันกีฬา การจัดประกวดต่างๆ

3. การทำธุรกิจที่หลากหลายและตอบสนองความต้องการของสมาชิกการรับฝากเงิน กำหนดรูปแบบเงินฝากเพื่อส่งเสริมการออม โดยมีเป้าหมายในการใช้เงิน เช่น เงินฝากเพื่อการศึกษา เงินฝากเพื่อประกอบอาชีพ และเพื่อส่งเสริมและปลูกฝังนิสัยการประหยัดอดออม เช่น เงินฝากสัจจะการให้กู้เงิน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน หรือการลงทุนประกอบอาชีพ หรือใช้จ่ายที่จำเป็น รวมถึงการจ่ายเงินกู้เป็นวัสดุหรือสิ่งของ บริการให้ตรงตามความต้องการของสมาชิกทั้งเวลาและคุณภาพ เช่น อาหารสัตว์ ปุ๋ย เครื่องมือในการประกอบอาชีพ เป็นต้นการจัดสินค้ามาจำหน่าย สหกรณ์รวบรวมความต้องการสินค้าจากสมาชิกและจัดมาให้สมาชิก มีบริการส่งถึงบ้าน หรือนำไปขายในพื้นที่รวมทั้งจัดหาสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นมาวางภายในร้านค้าของสหกรณ์ให้ของขวัญ หรือของรางวัลแก่สมาชิกเป็นคูปองใช้ซื้อสินค้าในสหกรณ์ หรือนำสินค้าในสหกรณ์มาเป็นของขวัญ ของรางวัล

4. การประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกรับรู้ข่าวสารของสหกรณ์โดยสม่ำเสมอ ผ่านทางสื่อต่างๆ เช่น แผ่นพับ ใบปลิว หอกระจายข่าว สถานีวิทยุท้องถิ่น หนังสือพิมพ์จัดให้มีตู้แสดงความคิดเห็นกำหนดจุดบริการตามกลุ่มสมาชิกเปิดให้สมาชิกที่มีความพร้อมเป็นศูนย์จำหน่ายสินค้าของสหกรณ์

5. การจัดสวัสดิการสมาชิก เพื่อให้สมาชิกมีความภูมิใจที่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์ค่ารักษาพยาบาล การตรวจสุขภาพประจำปีการคัดเลือกสมาชิกที่ได้รับการจัดชั้นระดับ 1 ไปศึกษาดูงาน การประกันภัย ประกันอุบัติเหตุการให้เงินกู้ปลอดดอกเบี้ย เพื่อจัดงานประเพณีต่าง ๆ

6. การแก้ไขปรับปรุงระเบียบข้อบังคับและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ การจัดชั้นสมาชิกการให้สิทธิพิเศษแตกต่างกัน ตามระดับการจัดชั้นสมาชิกการให้สมาชิกที่ไม่มีส่วนร่วมทางธุรกิจและสังคม พ้นจากการเป็นสมาชิก

โกวิท พวงงาม (2553) กรรมวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชน สามารถทำได้หลายวิธี ที่สำคัญมี ดังต่อไปนี้

1. การเข้าร่วมประชุมอภิปราย เป็นการเข้าร่วมถกปัญหาหรือเนื้อหาสาระของ แผนงานหรือโครงการพัฒนา เพื่อสอบถามความคิดเห็นของประชาชน

2. การถกเถียง เป็นการแสดงความคิดเห็นโต้แย้งตามวิถีทางประชาธิปไตยเพื่อให้ทราบถึงผลดี ผลเสียในกรณีต่างๆ โดยเฉพาะประชาชนในท้องถิ่นที่มีผลกระทบ ทั้งทางบวกและทางลบต่อความเป็นอยู่ของเขา

3. การให้คำปรึกษาแนะนำ ประชาชนต้องร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการ บริหารโครงการเพื่อให้ความมั่นใจว่ามีเสียงของประชาชนที่ถูกผลกระทบ เข้ามีส่วนร่วม รับรู้และร่วมในการตัดสินใจและการวางแผนด้วย

4. การสำรวจ เป็นวิธีการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่อง ต่างๆ อย่างทั่วถึง
5. การประสานงานร่วม เป็นกรรมวิธีที่ประชาชนเข้าร่วมตั้งแต่การคัดเลือก ตัวแทนของกลุ่มเข้าไปเป็นแกนนำในการจัดการหรือบริหาร
6. การจัดทำศึกษา เป็นการให้ประชาชนได้เข้าร่วมตรวจสอบข้อเท็จจริง ณ จุดดำเนินการ ก่อนให้มีการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง
7. การสัมภาษณ์หรือพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับผู้นำ รวมทั้งประชาชนที่ได้รับ ผลกระทบ เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและความต้องการที่แท้จริงของท้องถิ่น
8. การไต่สวนสาธารณะ เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้าร่วมแสดง ความคิดเห็น ต่อนโยบาย กฎ ระเบียบในประเด็นต่างๆ ที่จะมีผลกระทบต่อประชาชน โดยรวม
9. การสาธิต เป็นการใช้เทคนิคการสื่อสารทุกรูปแบบเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ให้ประชาชนรับทราบอย่างทั่วถึงและชัดเจนอันเป็นแรงจูงใจให้เข้ามามีส่วนร่วม
10. การรายงานผล เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนทบทวนและสะท้อนผลการตัดสินใจต่อโครงการอีกครั้งหนึ่ง หากมีการเปลี่ยนแปลงจะได้แก้ไขได้ทัน่วงที

จากการศึกษาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของชุมชน เกิดจากจิตใจที่ต้องการเข้าร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ต่อความต้องการของกลุ่มคนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตทางสังคม ทั้งนี้ในการที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงนั้นต้องทำให้ชุมชนระลึกถึงความเป็นเจ้าของร่วมกันส่วนการจัดการกิจกรรมการมีส่วนร่วมต้องคำนึงถึงวิถีการดำเนินชีวิต ค่านิยม ประเพณี ทัศนคติของบุคคล เพื่อให้เกิดความสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมอย่างแท้จริง สิ่งสำคัญคือการรับข้อมูลข่าวสารต้องทั่วถึงและจะเกิดเป็นเครือข่ายทางสังคมต่อไป

6 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

การที่ชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมนั้น มีปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งมีนักวิชาการได้เสนอแนวคิด ดังนี้ไว้

Kaufman (1949) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนในชนบท พบว่า อายุ เพศ การศึกษาขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้และระยะเวลาการอยู่อาศัยในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

มงคล จันทร์ส่อง (2544) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่ม ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน การรับรู้

ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ความคาดหวังผลประโยชน์ที่จะได้รับการมีส่วนร่วม และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

สุธี วรประดิษฐ์ (2553) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน และได้นำเสนอปัจจัยที่มีส่วนในการผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยได้สรุปแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น คือ 1) ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ต่างๆ 2) ลักษณะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ รายได้ 3) การได้รับข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ ความถี่ในการรับรู้ข่าวสาร และแหล่งที่มาของข่าวสาร

ภริติ ลีภากรณ์ (2554) ได้กล่าวว่า ปัจจัยการมีส่วนร่วมขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ประการ คือ

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ศาสนา ทศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม ความผูกพันในชุมชน ประสบการณ์เป็นสมาชิกกลุ่ม ความรู้ ความเข้าใจ
2. ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมและสังคม ได้แก่ วัฒนธรรม ความสัมพันธ์ทางเครือญาติ การติดต่อสื่อสาร
3. ปัจจัยทางโอกาส ได้แก่ ผู้นำท้องถิ่น นโยบายการเมืองการปกครอง การเปิดโอกาส

วิชรินทร์ อินทรหม (2557) ได้ศึกษา รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนมี ดังนี้

1. ระบบการปกครอง
2. ระดับของการกระจายอำนาจ
3. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โครงการหรือกิจกรรมการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
4. ทูทางสังคม และศักยภาพของประชาชน
5. รูปแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
6. วัฒนธรรมทางการเมือง
7. รัฐธรรมนูญ นโยบายของรัฐ
8. อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
9. รูปแบบและกระบวนการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วชิรวัชร งามละม่อม (2559) ได้สรุปปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมได้แก่ 1) ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ต่างๆ 2) ปัจจัยด้านชุมชน ได้แก่ ชุมชนให้การสนับสนุนและเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม เลือกให้เป็นตัวแทน ชุมชนมีความสามัคคี และมีกลุ่มต่างๆ ที่สนับสนุนผลักดันการมีส่วนร่วม 3) ปัจจัยด้านองค์การ ได้แก่ บรรยากาศองค์การ การติดต่อสื่อสาร

กฎระเบียบ การเอาใจใส่กระตือรือร้นในการแก้ปัญหา มีประสิทธิภาพประชาชน 4) ปัจจัยด้านทัศนคติ ได้แก่ เจตคติต่อการมีส่วนร่วม และแรงจูงใจในการทำงาน

สรุป ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพของครอบครัว ระดับการศึกษา ชั้นทางสังคม อาชีพ ระดับของรายได้ และที่มาของรายได้ ระยะเวลาของการอยู่อาศัยในชุมชนนั้น มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตร

1 ความหมายสหกรณ์

คำว่าสหกรณ์มีผู้เชี่ยวชาญในด้านวิชาการและผู้นำสหกรณ์ให้ความหมายไว้ดังนี้

พันธมิตรสหกรณ์ระหว่างประเทศ International Cooperative Alliance (2018) ได้ให้ความหมาย สหกรณ์ว่า สหกรณ์คือวิสาหกิจที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางเป็นเจ้าของควบคุมและดำเนินการโดยประชาชน เพื่อให้สมาชิกตระหนักถึงความต้องการและแรงบันดาลใจทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมร่วมกัน โดยนำประชาชนมารวมกันตามวิถีทางประชาธิปไตยและเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะสมาชิกจะเป็นลูกค้า พนักงาน ผู้ใช้ หรือผู้อยู่อาศัยสหกรณ์ จะได้รับการจัดการตามระบอบประชาธิปไตย โดยถือว่า สมาชิกหนึ่งคน หนึ่งเสียง สมาชิกมีสิทธิออกเสียงเท่าเทียมกันโดยไม่คำนึงถึงจำนวนเงินที่พวกเขาใส่เข้าไปในองค์กร และสหกรณ์ตั้งอยู่บนค่านิยมของการช่วยเหลือตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง ประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความหลากหลาย ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันตามประเพณีของผู้ก่อตั้งสมาชิกสหกรณ์เชื่อมั่นในคุณค่าทางจริยธรรมของความซื่อสัตย์ เปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมและการดูแลผู้อื่นที่เป็นสมาชิกร่วมกันด้วย

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2564) ได้ให้ความหมาย สหกรณ์ว่า สหกรณ์คือองค์กรหนึ่งที่เกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มกันด้วยความสมัครใจเพื่อดำเนินงานทั้งในด้านความคิด ระบบบริหาร จัดการผลผลิต และบุคคลโดยใช้หลักประชาธิปไตย เพื่อสนองความต้องการ (อันจำเป็น) ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เป็นองค์กรทางเศรษฐกิจและสังคมที่สมาชิกร่วมกันจัดตั้งขึ้นด้วยการลงหุ้นร่วมกัน จัดการร่วมกันในการผลิต การจำหน่ายสินค้าหรือบริการตามความต้องการหรือผลประโยชน์อย่างเดียวกันของบรรดาสมาชิก สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิออกเสียงได้หนึ่งเสียงในการบริหารสหกรณ์โดยไม่มีขึ้นกับจำนวนหุ้นที่ถืออยู่ เช่นสหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์โคนม (กฎ) คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมโดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันและได้จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

คำแถลงเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของสหกรณ์ระบุว่า สหกรณ์คือ การรวมตัวกันของบุคคลที่เป็นอิสระโดยสมัครใจเพื่อตอบสนองความต้องการและแรงบันดาลใจทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม

ร่วมกันผ่านองค์กรที่เป็นเจ้าของร่วมกันและมีการควบคุมตามระบอบประชาธิปไตย (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2556)

พจนานุกรม Cambridge Business English Dictionary Cambridge University Press ได้ให้ความหมาย สหกรณ์การเกษตรว่า เป็นองค์กรที่ฟาร์มขนาดเล็กจำนวนมากทำงานร่วมกันเป็นธุรกิจโดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อช่วยกันผลิตและขายพืชผลของพวกเขา เกษตรกรที่มีผลประโยชน์ร่วมกันมักจะจัดตั้งผ่านสหกรณ์การเกษตรเพื่อเสริมสร้างอำนาจทางการตลาด (Cambridge Business English Dictionary Cambridge University Press, 2020)

2 ความหมายสหกรณ์การเกษตร

World Cooperative Monitor (2013) สหกรณ์การเกษตร เป็นธุรกิจที่ผู้ใช้เป็นเจ้าของและควบคุมโดยผู้ใช้ที่กระจายผลประโยชน์บนพื้นฐานของการใช้งานมีสามลิงค์ หลักระหว่างสมาชิกและสหกรณ์ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ทุน และโครงสร้างอำนาจประชาธิปไตย เป็นสมาชิกอิสระของบุคคลที่สมัครใจเพื่อตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมร่วมกัน และแรงบันดาลใจของพวกเขาว่าเป็นองค์กรที่ร่วมกันเป็นเจ้าของโดยมีพื้นฐานอยู่บนหลักการของการลงคะแนนเสียงหนึ่งคนในหมู่พวกเขาพนักงานและสหกรณ์สังคมเป็นเจ้าของและควบคุมโดยพนักงานองค์กร สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตรรวมตัวกันจัดตั้งขึ้น และจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียน สหกรณ์มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจกรรมร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

สหกรณ์การเกษตร หรือที่เรียกว่า สหกรณ์ของเกษตรกร เป็นสหกรณ์ของเกษตรกร เป็นความร่วมมือที่เกษตรกรรวมทรัพยากรของพวกเขาในพื้นที่ของกิจกรรมการจำแนกประเภทของสหกรณ์การเกษตรที่แตกต่างกันระหว่างสหกรณ์บริการการเกษตรที่ให้บริการแก่สมาชิกแต่ละราย และสหกรณ์การผลิตทางการเกษตรที่มีทรัพยากรการผลิต (ที่ดิน และเครื่องจักรเป็นต้น) ร่วมกับสมาชิก เป็นองค์กรเอกชนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนชุมชนในด้านเทคนิคการเกษตร ระบบการตลาด และการสร้างเสียงชุมชนเพื่อแสวงหาการสนับสนุนจากรัฐบาลและหน่วยงานพัฒนา (Wikipedia, n.d)

โดยสรุปการใช้คำนิยามข้างต้นสามารถเข้าใจคำว่า สหกรณ์การเกษตร คือเป็นองค์กรธุรกิจที่จัดตั้งขึ้นเพื่อปรับปรุงสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ผลิตรายย่อย เกษตรกร สหกรณ์การเกษตรเราเป็นองค์กรเอกชนหรือองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงการทำมาหากินทางเศรษฐกิจผู้ผลิตเกษตรกรขนาดเล็กถือผ่านการส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตร การขอรหัสสินค้าแบ่งปันข้อมูลการตลาดและการเชื่อมโยงกับรัฐบาลอื่นๆ และดำเนินธุรกิจแบบอเนกประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกดำเนินธุรกิจร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือส่วนร่วม โดยใช้หลักคุณธรรมและ

จริยธรรมอันดีงามตามพื้นฐานของมนุษย์ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิก และส่วนร่วม ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม วัฒนธรรมของชุมชน ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์ที่มี

3 หลักสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2552) หลักการสหกรณ์ คือแนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้คุณค่าทางสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญ 7 ประการ กล่าวคือ

หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง

1. การเข้าและออกจากการเป็นสมาชิกคือโดยความสมัครใจของบุคคล
2. การกำหนดคุณสมบัติสมาชิกของสหกรณ์เพื่อดำเนินกิจกรรมในสหกรณ์ การร่วมกันไม่ทำให้มีความเดือดร้อนต่อคนอื่น เพื่อนสมาชิก และสหกรณ์
3. สมาชิกสมทบ คือปกติมาจากบุคคลที่ขาดคุณสมบัติที่จะเป็นสมาชิกธรรมดา

หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย คือทุกกิจกรรมต้องเกิดขึ้นโดยสมาชิกทุกคนเข้าร่วมตัดสินใจ ร่วมแรงกายใจ สติปัญญา ควบคุมดูแลการดำเนินงานในสหกรณ์ตามวิถีประชาธิปไตย เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผ่านช่องทางหรือองค์กรต่างๆเช่น คณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการ และที่ประชุมใหญ่

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก

1. หลักการสหกรณ์ข้อนี้ มุ่งเน้นให้สมาชิกทุกคนพึงตระหนักว่าบทบาทที่สำคัญของตนคือ การที่ต้องเป็นทั้งเจ้าของและลูกค้าในคนเดียวกัน จึงต้องทำหน้าที่เป็นผู้สมทบทุน ผู้ควบคุม และผู้อุดหนุน หรือผู้ใช้บริการของสหกรณ์ มิใช่มาเป็นสมาชิกเพียงเพื่อมุ่งหวังได้รับประโยชน์จากสหกรณ์เท่านั้น

2. ในการจัดสรรกำไรสุทธิเพื่อความเป็นธรรมแก่สมาชิก ส่วนหนึ่งต้องกันไว้เป็นทุนสำรอง ซึ่งจะนำไปแบ่งกันมิได้แต่เป็นทุนเพื่อพัฒนาสหกรณ์ของพวกเขาเอง ถือว่าเป็นทุนทางสังคม นอกนั้นอาจแบ่งกันมิได้ แต่เป็นทุนเพื่อพัฒนาสหกรณ์ของพวกเขาเอง ถือว่าเป็นทุนทางสังคม นอกนั้นอาจแบ่งเป็นเงินปันผลในอัตราจำกัด และเป็นเงินเฉลี่ยคืน ตามส่วนแห่งธุรกิจ

หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ

1. สมาชิก กรรมการและพนักงานสหกรณ์รวมทั้งหน่วยงานส่งเสริมสหกรณ์ต้องสำนึกและตระหนักอยู่เสมอว่าสหกรณ์เป็นองค์การช่วยตนเอง และปกครองตนเอง เพราะฉะนั้นสหกรณ์ต้องเป็นอิสระในการตัดสินใจ หรือทำสัญญาใดๆตามเงื่อนไขที่สหกรณ์ยอมรับได้กับบุคคลภายนอกหรือรัฐบาล

2. การรับความช่วยเหลือหรือสนับสนุนจากรัฐ หรือบุคคลภายนอกไม่ขัดกับหลักความเป็นอิสระของสหกรณ์ หากผู้ให้ความช่วยเหลือมุ่งหมายให้สหกรณ์ช่วยเหลือตนเองได้ และควบคุมตามหลักประชาธิปไตย รวมทั้งธำรงไว้ซึ่งความเป็นตัวของตัวเองของสหกรณ์

หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรม และสารสนเทศ

1. สหกรณ์ต้องมีขบวนการณ์ในการจัดการฝึกอบรมแก่สมาชิกทุกคน โดยมีหน่วยงานของรัฐทำหน้าที่ให้การสนับสนุนอย่างเพียงพอตามความจำเป็นและเน้นการฝึกอบรมทั้งข้าราชการให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. การศึกษาฝึกอบรมและสารสนเทศมีความมุ่งหมายและเน้นกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้ การศึกษามุ่งให้สมาชิกและบุคคลทั่วไปซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่จะเป็นสมาชิกในอนาคต มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ รวมทั้งความสำนึก และตระหนักในสิทธิและหน้าที่ของสมาชิก หรือให้เป็นผู้มีจิตวิญญานสหกรณ์ เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะรวมทั้งความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตน

3. หลักสูตรและเนื้อหาของการศึกษาอบรม ควรครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และวัฒนธรรม

หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์

1. แท้จริงการร่วมมือระหว่างสหกรณ์เป็นหลักการเดียวกันกับการร่วมมือระหว่างบุคคลธรรมดาในการจัดตั้งสหกรณ์นั่นเอง ซึ่งจะก่อให้เกิดการประหยัดด้วยขนาดมีอำนาจการต่อรองสูงขึ้น และนำไปสู่การรับใช้สมาชิกอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. การร่วมมือระหว่างสหกรณ์อาจทำได้ทั้งในแนวนอนและแนวตั้ง ในแนวนอนสหกรณ์ทุกสหกรณ์ไม่ว่าประเภทเดียวกันหรือไม่ สามารถร่วมมือกันได้ในทุกระดับเพื่อประโยชน์สูงสุดของสมาชิกและขบวนการสหกรณ์ในแนวตั้งสหกรณ์ท้องถิ่นประเภทเดียวกันควรรวมตัวกันทางธุรกิจเป็นชุมนุมสหกรณ์ระดับภูมิภาค หรือระดับประเทศ และระดับระหว่างประเทศ และสหกรณ์ทุกประเภททุกระดับ ทุกสหกรณ์ควรรวมตัวกันเป็นองค์การสหกรณ์สูงสุด (Apex Organization) เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมด้านอุดมการณ์ การศึกษา การฝึกอบรม การส่งเสริมแนะนำ การกำกับดูแล การตรวจสอบ การวิจัย และการพัฒนาฯลฯ

3. วัตถุประสงค์สำคัญของการร่วมมือระหว่างสหกรณ์คือ เพื่อให้สหกรณ์สามารถอำนาจผลประโยชน์ ทางเศรษฐกิจ เพราะฉะนั้นสหกรณ์ท้องถิ่นแต่ละสหกรณ์ และสหกรณ์ชั้นสูงต้องเป็นสหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งยั่งยืน มีชีวิตชีวา (Viable & Sustainable) และร่วมมือกันในลักษณะของ “ระบบรวม” หรือเป็นเอกภาพ

หลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน

1. สหกรณ์เป็นองค์การทางเศรษฐกิจและสังคม และเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่สหกรณ์ตั้งอยู่เพราะฉะนั้น การดำเนินงานของสหกรณ์ต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนนั้นๆ ซึ่งหมายความว่า เป็นการพัฒนาที่ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ หรือเป็นการพัฒนาที่สนองความต้องการและความใฝ่ฝันของคนรุ่นปัจจุบัน โดยไม่ทำลายโอกาส ความสามารถ และอนาคตของคนรุ่นหลัง

2. เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์ก็เป็นสมาชิกของชุมชนนั่นเอง สหกรณ์จึงควรมีส่วนช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชนนั้นแบบยั่งยืน

4 ประเภทของสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2552) ประเภทของสหกรณ์ได้แบ่งออกเป็น 7 ประเภท

1. สหกรณ์การเกษตร คือจัดขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตร ร่วมกันจัดตั้งขึ้น และจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจการร่วมกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ สหกรณ์การเกษตรดำเนินธุรกิจแบบอเนกประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกดำเนินธุรกิจร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือส่วนรวมโดยใช้หลักคุณธรรม จริยธรรมอันดีงามตามพื้นฐานของมนุษย์ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและส่วนรวมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์

ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ ทำให้สมาชิกมีปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น จากการกู้เงินสหกรณ์ในอัตราดอกเบี้ยต่ำมาประกอบอาชีพ ทำให้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือมีที่ดินทำกินมากกว่าเดิม ทั้งในรับความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการผลิต ตั้งแต่การใช้พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ การใช้ปุ๋ย การใช้อย่างปราบศัตรูพืชการเก็บรักษาผลผลิตอย่างมีคุณภาพ ผลิตผล ที่ได้จึงเป็นไปตามความต้องการของตลาด ส่งผลให้สหกรณ์และบุคคลในครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และการอนามัย

2. สหกรณ์ออมทรัพย์ คือสถาบันการเงินแบบหนึ่งที่มีสมาชิกเป็นบุคคลซึ่งมีอาชีพอย่างเดียวกันหรือที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ และให้กู้ยืมเมื่อเกิดความจำเป็นหรือก่อให้เกิดประโยชน์ สามารถกู้ยืมเงินได้เมื่อเกิดความจำเป็นตามหลักการช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ โดยการรับฝากเงิน และให้ผลตอบแทน ในรูปของดอกเบี้ยอัตราเดียวกับธนาคารพาณิชย์ และโดยการถือหุ้นหัก ณ ที่จ่าย เป็นรายเดือน แต่ไม่เกิน 1 ใน

5 ของหุ้นทั้งหมด เมื่อสิ้นปีทางบัญชีต้องจ่ายเงินเป็นผลค่าหุ้นให้แก่สมาชิกในอัตราที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งให้บริการด้านเงินกู้แก่สมาชิกตามความจำเป็น

ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ เป็นแหล่งเงินฝากและเงินกู้ของสมาชิก ทำให้สมาชิกรู้จักการเก็บออมเงิน และไม่ต้องไปกู้เงินนอกระบบ ทำให้สถาบันครอบครัวมีความมั่นคงขึ้น

3. สหกรณ์ประมง คือสหกรณ์จัดตั้งขึ้นในหมู่ชาวประมง เพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพ ซึ่งชาวประมงแต่ละคนไม่สามารถแก้ไขให้ลุล่วงไปตามลำพัง ซึ่งบุคคลเหล่านี้จึงรวมกันโดยยึดหลักการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

วัตถุประสงค์ คือดำเนินการให้ความรู้ทางด้านวิชาในเรื่องการจัดการวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม และมีคุณภาพในการเพาะเลี้ยง การเก็บรักษาและการแปรรูปสัตว์น้ำแก่สมาชิก รวมทั้งให้ความช่วยเหลือทางด้านธุรกิจการประมงคือ การจัดหาเงินทุนให้สมาชิกกู้ไปลงทุนประกอบอาชีพ การจัดหาวัสดุการประมงมาจำหน่ายการจัดจำหน่ายสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ การรับฝากเงินสงเคราะห์สมาชิกเมื่อประสบภัยพิบัติ

ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ ทำให้สมาชิกมีแหล่งเงินกู้ที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำมาลงทุนประกอบอาชีพ ซื้อวัสดุอุปกรณ์และสิ่งของจำเป็นที่สหกรณ์นำมาจำหน่ายในราคาที่เป็นธรรม เมื่อมีผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์สหกรณ์จะรวบรวมขายให้ในราคาที่สูงขึ้น บริการรับฝากเงินเพื่อความสะดวกปลอดภัยให้แก่สมาชิก และสมาชิกจะได้รับการศึกษาอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพการประมงตามหลักวิชาการแผนใหม่ให้สามารถผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและปริมาณตรงกับความต้องการของตลาด รวมถึงสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของทุกคนตามหลักการและวิธีการสหกรณ์

4. สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์ที่เกิดขึ้นโดยมีผู้บริโภครวมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อจัดหาสินค้า เครื่องอุปโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป โดยจดทะเบียนตามกฎหมายสหกรณ์ในประเภทสหกรณ์ร้านค้า มีสภาพเป็นนิติบุคคลซึ่งสมาชิกผู้ถือหุ้นทุกคนเป็นเจ้าของ สมาชิกลงทุนร่วมกันในสหกรณ์ด้วยความสมัครใจเพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคและเพื่อผดุงฐานะทางเศรษฐกิจของตนและหมู่คณะ

วัตถุประสงค์สหกรณ์ร้านค้า จะจัดหาสิ่งของและบริการที่สมาชิกมีความต้องการมาจำหน่ายช่วยจำหน่ายผลิต ผลิตภัณฑ์ของสมาชิก ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ทางด้านสหกรณ์ และด้านการค้าให้แก่สมาชิกสหกรณ์ปลูกจิตสำนึกให้สมาชิกรู้จักประหยัด ช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันร่วมมือและประสานงานกับสหกรณ์และหน่วยงานอื่นทั้งภายในและนอกประเทศ ในอันที่จะเกื้อกูลกันและกัน

ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ ทำให้สมาชิกมีสถานที่ซื้อขายสินค้าจำเป็นตามราคาตลาดในชุมชน ซึ่งเป็นสินค้าที่ดีมีคุณภาพ เทียบตรงในการชั่ง ตวง วัด ตามความต้องการของสมาชิก เมื่อสิ้นปีสหกรณ์มีกำไรสุทธิประจำปี สมาชิกจะได้รับเงินปันผลตาม หุ้น และเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนที่ได้ทำธุรกิจ

กับสหกรณ์ การซื้อขายด้วยเงินสดสินค้าจะมีราคาที่ถูกกว่าเงินผ่อน ทำให้สมาชิกมีความรอบคอบในการจัดหาสินค้าที่มีราคาถูกมาจำหน่ายเพื่อผลประโยชน์ของสมาชิก

5. สหกรณ์นิคม คือสหกรณ์การเกษตรในรูปแบบหนึ่ง ที่มีการดำเนินการจัดสรรที่ดินทำกินให้ราษฎร การจัดสร้างปัจจัยฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้ที่อยู่อาศัยควบคู่ไปกับการดำเนินการจัดหาสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและสิ่งของที่จำเป็น การแปรรูปการเกษตร การส่งเสริมอาชีพ รวมทั้งกิจการให้บริการสาธารณสุขโรคแก่สมาชิก

วัตถุประสงค์ เพื่อการจัดนิคม จัดหาที่ดินมาจัดสรรให้แก่ราษฎรประกอบอาชีพทางการเกษตรตลอดจนจัดบริการด้านสาธารณสุขโรคแก่สมาชิก เพื่อการจัดสหกรณ์ คือการรวบรวมราษฎรที่ได้รับจัดสรรที่ดิน จัดตั้งขึ้นเป็นสหกรณ์ งานจัดนิคม เป็นงานที่ดินทำกินให้ราษฎรโดยวิธีการสหกรณ์

ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ ทำให้สมาชิกสหกรณ์มีสหกรณ์เป็นสถาบันที่เป็นสื่อกลางในการขอรับบริการต่างๆ จากรัฐบาล และเป็นสถาบันที่อำนวยความสะดวกในด้านการจัดหาสินเชื่อ การรวบรวมซื้อ รวบรวมขาย การส่งเสริมการเกษตรและการฝึกอบรม ซึ่งเป็นการเสริมสร้างให้เกิดระบบที่ดีในการจัดการการผลิต และการตลาดโดยสมาชิกเพื่อสมาชิก ในการประกอบอาชีพอย่างมั่นคงจนมีความเป็นอยู่ที่ดี

6. สหกรณ์บริการ คือสหกรณ์ที่จัดขึ้นตามพระราชบัญญัติสหกรณ์โดยมีประชาชนไม่น้อยกว่า 10 คนที่มีอาชีพอย่างเดียวกันได้รับความเดือดร้อนในเรื่องเดียวกันรวมตัวกันโดย ยึดหลักการประหยัด การช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ปัญหาต่างๆรวมทั้งการส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงในอาชีพต่อไป

ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ สมาชิกร่วมกันพัฒนาฝีมือการผลิตภัณฑ์ต่างๆให้มีคุณภาพได้มาตรฐานเป็นที่ต้องการของตลาด มีแหล่งรวม ซื้อรวม ขายผลิตภัณฑ์และอุปกรณ์ในการผลิต ผลิตภัณฑ์ช่วยให้สมาชิกสหกรณ์ ประกอบอาชีพได้ถูกต้องตามกฎหมาย เมื่อสิ้นปีทางบัญชีถ้าสหกรณ์มีกำไรสุทธิประจำปี สมาชิกสหกรณ์จะได้รับเงินปันผลตามหุ้น และเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนที่ทำธุรกิจกับสหกรณ์

7. สหกรณ์เครดิตยูเนียน คือสหกรณ์อเนกประสงค์ ตั้งขึ้นโดยความสมัครใจของสมาชิกที่อยู่ในวงสัมพันธ์เดียวกัน เช่น อาศัยในชุมชนเดียวกัน ประกอบอาชีพเดียวกัน หรือในสถานที่เดียวกัน หรือมีกิจกรรมร่วมกันเพื่อการรู้จักช่วยเหลือตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นให้สมาชิกประหยัดและออม เพื่อการรู้จักช่วยตนเองเป็นเบื้องต้นและเป็นพื้นฐานในการสร้างความมั่นคงแก่ตนเองและครอบครัว

ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ สมาชิกได้รู้จักประหยัดและออม สามารถฝากเงินแม้มีเงินจำนวนน้อยหรือมากก็จะสะสมได้ สหกรณ์เครดิตยูเนียนตั้งและเกิดขึ้นในชุมชนของสมาชิกทำให้สมาชิกยังสะดวกในการใช้บริการจากสหกรณ์ ช่วยแก้ไขปัญหาการเงิน เมื่อสมาชิกมีความเดือดร้อนหรือความ

จำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายเงินสมาชิกมีสิทธิที่จะขอกู้เงินจากสหกรณ์ได้ในอัตราดอกเบี้ยที่เป็นธรรม สร้างความมั่นคงแก่สมาชิกและครอบครัว สามารถช่วยพัฒนาชุมชนและสังคม

ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทย

กัมพูชาเป็นประเทศหนึ่งใน 10 ประเทศที่เป็นสมาชิกในเอเชียที่มีการส่งออกข้าวสูงในปี ค.ศ. 2017 ได้ส่งออกข้าวประมาณ 635 พันตัน เกิน 2 เท่าในปี 2013 มากกว่านี้ กัมพูชาได้ส่งออกผลิตภัณฑ์เกษตรกรรมสรุปในจำนวน 3,66 ล้านตัน ในปี 2013 ถึง 5,14 ล้านตัน ในปี 2017 ในความนี้ กัมพูชาได้สำเร็จดำเนินเศรษฐกิจดีในด้านการเกษตรกรรม แม้แต่ด้านนี้ได้รับผลกระทบจากราคาสินค้าเกษตรกรรมต่ำในตลาดนานาชาติ การขาดแคลนแรงงาน และผลกระทบจากแรงธรรมชาติ องค์การโครงการอาหารโลก (World Food Programme, 2019) และเกษตรกรในชนบทส่วนใหญ่ก็ยังทำเกษตรกรรมตามแบบโบราณหรือตามแบบประเพณี ขาดความรู้ในการทำเกษตร ขาดการคัดเลือกพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับสภาพอากาศ สภาพพื้นที่เป็นต้น ไม่ได้ทำตามเทคโนโลยีที่เหมาะสม และพบกับปัญหา อื่นๆ อย่างเช่น โรคพืช ศัตรูพืช โรคสัตว์ และการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศที่ทำให้ผลผลิตการเกษตรลดลงด้วย บางที่ขาดตลาดรองรับผลผลิตผลการเกษตรของเกษตรกร กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมง (Ministry of Agriculture Forestry and Fisheries (MAFF), 2014)

ในประเทศกัมพูชาการก่อตั้งและลงทะเบียนสหกรณ์การเกษตรได้จัดมีตั้งแต่ปี 2005 จนถึงปี 2018 มีสหกรณ์การเกษตรสรุปจำนวน 1,116 สหกรณ์ ที่มีสมาชิกสรุปจำนวน 130,059 คน หญิงจำนวน 80,439 คน คิดเป็นร้อยละ 62 มีส่วนหุ้นสรุปจำนวน 37,297 ล้านเหรียญ และต้นทุนสรุปจำนวน 69,077 ล้านเหรียญ (แผนยุทธศาสตร์พัฒนาแห่งชาติ, 2019-2023: 49) โดยสหกรณ์การเกษตรเป็นองค์กรที่มีการรวบรวมจากประชาชนแต่ก็อยู่ในการช่วยเหลือจากกระทรวงการเกษตรและองค์การที่เกี่ยวข้อง สำหรับกระทรวงการพัฒนาชนบทก็มีแผนพัฒนาประเทศโดยสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลโดยการพยายามช่วยให้เกษตรกรมีชีวิตที่ดีขึ้นสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยการก่อตั้งเป็นสหกรณ์ในท้องถิ่นเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร โดยแผนยุทธศาสตร์ห้าปีของประเทศตั้งอยู่บนพื้นฐานของการทบทวนในระยะกลางและยุทธศาสตร์ของรัฐบาลว่าด้วยยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการแห่งชาติปี 2014-2018 ด้วยรัฐบาลกัมพูชาได้สนับสนุน สหกรณ์การเกษตรตั้งแต่ปี ค.ศ. 1950-1960 โดยมีการสนับสนุนจากองค์กรเอกชนและเกษตรกร ดังนั้นสหกรณ์ที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศกัมพูชาก่อตั้งขึ้นในช่วงทศวรรษที่ 1950 และ 1960 สหกรณ์การเกษตรเป็นองค์กรเอกชนที่พัฒนาขึ้นเพื่อให้คุณค่าและการช่วยเหลือเกี่ยวกับเศรษฐกิจของเกษตรกรให้ดีขึ้น แต่ใน ค.ศ. 1956 ถึง ค.ศ. 1978 สหกรณ์การเกษตรที่เกิดขึ้นในประเทศกัมพูชาไม่สามารถคงอยู่ได้เพราะประเทศยังไม่มีสันติภาพ และประเทศมีสงครามกลางอยู่ (Ministry of Agriculture Forestry and Fisheries (MAFF), 2011b) สหกรณ์การเกษตรได้มีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการพัฒนาการผลิตทางการเกษตร

การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ความหลากหลายทางการเกษตร การค้าขายสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น เพื่อความมั่นคงด้านอาหาร ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจในชนบท และมีส่วนร่วมรักษาอัตราการเติบโตเศรษฐกิจของชาติ (Ministry of Agriculture Forestry and Fisheries (MAFF), 2014)

สหกรณ์การเกษตรในกัมพูชาได้รับการก่อตั้งขึ้นโดยชาวบ้านเพื่อวัตถุประสงค์ในการร่วมมือกันทำฟาร์มและสินค้าเชื่อมกัน ในประเทศกัมพูชามีสหกรณ์การเกษตร จำนวน 512 แห่ง เกิดขึ้นในช่วงปี 1950 และปี 1960 สหกรณ์เหล่านี้ได้รับการควบคุมและสนับสนุนจากสำนักงานสหกรณ์ของกัมพูชาและได้รับการดูแลจากกระทรวงเกษตรกัมพูชาช่วงเวลานี้เห็นสหกรณ์เครดิตจังหวัด 13 แห่ง สหกรณ์อเนกประสงค์ 390 แห่ง สหกรณ์ผู้บริโภค 55 แห่ง สหกรณ์พิเศษ 14 แห่ง และสหกรณ์โรงเรียน 40 แห่ง มูลค่าการซื้อขายของสหกรณ์การเกษตรนั้นอยู่ที่ 13 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 1965

ในช่วงระบอบการปกครองของประชาธิปไตย กัมพูชา (1975-1979) สหกรณ์การเกษตรทั้งหมดถูกแปลงเป็น (Popular Communes) สำหรับกำลังแรงงานส่วนร่วมและกิจกรรมที่สำคัญนำโดยวัตถุประสงค์ทางสังคมและการเมืองของรัฐบาล (Heifer International Organization, 2011)

กลุ่มสหกรณ์ในทศวรรษ 1980 ได้ถูกเปลี่ยนเป็น “กลุ่มสมานฉันท์” (Solidarity Groups’ เพื่อฟื้นฟูการผลิตทางการเกษตรและใช้ทรัพยากรที่เหลืออยู่หลังจากการล่มสลายของระบอบกัมพูชาประชาธิปไตย (Ngin, 2008)

หลังจากระยะเวลาที่ไม่ได้ใช้งานนานในปี พ.ศ. 2544 พระราชกฤษฎีกา จัดการกับหน้าที่สหกรณ์การเกษตรได้รับการออกแบบและผ่านโดยรัฐบาลกัมพูชา กระทรวงเกษตรป่าไม้และการประมงในปี พ.ศ.2546 ได้ดำเนินการระดับปริญญาตรีและหน้าที่ของการดำเนินงานสหกรณ์การเกษตรในประเทศกัมพูชา หน้าที่ทางธุรกิจ หลักของสหกรณ์การเกษตรของกัมพูชาคือการให้สินเชื่อการจัดหาการตลาดและกิจกรรมสนับสนุนทางเทคนิคด้านการเกษตร ในประเทศมี 61 สหกรณ์การเกษตรที่จัดตั้งขึ้นและได้รับการสนับสนุนทางเทคนิคโดยกระทรวงเกษตรป่าไม้และการประมง พันธมิตรสหกรณ์ระหว่างประเทศ และสถาบันอื่นๆที่เกี่ยวข้อง (Ministry of Agriculture Forestry and Fisheries (MAFF), 2006)

บริบทของจังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

4.1 สภาพทั่วไปของจังหวัดพระตะบอง

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดพระตะบอง ตั้งอยู่ในภาคตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศกัมพูชา ห่างจากกรุงพนมเปญ ประมาณ 291 กิโลเมตร มีพื้นที่ 1,162,200 เฮกตาร์ มี 13 อำเภอ 1 เมือง มี 92 ตำบล มี 10 สังกัด มีหมู่บ้านจำนวน 799 พื้นที่ทำเกษตรมีจำนวน 699,944 เฮกตาร์ แบ่งเป็นพื้นที่ข้าวตามน้ำ

จำนวน 21,925 เฮกตาร์ พื้นที่ทำข้าวอ่าวมีจำนวน 380,707 เฮกตาร์ พื้นที่ทำข้าวไร่มีจำนวน 297,312 เฮกตาร์ (Municipality, 2015)

มีพื้นที่ชายแดนติดกับดังนี้

ทิศเหนือติดกับจังหวัดบันเตียมีชัย ทิศใต้ติดกับจังหวัดโพธิ์คีต ทิศตะวันออกติดกับจังหวัดโพธิ์คีต และบึงทะเลสาบ ทิศตะวันตกติดกับจังหวัดเพลีน และมีชายแดนติดจังหวัดจันทบุรี ตราด และสระแก้ว ประเทศไทย

ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะคือ

1. พื้นที่สูง (ภูเขา หรือป่าภูเขา) เป็นพื้นที่สวนไร่ต้นไม้ผล และพืชอุตสาหกรรมที่ภาคตะวันตก
2. พื้นที่ราบลุ่ม เป็นน่านอนตามถนนหมายเลข 5 มีอำเภอโฆงฤชี สังแก ทะมอโกล เมืองพระตะบอง
3. พื้นที่ราบลุ่มติดกับบึงทะเลสาบ มี อำเภอโฆงฤชี สังแก แอภพนมและทะมอโกล

ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดพระตะบองตั้งอยู่ในเขตที่ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ สามารถแบ่งออกตามฤดูกาลได้ 3 ฤดู ดังนี้

สภาพน้ำฝน

ฤดูฝน คือมีฝนตกมากเมื่อต้นเดือนพฤษภาคม (เดือน พฤษภาคม ถึงสิ้นเดือนสิงหาคม) การปลูกข้าวสาลี (เพิ่มฤดู) ดี

ฝนตกน้อยในกลางฤดู (จากเดือนกันยายน ถึงสิ้นเดือนกันยายน)

ฝนตกเยอะในปลายฤดูพฤษภาคม (จากเดือน ตุลาคม ถึงปลายเดือนพฤศจิกายน)

ปริมาณฝนคิดเป็นมัธยมต่อปีคือ 791.26 มิลลิเมตรใน ค.ศ. 2018

สภาพทางเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจจังหวัดพระตะบองพึ่งพาด้านการเกษตรกรรม ข้าวเป็นพืชที่สำคัญที่สุด รองมา มัน สับปะหลัง สับปะรด การประมง การเลี้ยงสัตว์ เป็นแห่งรายได้สำคัญๆ และมีอาชีพเกษตรกรรมอื่นๆ เป็นรายได้รองของจังหวัด เช่น ส้มโพธิ์คีต ต้นไม้ผลต่างๆ นอกจากด้านเกษตรกรรมยังมีด้านอื่นๆ ที่เป็นแห่งรายได้สำคัญของจังหวัดด้วยคือ ด้านท่องเที่ยว การทำธุรกิจ การค้าขายในประเทศและนอกประเทศ ด้านบริการ ด้านผลิต เป็นต้น

แหล่งน้ำ

จังหวัดพระตะบองมีแหล่งน้ำและระบบน้ำไหลหลายแหล่งที่เป็นจุดเด่นสำหรับด้านการทำเกษตรกรรมของจังหวัดรวมมีแม่น้ำใหญ่ๆ 3 แห่ง คือ

แม่น้ำสายย่อยชื่อสังแก มีแหล่งน้ำจากแกวภูเขาชื่อพนมกรอวาช เช่น แม่น้ำสายย่อยชื่อบอลาง และแม่น้ำสายย่อยกรอโยง ตั้งอยู่ในอำเภอสำโลดภาคใต้มีมือคลองมากมาย เช่น คลองฉายรอมภอด คลองดอมบอง คลองแม่น้ำสายย่อยเก่า คลองโดนเทียว คลองป่าชะงอบ คลองสะโน คลองดวง และ คลองแกรกตรอบ เป็นต้น

แม่น้ำสายย่อยชื่อบองคลบุรี มีแหล่งน้ำจากแม่น้ำสายย่อยชื่อไพลิน บึงลำธารชาวพระพุทธร ลำธารชื่อบองคลบุรี ไหลตามแม่น้ำสายย่อยบอแวล แม่น้ำสายย่อยบองคลบุรีจังหวัดบันเตียมีชัยแล้วผ่านไปแม่น้ำจืดชื่อบองคลบุรี มีชื่อเล็ก ๆ มากมาย เช่น ลำธารโดนตา ลำธารโดนภา ลำธารกอนโจะ ห้วยแม่บองคลบุรีที่สามารถเก็บน้ำในฤดูพรรษาได้พื้นที่รับประโยชน์จำนวน 37,000 เฮกตาร์ และฤดูแล้งได้พื้นที่รับประโยชน์จำนวน 9,000 เฮกตาร์

แม่น้ำสายย่อยโดนตรี หรือเรียกว่าแม่น้ำสายย่อยโงม มีแหล่งน้ำมาจากแกวภูเขาชื่อพนมกรอวาช พนมจระเข้ 2 ในอำเภอวาลแวง จังหวัดโพธิ์สัต์ไหลผ่านมาห้วยชื่อบองคลบุรี เรียงมาชุมชนอำเภอโงมฤๅชี มีระบบน้ำเรียกกัน โดนตรี แล้วผ่านเข้าแม่น้ำจืดชื่อบองคลบุรี ระบบแม่น้ำสายย่อยชื่อบองคลบุรีรวมมีเขื่อนเก็บน้ำชื่อบองคลบุรี อ่างห้วยจิก และคลองชื่อ 17 เมษายน (ระยะยาว 28 กิโลเมตร) เขื่อนเก็บน้ำชื่อบองคลบุรี คลองชื่อบองคลบุรี คลองแม่(โพธิ์) นำน้ำ เป็นต้น โดยระบบแม่น้ำสายย่อยโงมได้เก็บน้ำไว้ใช้เพื่อการเกษตรในฤดูฤดูพรรษาได้พื้นที่รับประโยชน์จำนวน 25,000 เฮกตาร์ และฤดูแล้งได้พื้นที่รับประโยชน์จำนวน 1100 เฮกตาร์ นอกจากนี้ระบบธาราศาสตร์ของจังหวัดพระตะบองก็มีแหล่งน้ำและมีระบบอื่นๆเช่น

อ่างเก็บน้ำกอมพิงโพย ตั้งอยู่อำเภอบานอนที่มีคลองแม่ระยะยาว 900 เมตร และคลองหมายเลข 2 จำนวน 4 สาย ได้สร้างขึ้น ความสามารถเก็บน้ำเพื่อเกษตรในฤดูพรรษาได้จำนวน 15,000 เฮกตาร์ และฤดูแล้งได้จำนวน 9440 เฮกตาร์

อ่างเก็บน้ำจอก ความสามารถเก็บน้ำเพื่อเกษตรในฤดูพรรษาได้จำนวน 500 เฮกตาร์ และฤดูแล้งได้จำนวน 100 เฮกตาร์

อ่างเก็บน้ำภาส ความสามารถเก็บน้ำเพื่อเกษตรในฤดูพรรษาได้จำนวน 500 เฮกตาร์ และฤดูแล้งได้จำนวน 300 เฮกตาร์

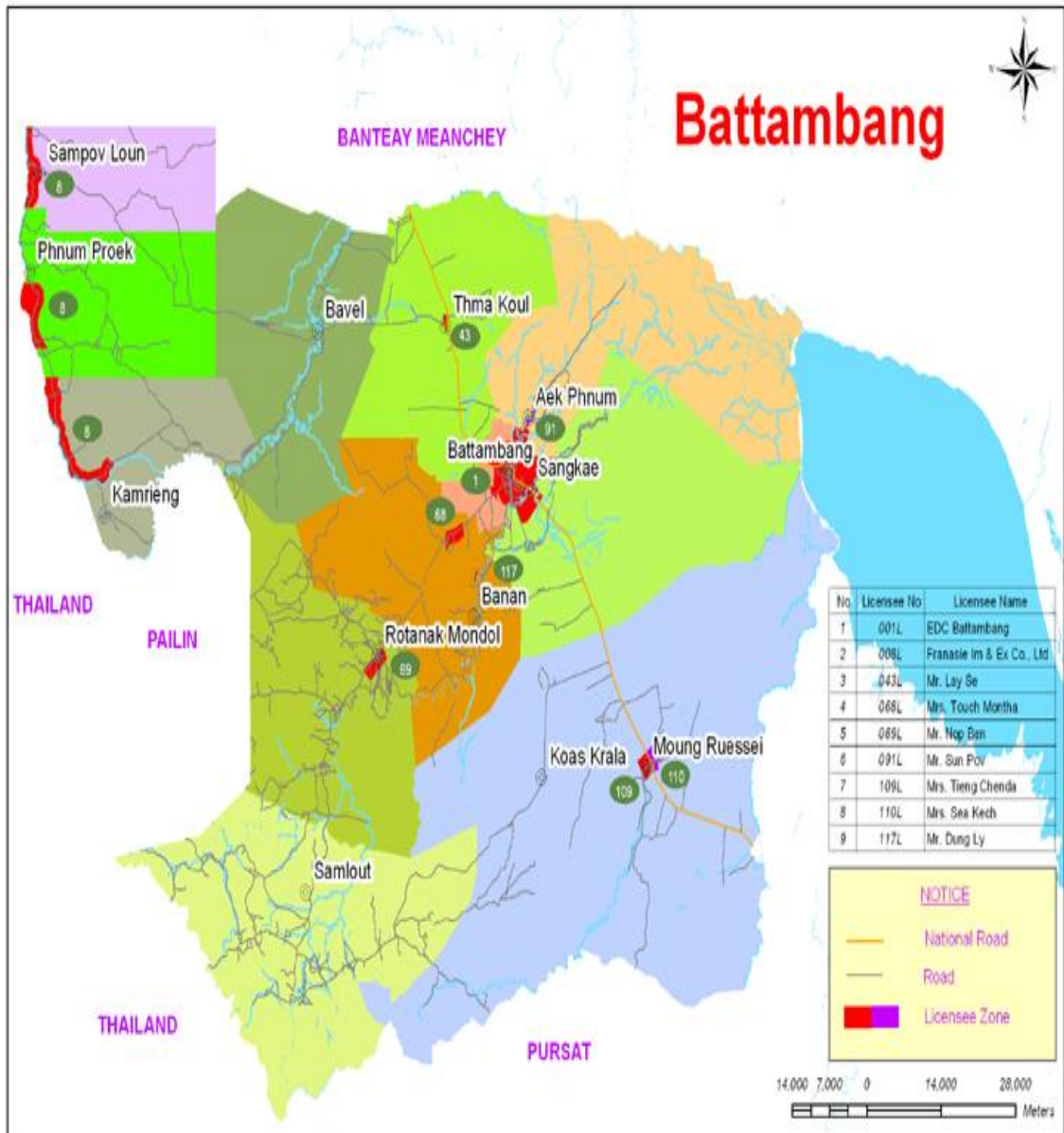
ระบบธาราศาสตร์กอนฮอน ระบบธาราศาสตร์นี้กำลังสร้างที่สามารถเก็บน้ำได้สำหรับการทำเกษตรในอำเภอบานอน เมืองพระตะบอง อำเภอสังแก อำเภอกอสรอและอำเภอโงมได้ด้วย

แม้จังหวัดพระตะบองมีทรัพยากรมีการอำนวยความสะดวกจากธรรมชาติมีแหล่งน้ำมากมาย ที่อำนวยความสะดวกแต่ก็ยังมีปัญหาอยู่ที่ไม่สามารถแก้ไขให้ดีขึ้นได้เช่น ปัญหาความแปรปรวนทางอากาศ คือ

ระดับน้ำฝนตกไม่เพียงพอในตำบลในพื้นที่ต่างๆในอำเภอ การทำลายจากศัตรูในพืชมีแมลงไร้และโรคพืช การจำหน่ายผลิตปลุกพืชสูง ราคาตลาดเกษตรผลมีความแปรปรวน เปลี่ยนแปลง ข้าวโพดและมันสำปะหลังคือพืชพาดตลาดประเทศไทยอย่างเดียว ระบุเก็บน้ำเพื่อการทำเกษตรไม่เพียงพอ มีความลำบากในการคมนาคม

ป่าไม้รองผลกระทบคือ มีการทำลายป่าตัดป่าไม้ ขยายดินเพื่อการทำนายังมีอยู่ การละเมิดยังมีการขโมยทำกิจกรรมผิดกฎหมายป่าไม้และขายสัตว์ป่า ด้านประมง ป่าน้ำ และแดนประมงมีพื้นที่ใหญ่ มีความลำบากผู้ปกครองมีความลำบากในการควบคุม ประชาชนยังไม่สนใจการรักษาป่าไม้ ด้านกฎหมาย มีการนำเข้ายาเคมี ปุ๋ย เกษตรกรรมผิดกฎหมายยังมีอยู่ กสิกรชอบการใช้ภาษาต่างประเทศ โดยไม่เข้าใจ ไม่สนใจการแนะนำจากราชการผู้ที่เชี่ยวชาญการเกษตรหรือสำนักงานเกษตร

ภาพที่ 2 แผนที่ของจังหวัดพระตะบอง
(ที่มา: สำนักงานจังหวัดพระตะบอง, 2560)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรในอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา แบ่งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ คือ งานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม และ งานวิจัยเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตร

1. งานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

กุลจิรา เสาวลักษณ์จินดา (2555) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว : กรณีศึกษา อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน และศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการปฏิบัติการประชาชนได้มีส่วนร่วมมากที่สุด รองมาได้แก่ ด้านการเสนอความคิดเห็น การวางแผน และด้านการตัดสินใจ ด้านการแบ่งปันผลประโยชน์ และด้านการติดตามและประเมินผล และผลการวิเคราะห์สมมติฐานพบว่า อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน ส่วน เพศ สถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ไม่แตกต่างกัน

วิษณุ หยกจินดา (2557) ศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี และ 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีส่วนร่วมในระดับมาก เป็นอันดับแรก รองลงมาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีส่วนร่วมในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมีส่วนร่วมในระดับมาก และสุดท้ายด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย และ 2) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ประทานพร แก่นจันทร์ (2558) ศึกษาวิจัย ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลในจังหวัดปทุมธานี โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้ 1) ศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลจังหวัดปทุมธานี 2) เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล

จังหวัดปทุมธานี 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลจังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ ความยาวนานในการอาศัยอยู่ การชักชวนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ การเป็นสมาชิกกลุ่ม ความศรัทธาในตัวผู้บริหาร และการได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยมีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นการศึกษาไม่แตกต่างกัน 3) ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การชักชวนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ การเป็นสมาชิกกลุ่ม ความศรัทธาในตัวผู้บริหาร และการได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลจังหวัดปทุมธานี ระดับปานกลาง ผลการทดสอบความถดถอยพหุคูณ และเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ปัจจัยด้านเพศ อายุ อาชีพ ความยาวนานในการอยู่อาศัย การเป็นสมาชิกกลุ่ม การชักชวนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ความศรัทธาในตัวผู้บริหาร การได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนที่ต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน แต่ปัจจัยด้านการศึกษาต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่แตกต่างกัน

สหพันธ์ ปัญญาภินัน (2558) ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลบ่อแฮ้ว อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลบ่อแฮ้ว อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลบ่อแฮ้ว อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง โดยผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลบ่อแฮ้ว อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ของประชาชนนั้นโดยภาพรวมทั้งสามด้าน มีด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในความต้องการ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง - ต่ำ ตามลำดับ 2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลบ่อแฮ้ว อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปางคือ ปัจจัยปัญหาและอุปสรรคจากประชาชน คือประชาชนคิดว่าการจัดทำแผนเป็นเรื่องของผู้นำ ปัญหาและอุปสรรคด้านเวลา คือส่วนใหญ่ในการประชุมในยามเย็นซึ่งเป็นเวลาที่ประชาชนส่วนใหญ่พักผ่อน จากด้านกฎระเบียบคือระบบราชการที่ซับซ้อนทำให้เกิดการแก้ปัญหาล่าช้า และจากเทศบาล คือ แผนพัฒนาสามปีที่ไม่สามารถทำได้จริงเนื่องจากขาดงบประมาณและเทศบาลไม่ดำเนินงานตามแผนพัฒนาสามปี

ธานินทร์ คงศิลา และ อนุสรณ์ กุลวงษ์ (2560) ได้ศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการใช้น้ำชลประทาน โครงการพัฒนาลุ่มน้ำก้ำอันเนื่องมาจากำระราชดำริ มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทาน โครงการพัฒนาลุ่มน้ำก้ำอันเนื่องมาจากำระราชดำริ และ 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของเกษตรกรตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล โดยผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของเกษตรกรภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เกษตรกรมีส่วนร่วมสูงสุด คือ ด้านการดำเนินงาน รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการรับผลประโยชน์ ระดับปานกลาง และ ด้านการประเมินผล ระดับน้อย 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของเกษตรกร จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา พบว่าการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

2. งานวิจัยเกี่ยวกับสหกรณ์

ทิพวัล มลิแสง (2553) ศึกษา การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดกระบี่ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดกระบี่ 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดกระบี่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดกระบี่ พบว่า 1) ประชากรที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ศาสนาพุทธ จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา อาชีพเกษตรกรทำสวน รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน 50,000 บาท ระยะเวลาการเป็นสมาชิกมากกว่า 9 ปี 2) สมาชิกสหกรณ์มีระดับการมีส่วนร่วมโดยรวมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมด้านผลประโยชน์และด้านการปฏิบัติการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เมื่อแยกพิจารณาทางด้านพบว่า 1) ด้านการตัดสินใจโดยเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การคัดเลือกคณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2) ด้านการปฏิบัติการโดยเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การได้ลงทุนเป็นหุ้นหรือออมทรัพย์ไว้กับสหกรณ์ ได้นำผลิตภัณฑ์ที่สหกรณ์ผลิตขึ้นมาไปใช้หรือจำหน่าย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3) ด้านผลประโยชน์ โดยเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การได้รับการส่งเสริมสวัสดิการในหมู่สมาชิกอย่างเป็นธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4) ด้านการประเมินผล โดยเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในทุกๆ ด้านมีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง เช่นการประเมินผลกิจกรรมต่างๆ ที่สหกรณ์จัดขึ้น การประเมินผลการทำงานของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เป็นต้น 3) การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์ในจังหวัดกระบี่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ ระดับการศึกษา รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกแตกต่างกัน แต่อายุ ศาสนา อาชีพ ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก มีระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ ไม่แตกต่างกัน ปัญหาอุปสรรคของสมาชิกต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ คือ สหกรณ์ไม่มีความพร้อมในการดำเนินกิจกรรม

ต่างๆ ขาดการติดต่อประสานงานระหว่างสมาชิกด้วยกัน สมาชิกเข้าร่วมประชุมแต่ไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นในวาระการประชุมใหญ่ เป็นต้น

ธรรมรัตน์ อรุณสินประเสริฐ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์กรณีศึกษาสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 1) เพื่อศึกษาทัศนคติต่อผู้นำของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์กรณีศึกษาสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด 2) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์กรณีศึกษาสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด และ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของ สหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม โดยผลการวิจัยพบว่า 1) ทัศนคติต่อผู้นำของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ หมู่บ้านสหพร จำกัด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านตัวบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงาน ด้านประโยชน์ที่ได้รับ และด้านระเบียบข้อบังคับตามลำดับ 2) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์กรณีศึกษาสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การดำเนินงานกิจกรรมต่างๆของสมาชิกร่วมกันอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา การเสนอแนะทางที่นำไปสู่การตัดสินใจในการดำเนินงาน การมีบทบาทในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสหกรณ์ การให้ข้อมูลข่าวสารสหกรณ์ทางจดหมาย การมีบทบาทเป็นผู้ตัดสินใจสหกรณ์ การเข้าร่วมโครงการอบรมต่างๆ ที่สหกรณ์จัดอย่างสม่ำเสมอ การแสดงความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงสหกรณ์ การร่วมกันเสนอแนะนโยบายต่างๆในการดำเนินงานสหกรณ์ การเข้าร่วมในการเลือกคณะกรรมการดำเนินการ การร่วมเป็นหุ้นส่วนในการดำเนินงาน การให้ข้อมูลสหกรณ์ในการเข้าประชุม การมีบทบาทลงมติดูความคิดเห็นต่างๆ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ และการให้ข้อมูลข่าวสารสหกรณ์ผ่านทางเว็บไซต์ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานของสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม พบว่า มีปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุ และด้านเหตุผลของการเป็นสมาชิก คือส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม ส่วนปัจจัยทัศนคติต่อผู้นำของสมาชิกในการดำเนินงานพบว่า ด้านตัวบุคคล ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม

จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์ และ จุฑาทิพย์ พหลภาคย์ (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตพื้นที่ภาคกลาง โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคือ 1) เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจ สังคม ของสมาชิกสหกรณ์ 2) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในภาคการเกษตรเขตพื้นที่ภาคกลาง และ 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ โดยผลของการวิจัยพบว่า 1) ข้อมูลของสมาชิกสหกรณ์ พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 51 ปี จบชั้นประถมศึกษา มีสมาชิกในครัวเรือนประมาณ 5 คน ใน

ด้านเศรษฐกิจพบว่า ส่วนใหญ่มีอาชีพทำการเกษตร รองลงมาคือการค้ารับจ้าง โดยพื้นที่การผลิตที่สมาชิกส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์เป็นที่ดินที่ได้มีสิทธิใช้ฟรี โดยสมาชิกส่วนใหญ่มีระดับการครองชีพปานกลาง และไม่มีปัญหาทางการเงิน 2) การมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในด้านความรู้ ความเข้าใจต่อการสหกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง ด้านทัศนคติต่อสหกรณ์อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ด้านการตัดสินใจสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์โดยตัวเอง ด้านความคาดหวังที่จะใช้บริการธุรกิจสินเชื่อ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมและทำธุรกิจร่วมกับสหกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์คือปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางจิตวิทยา

กัญญาณัฐ เทียนหล้า (2560) ศึกษา แนวทางการพัฒนา การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ สำนักงานข่าวกรองแห่งชาติ จำกัด มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานข่าวกรองแห่งชาติ จำกัด 2) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานข่าวกรองแห่งชาติ จำกัด 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานข่าวกรองแห่งชาติ จำกัด ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 50 ปีขึ้นไป มีสถานะภาพโสด มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีรายได้ 18,001-28,000 บาท ซึ่งมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ฯ มากกว่า 10 ปีและรับรู้ข่าวสารของสหกรณ์ฯ จากหนังสือเวียน 2) ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกที่ส่งผลต่อการดำเนินงานพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ การร่วมตัดสินใจ การร่วมมีผลประโยชน์ การติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ระดับการมีส่วนร่วมในด้านการร่วมปฏิบัติกิจการหรือการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อย และ 3) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานคือ สหกรณ์ควรให้ความรู้แก่สมาชิกโดยการจัดประชุม ให้การศึกษาอบรม เพื่อให้สมาชิกได้รับรู้ข้อมูลด้านต่างๆ ของสหกรณ์ รวมถึงข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับธุรกิจของสหกรณ์ เพื่อสมาชิกจะสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ จัดสวัสดิการให้มากขึ้น และพัฒนาด้านการประชาสัมพันธ์ เพิ่มช่องทางการติดต่อกับสมาชิกให้มากยิ่งขึ้น เช่น เว็บไซต์, Line สหกรณ์

Allahdadi (2011) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่นในการพัฒนาสหกรณ์ ในชนบท Marvdasht ประเทศ Iran มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่นในการพัฒนาสหกรณ์ ในชนบท โดยผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาสหกรณ์ในชนบทโดยรวมอยู่ในระดับต่ำ โดยชุมชนมีส่วนร่วมใน 8 ด้าน คือการมีส่วนร่วมที่เข้าเป็นสมาชิกโดยการถือหุ้น (Partnership) การมีส่วนร่วมในการได้รับอำนาจหน้าที่ที่ได้มอบหมายให้ (Delegated Power) การมีส่วนร่วมในการควบคุมดูแลโดยชุมชน (Citizen Control) การมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข่าวสาร (Informing) การมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือ

(Consultation) การพูดคุยแสดงความคิดเห็น (Placation) การมีส่วนร่วมในการจัดการให้เหมาะสม (Manipulation) การมีส่วนร่วมในการรักษา (Therapy)

Phang (2561) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของตำบลสวายปรอเตียล อำเภอสะอาง จังหวัดกันตล ราชอาณาจักรกัมพูชา มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วม 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของตำบลสวายปรอเตียล อำเภอสะอาง จังหวัดกันตล ราชอาณาจักรกัมพูชา จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา โดยผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตำบลสวายปรอเตียล อำเภอสะอาง จังหวัดกันตล ราชอาณาจักรกัมพูชา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของตำบลสวายปรอเตียล อำเภอสะอาง จังหวัดกันตล ราชอาณาจักรกัมพูชา จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และจำแนกตาม อายุ อาชีพ ไม่แตกต่างกัน

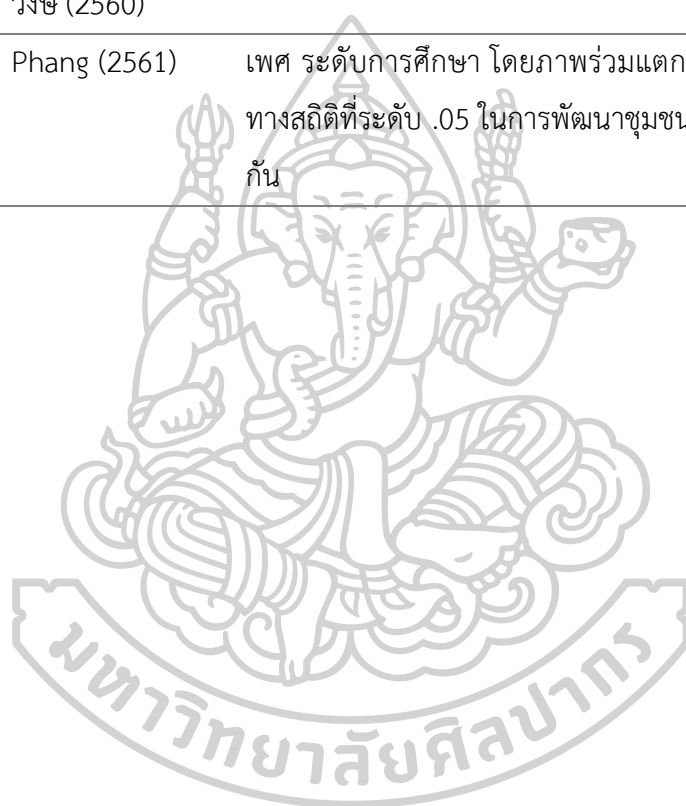
Solomon Bizuayehu Wassie (2018) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในสหกรณ์การเกษตรในเอธิโอเปีย (Community Level Factors Affecting Participation Rate in Agricultural Cooperatives in Ethiopia) โดยผลการวิจัยพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในสหกรณ์การเกษตรในเอธิโอเปียโดยรวมคือ ร้อยละ 50.3 และ ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนคือ ปัจจัยด้านระยะทางจากบ้านของประชาชนไปสหกรณ์การเกษตรในชุมชน การที่มีถนนลาดยางปัจจัยการถือครองที่ดินทำกินของประชาชน การได้รับข้อมูลข่าวสาร

ตารางที่ 1 สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำแนกตามตัวแปรอิสระ

ตัวแปร	ผู้แต่ง	ผลการศึกษา
เพศ ระดับการศึกษา รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน ศาสนา อาชีพ ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก	ทิพวัล มลิแสง (2553)	เพศ ระดับการศึกษา รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือนมีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกแตกต่างกัน แต่อายุ ศาสนา อาชีพ ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก มีระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ ไม่แตกต่างกัน

ตัวแปร	ผู้แต่ง	ผลการศึกษา
สมาชิก		
อายุ	ธรรมรัตน์ อรุณสิน ประเสริฐ (2554)	ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานของสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม
อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ เพศ สถานภาพ รายได้เฉลี่ย ต่อเดือน	กุล จิ ร า เสาวลักษณ์จินดา (2555)	อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน ส่วน เพศ สถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน
เพ ศ อ ยู่ ร ะ ดั บ การศึกษา และอาชีพ	วิษณุ หยกจินดา (2557)	เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05
เพ ศ อ ยู่ ร ะ ดั บ การศึกษา อาชีพ พื้นที่ การผลิต จำนวน สมาชิกในครัวเรือน	จักรพันธ์ กิตตินร รัตน์ และ จุฑา ทิพย์ พหลภาคย์ (2557)	ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์
เพ ศ อ ยู่ อาชีพ ความยาวนานในการอาศัย อยู่ในชุมชน	ประทานพร แก่น จันทร์ (2558)	มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นการศึกษาไม่แตกต่างกัน
เพศ อายุ สถานภาพ ของรอบ	กัญญาณัฐ เทียนห ลำ (2560)	ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์สำนักข่าวกรองแห่งชาติ จำกัด

ตัวแปร	ผู้แต่ง	ผลการศึกษา
ครัว ระดับ การศึกษา รายได้ การ รับรู้ข่าวสาร		
เพศ อายุ และระดับ การศึกษา	ธานินทร์ คงศิลา และ อนุสรณ์ กุล วงศ์ (2560)	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของเกษตรกร จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา พบว่าการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน
เพศ ระดับ การศึกษา อายุ อาชีพ	Phang (2561)	เพศ ระดับการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ในการพัฒนาชุมชน อายุ อาชีพ ไม่แตกต่าง กัน

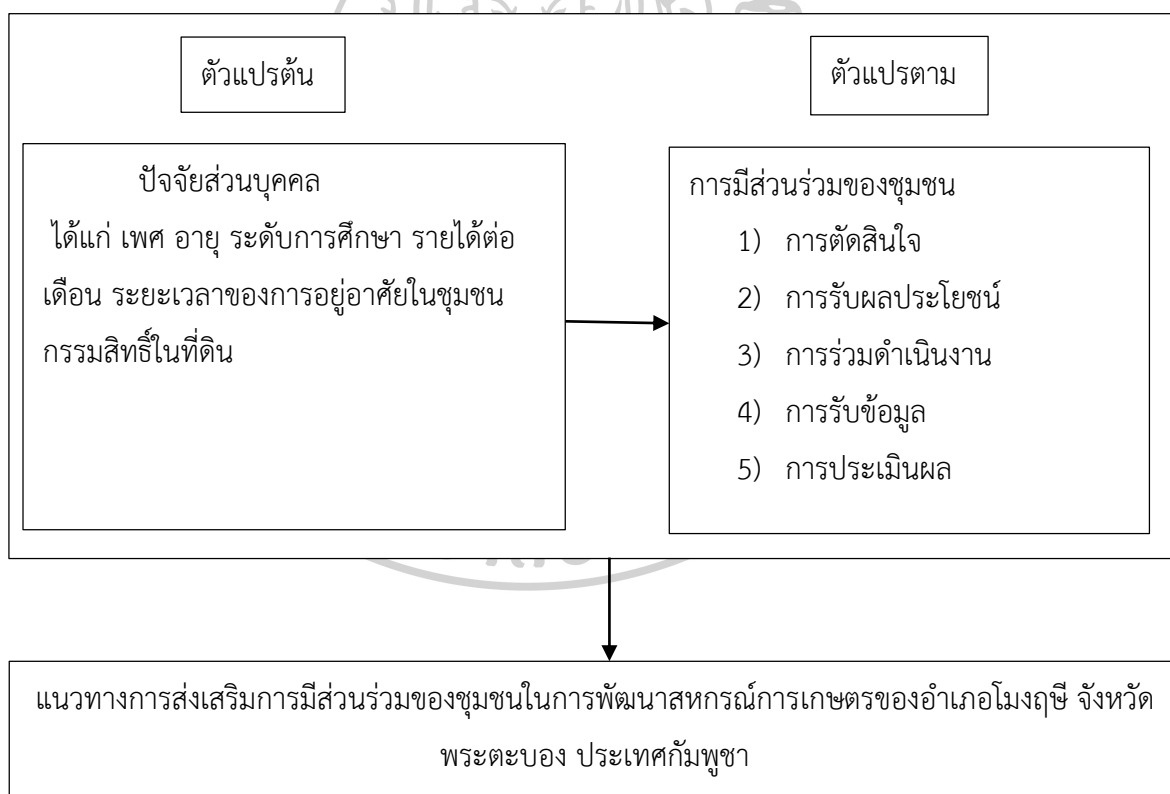
ตารางที่ 2 ตารางสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร

ผู้วิจัย	การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร						
	ด้านการเสนอ ความคิด วางแผน และตัดสินใจ	ด้านการรวม ปฏิบัติการ หรือการดำเนินงาน	ด้านการแบ่งปัน ผลประโยชน์	ด้านการติดตาม ประเมินผล	ด้านการรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร	ด้านการจัดการ	
ทิพวัล มลิแสง (2553)	✓	✓	✓	✓			
กุลจิรา เสวลักษณ์ จินดา (2555)	✓	✓	✓	✓		✓	
วิษณุ หยกจินดา (2557)	✓	✓	✓	✓			
จักรพันธ์ กิตตินร รัตน์ และ จุฑาทิพย์ พหลภาคย์ (2557)	✓						
ประทานพร แก่น จันทร์ (2558)	✓	✓	✓	✓			

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร						
ผู้วิจัย	ด้านการเสนอ ความคิด วางแผน และตัดสินใจ	ด้านการร่วม ปฏิบัติการ หรือการดำเนินงาน	ด้านการแข่งขัน ผลประโยชน์	ด้านการติดตาม ประเมินผล	ด้านการรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร	ด้านการจัดการ
สหพันธ์ ปัญญา ภินัน (2558)			✓	✓		
กัญญาณัฐ เทียนท ลำ (2560)	✓	✓		✓	✓	
Solomon Bizuayehu Wassie (2018)					✓	
Allahdadi (2011)	✓				✓	✓

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องนั้น ผู้วิจัยได้นำมาปรับใช้ในการศึกษาเรื่องแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษีจังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา โดยใช้แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมของ (Cohen and Uphoff,1980) มี 4 ด้านคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และได้สังเคราะห์มาจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องของอย่างเช่น (กุลจิรา เสาวลักษณ์จินดา, 2555) (วิษณุ หยกจินดา, 2557) (ประทานพร แก่นจันทร์,2558) (กัญญาณัฐ เทียนหล้า,2560) มาใช้เป็นฐานคิดในการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร อีกด้านคือ ด้านการรับข้อมูล ดังแสดงในแผนภาพที่ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษา แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา โดยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา 2) ศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) ศึกษาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ซึ่งมีระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา และศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วิธีการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา และศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research method) โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม มีรายละเอียดการดำเนินงานในขั้นตอนนี้ดังต่อไปนี้

1.1 การศึกษากรอบแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน และแนวคิดการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร

1.2 สร้างแบบสอบถาม เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร และปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร

1.3 นำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบค่าสอดคล้อง (IOC)

1.4 นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มทดลอง 30 คน

1.5 นำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปเก็บข้อมูลกับประชากร

1.6 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร และตัวอย่าง

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่เป็นเกษตรกรได้เข้าเป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชาทั้งหมดจำนวน 1,143 คน ในปี พ.ศ. 2562 (District Agriculture Office Moungei, 2019)

ตัวอย่าง (Samples) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่เป็นเกษตรกรได้เข้าเป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชาจำนวน 300 คน โดยการกำหนดขนาดของตัวอย่างได้มาจากการเปิดตารางของ (Krejcie and Morgan, 1970) อ้างถึงใน (วรรณวีร์ บุญคุ้ม, 2561) โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณในขั้นตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

ศึกษาแนวคิด และทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชน และแนวคิดสหกรณ์การเกษตรในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา และจากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และจัดทำเป็นแบบสอบถาม โดยขอบเขตเนื้อหาของแบบสอบถาม และข้อคำถามในแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร ได้แก่ เพศ อายุ ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ได้แก่ การมีส่วนร่วมตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับข้อมูล การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2540: 1-8) อ้างถึงใน (รัชฎาพร เกตานนท์ แนวแห่งธรรม, 2556) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คำตอบ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

นำแบบสอบถามที่ได้เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความชัดเจนของข้อความ ความเหมาะสม และความสอดคล้องของเครื่องมือการวิจัย โดยทำการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ในแต่ละข้อคำถามของแบบสอบถาม โดยกำหนดคะแนนที่ใช้ในการคำนวณดัชนีความสอดคล้อง ดังนี้

คะแนน +1 หมายถึง ข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้อง

คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้อง

คะแนน -1 หมายถึง ข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้อง

จากนั้น นำค่าคะแนนของข้อคำถามแต่ละข้อ แทนลงในสูตร IOC ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

โดย IOC คือ ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนน

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการหาค่า IOC ถ้าแบบสอบถามข้อใดมีค่า IOC อยู่ระหว่าง .50 – 1.00 จะคัดเลือกข้อคำถามนั้นไว้ แต่แบบข้อใดมีค่า IOC อยู่ต่ำกว่า 0.50 จะนำมาปรับปรุงแก้ไขหรือตัดออก

นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบและแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลอง (try out) กับประชากรที่เป็นเกษตรกรและเป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตร ในเขตอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ที่ไม่ใช่ตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามทั้งฉบับ และจำแนกความเชื่อมั่น (reliability) ได้ในแต่ละตอนโดยการคำนวณ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ของแบบสอบถามตามมาตรการวัดแบบลิเคิร์ต (Likert scale) แสดงว่า มีสัมประสิทธิ์แอลฟา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .883

นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปรวบรวมข้อมูลต่อไป

ตอนที่ 3 แบบสอบถาม เกี่ยวกับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะทั่วไป เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโมงฉี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขจนมีคุณภาพในระดับที่ยอมรับได้ พร้อมนำหนังสือขออนุญาตในการเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูล

4.3 ผู้วิจัยได้แปลแนวคำถาม และแบบสอบถามเป็นภาษาเขมร แล้วนำไปดำเนินการเก็บรวบรวม

ข้อมูลจากตัวอย่าง โดยการลงพื้นที่จริงในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 300 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อนำข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง ตรวจสอบให้คะแนนและลงรหัสเตรียมข้อมูลเพื่อนำไปคำนวณ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ ข้อมูลเกี่ยวกับ ปัจจัยส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม (แบบสอบถาม Checklist) โดยใช้สถิติในการวิจัยอย่างเช่น ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโมงฉี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ได้แก่ การมีส่วนร่วมตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับข้อมูล การมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยใช้สถิติในการวิจัยอย่างเช่น ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation): S.D และอธิบายความหมายของค่าเฉลี่ย สำหรับลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ให้น้ำหนักคะแนน ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในภาพรวมและจำแนกตามรายข้อคำถามใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลตามแนวคิดของเบสต์ (Best, 1977: 179-187) อ้างถึงใน (รัชฎาพร เกตานนท์ แนวแห่งธรรม, 2556) ดังต่อไปนี้

คะแนน 4.50 - 5.00 หมายความว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรมากที่สุด

คะแนน .50 - 4.49 หมายความว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรมาก

คะแนน 2.50 - 3.49 หมายความว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา สหกรณ์การเกษตรปานกลาง

คะแนน 1.50 - 2.49 หมายความว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา สหกรณ์การเกษตรน้อย

คะแนน 1.00-1.49 หมายความว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสหกรณ์ การเกษตรน้อยที่สุด

3. การเปรียบเทียบ ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของ อำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้การวิเคราะห์ การทดสอบสมมติฐาน (Independent Samples t-test), การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one way ANOVA)

4. แบบสอบถาม เกี่ยวกับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะทั่วไป เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริม การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา คือใช้การวิเคราะห์สาระ และสังเคราะห์ข้อมูล โดยเรียบเรียงนำเสนอข้อมูลใน ประเด็นต่างๆ ในรูปแบบวิธีพรรณนา (description)

วิธีการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร ของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research method) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ระดับลึก

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) คือผู้นำสหกรณ์ คณะกรรมการสหกรณ์และสมาชิกสหกรณ์ ที่ เป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตร ของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำนวน 10 คน โดยเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง (Purposive Selection) และผู้ให้ข้อมูลหลัก ต้องเป็น สมาชิกไม่น้อยกว่า 5 ปี ต้องเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนไม่น้อยกว่า 5 ปี เป็นผู้มีอายุ ระหว่าง 30 – 60 ปี ต้องเป็นผู้ที่เข้ามาเป็นสมาชิกไม่น้อยกว่า 5 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ระดับลึกซึ่งมี ขั้นตอนในการสร้างแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ระดับลึก ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม แนวคิดสหกรณ์การเกษตร ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของเขตอำเภอโมงกุשי จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา และจากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และนำผลการศึกษาในการวิจัยเชิงปริมาณมาพัฒนาแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ระดับลึก (In-depth Interview)

2. นำแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ระดับลึกไปทดลองสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเข้าใจในเนื้อหา

3. นำแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ระดับลึกที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด
2. ผู้วิจัยนำแนวคำถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขจนมีคุณภาพในระดับที่ยอมรับได้ พร้อมนำหนังสือขออนุญาตในการเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยได้แปลแนวคำถาม และแบบสอบถามเป็นภาษาเขมร แล้วนำไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยการลงพื้นที่จริงในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 10 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ระดับลึกเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโมงกุשי จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษา เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอ โมงฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 300 ฉบับ ได้รับคืนและเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทุกฉบับ และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 10 คน แบ่งเป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร ของอำเภอ โมงฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอ โมงฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 4 แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอ โมงฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

Mean คือค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean)

S.D คือส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

P-value คือค่านัยสำคัญทางสถิติ

** คือระดับนัยสำคัญ .01

* คือระดับนัยสำคัญ .05

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นประชาชนที่เป็นเกษตรกรได้เข้าเป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำนวน 300 คน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาของการอยู่อาศัยในชุมชน และกรรมสิทธิ์ในที่ดิน โดยใช้ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

		(n = 300)	
	ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	155	51.67
	หญิง	145	48.33
อายุ	ไม่เกิน 40 ปี	53	17.67
	41 – 50 ปี	95	31.67
	51 – 60 ปี	114	38.00
	60 ปีขึ้นไป	38	12.67
ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	127	42.33
	มัธยมศึกษาตอนต้น	124	41.33
	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.และปริญญาตรี	49	16.33

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (ต่อ)

(n = 300)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 8,000 บาท	57	19.00
8,001 – 8,500 บาท	137	45.67
8,501 – 9,000 บาท	81	27.00
9,000 บาทขึ้นไป	25	8.33
ระยะเวลาของการอยู่อาศัยในชุมชน		
ไม่เกิน 15 ปี	18	6.00
16 – 20 ปี	44	14.67
21 ปีขึ้นไป	238	79.33
กรรมสิทธิ์ในที่ดิน		
1 – 2 เฮกตาร์	108	36.00
3 – 4 เฮกตาร์	87	29.00
5 – 6 เฮกตาร์	86	28.67
7 เฮกตาร์ขึ้นไป	19	6.33

ตารางที่ 3 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นประชาชนที่เป็นเกษตรกร ได้เข้าเป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

เพศ พบว่า ประชาชนที่เป็นเกษตรกรได้เข้าเป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชาย จำนวน 155 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.67 รองลงมาหญิง จำนวน 145 ราย คิดเป็นร้อยละ 48.33 ตามลำดับ

อายุ พบว่า ประชาชนที่เป็นเกษตรกรได้เข้าเป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุ ไม่เกิน 40 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 17.67 รองลงอายุ 41-60 ปี จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 69.67 และอายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 12.67 มีระดับการศึกษา ส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 127 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.33 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา ประชาชนที่เป็นเกษตรกรได้เข้าเป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 127 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.33 รองลงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 124 ราย คิดเป็นร้อยละ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.และปริญญาตรี จำนวน 49 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.33 ตามลำดับ

รายได้ พบว่า ประชาชนที่เป็นเกษตรกรได้เข้าเป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีรายได้ 8,001-8,500 บาท จำนวน 137 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.67 รองลงมา มีรายได้ 8,501-9,000 บาท จำนวน 81 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.00 รายได้ต่ำกว่า 8,000 บาท จำนวน 57 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.67 รายได้ 9,000 บาทขึ้นไป จำนวน 25 ราย คิดเป็น 8.33 ตามลำดับ

ระยะเวลาของการอยู่อาศัยในชุมชน พบว่า ประชาชนที่เป็นเกษตรกรได้เข้าเป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระยะเวลาของการอยู่อาศัยในชุมชน 21 ปีขึ้นไป จำนวน 238 ราย คิดเป็นร้อยละ 79.30 รองลงมีระยะเวลาของการอยู่อาศัยในชุมชน 16-20 ปี จำนวน 44 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.67 และมีระยะเวลาของการอยู่อาศัยในชุมชนไม่เกิน 15 ปี จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.00 ตามลำดับ

กรรมสิทธิ์ในที่ดิน พบว่า ประชาชนที่เป็นเกษตรกรได้เข้าเป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีที่ดิน 1-2 เฮกตาร์ จำนวน 108 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.00 รองลงมา มีที่ดิน 3 - 4 เฮกตาร์ จำนวน 87 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.00 มีที่ดิน 5 - 6 เฮกตาร์ จำนวน 86 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.67 และมีที่ดิน 7 เฮกตาร์ขึ้นไป จำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.33 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอ โม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ประกอบด้วย ด้านการเข้าร่วมตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับข้อมูล ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ความเบ้ และความโด่ง ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4 ถึงตารางที่ 9

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งของปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

(n = 300)

การมีส่วนร่วมของชุมชน	Mean	S.D	ระดับ	ความเบ้	ความโด่ง
ด้านการเข้าร่วมตัดสินใจ	3.65	0.48	มาก	-0.70	0.72
ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	3.22	0.66	มาก	-0.84	0.55
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	2.71	0.47	ปานกลาง	0.65	0.83
ด้านการมีส่วนร่วมในการรับข้อมูล	3.61	0.55	มาก	-0.33	-0.40
ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	2.40	0.59	น้อย	1.30	2.15
โดยรวม	3.24	0.38	ปานกลาง	-0.18	-0.33

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 3.24 S.D = 0.38) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านน้อยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการเข้าร่วมตัดสินใจ (Mean = 3.65 S.D = 0.48) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการรับข้อมูล (Mean = 3.61 S.D = 0.55) อยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ (Mean = 3.22 S.D = 0.66) อยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Mean = 2.71 S.D = 0.47) อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Mean = 2.4 S.D = 0.59) อยู่ในระดับน้อย โดยมีความเบ้อยู่ระหว่าง -0.33 ถึง 1.30 และความโด่งอยู่ระหว่าง -0.40 ถึง 2.15

ตารางที่ 5 ความถี่ และร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ด้านการเข้าร่วมตัดสินใจ

(n=300)

ด้านการเข้าร่วมตัดสินใจ	มาก		ปานกลาง	น้อย	
	มากที่สุด	มาก		น้อย	ที่น้อยที่สุด
1. ท่านมีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจ เพื่อตอบสนองความต้องการและมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน	102 (34.00)	122 (40.67)	76 (25.33)	2 (0.67)	2 (0.66)
2. ท่านมีส่วนร่วมในการเลือกใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสม	13 (4.33)	52 (17.33)	226 (75.33)	7 (2.33)	2 (0.67)
3. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการเลือกตั้งคณะกรรมการผู้นำสหกรณ์การเกษตร และผู้นำในสหกรณ์ของท่าน	147 (49.00)	115 (38.33)	25 (7.67)	11 (3.67)	4 (1.33)
4. ท่านมีส่วนร่วมในการตกลงค้าขายผลผลิตทางการเกษตร กับสหกรณ์ตามอัตรากำหนดของสหกรณ์	107 (35.67)	149 (49.67)	30 (10.00)	8 (2.67)	6 (2.00)

จากตารางที่ 5 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ด้านการเข้าร่วมตัดสินใจ มีรายละเอียดดังนี้

ท่านมีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจ เพื่อตอบสนองความต้องการและมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน ส่วนใหญ่ตอบมาก จำนวน 122 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.67

ท่านมีส่วนร่วมในการเลือกใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสม ส่วนใหญ่ตอบปานกลาง จำนวน 226 ราย คิดเป็นร้อยละ 75.33

ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการเลือกตั้งคณะกรรมการผู้นำสหกรณ์การเกษตร และผู้นำในสหกรณ์ของท่าน ส่วนใหญ่ตอบมากที่สุด จำนวน 147 ราย คิดเป็นร้อยละ 49.00

ท่านมีส่วนร่วมในการตกลงค้าขายผลผลิตทางการเกษตร กับสหกรณ์ตามอัตรากำหนดของสหกรณ์ ส่วนใหญ่ตอบมาก จำนวน 149 ราย คิดเป็นร้อยละ 49.67

ตารางที่ 6 ความถี่ และร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์

(n=300)

ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	มาก		ปานกลาง	น้อย	
	มากที่สุด	มาก		น้อย	ที่สุด
1. ท่านได้รับเงินปันผลจากสหกรณ์การเกษตร	133 (44.33)	101 (33.67)	40 (13.33)	16 (5.33)	10 (3.33)
2. ท่านได้รับการกระจายผลกำไรที่ชุมชนได้รับ	6 (2.00)	88 (29.33)	156 (48.67)	51 (17.00)	9 (3.00)
3. ท่านได้รับส่วนแบ่งเงินวัสดุ เทคนิค การอบรม จากกระทรวงเกษตรกรรม หรือองค์กรพัฒนาเอกชน หรือสหกรณ์การเกษตรในท้องถิ่น	0 (0.00)	59 (19.67)	161 (53.67)	76 (25.33)	4 (1.33)
4. ท่านมีส่วนร่วมในการใช้บริการอื่นๆ ในสหกรณ์การเกษตรของท่านโดยเท่าเทียมกัน	93 (31.00)	115 (38.33)	70 (23.33)	21 (7.00)	1 (0.33)
5. ท่านได้รับเงินกู้จากสหกรณ์การเกษตร	2 (0.67)	48 (16.00)	166 (55.33)	48 (24.00)	2 (4.00)
6. ท่านได้รับความช่วยเหลือ การให้คำแนะนำ การสอนเทคนิคในการทำการเกษตรจากสหกรณ์การเกษตร	0 (0.00)	55 (18.33)	174 (58.00)	70 (23.33)	1 (0.33)
7. ท่านมีส่วนร่วมในการใช้ที่ดินหรือทรัพย์สินที่เป็นของสหกรณ์การเกษตร	9 (3.00)	40 (13.33)	111 (37.00)	135 (45.00)	5 (1.67)

จากตารางที่ 6 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ด้านการเข้าร่วมตัดสินใจ มีรายละเอียดดังนี้

ท่านได้รับเงินปันผลจากสหกรณ์การเกษตร ส่วนใหญ่ตอบมากที่สุด จำนวน 133 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.33

ท่านได้รับการกระจายผลกำไรที่ชุมชนได้รับ ส่วนใหญ่ตอบปานกลางจำนวน 156 ราย คิดเป็นร้อยละ 48.67

ท่านได้รับส่วนแบ่งเงินวัสดุ เทคนิค การอบรม จากกระทรวงเกษตรกรรม หรือองค์กรพัฒนาเอกชน หรือสหกรณ์การเกษตรในท้องถิ่น ส่วนใหญ่ตอบปานกลาง จำนวน 161 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.67

ท่านมีส่วนร่วมในการใช้บริการอื่นๆ ในสหกรณ์การเกษตรของท่านโดยเท่าเทียมกัน ส่วนใหญ่ตอบมาก จำนวน 115 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.33

ท่านได้รับเงินกู้จากสหกรณ์การเกษตร ส่วนใหญ่ตอบปานกลาง จำนวน 166 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.33

ท่านได้รับความช่วยเหลือ การให้คำแนะนำการสอนเทคนิคในการทำการเกษตรจากสหกรณ์การเกษตร ส่วนใหญ่ตอบ จำนวน 174 ราย คิดเป็นร้อยละ 58.00

ท่านมีส่วนร่วมในการใช้ที่ดินหรือทรัพย์สินที่เป็นของสหกรณ์การเกษตร ส่วนใหญ่ตอบปานกลาง จำนวน 111 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.00

ตารางที่ 7 ความถี่ และร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

(n=300)

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	มาก		ปานกลาง	น้อย	
	มากที่สุด	มาก		น้อย	ที่สุด
1. ท่านช่วยบริหารงานของสหกรณ์การเกษตร	0	5	61	223	11
	(0.00)	(1.67)	(20.33)	(74.33)	(3.67)
2. ท่านช่วยจัดทำรายงานประจำปีของสหกรณ์การเกษตร	0	5	51	214	30
	(0.00)	(1.67)	(17.00)	(71.33)	(10.00)
3. ท่านช่วยอำนวยความสะดวกในการประชุมประจำเดือนของคณะกรรมการและสมาชิกชุมชนเกษตรกรของสหกรณ์การเกษตร	12	36	117	123	12
	(4.00)	(12.00)	(39.00)	(41.00)	(4.00)
4. ท่านได้ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการในสหกรณ์การเกษตร	9	43	159	88	1
	(3.00)	(14.33)	(53.00)	(29.33)	(0.33)
5. ท่านมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตร	102	142	32	16	8
	(34.00)	(47.33)	(10.67)	(5.33)	(2.67)
6.ท่านมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสมาชิกคนอื่น ๆ	3	11	73	205	8
	(1.00)	(3.67)	(24.33)	(68.33)	(2.67)

จากตารางที่ 7 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ด้านการเข้าร่วมตัดสินใจ มีรายละเอียดดังนี้

ท่านช่วยบริหารงานของสหกรณ์การเกษตร ส่วนใหญ่ตอบน้อย จำนวน 223 ราย คิดเป็นร้อยละ 74.33

ท่านช่วยจัดทำรายงานประจำปีของสหกรณ์การเกษตร ส่วนใหญ่ตอบน้อย จำนวน 214 ราย คิดเป็นร้อยละ 71.33

ท่านช่วยอำนวยความสะดวกในการประชุมประจำเดือนของคณะกรรมการและสมาชิกชุมชนเกษตรกรของสหกรณ์การเกษตร ส่วนใหญ่ตอบน้อย จำนวน 123 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.00

ท่านได้ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการในสหกรณ์การเกษตร ส่วนใหญ่ตอบปานกลาง จำนวน 159 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.00

ท่านมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตร ส่วนใหญ่ตอบมาก จำนวน 142 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.33

ท่านมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสมาชิกคนอื่น ๆ ส่วนใหญ่ตอบน้อย จำนวน 205 ราย คิดเป็นร้อยละ 68.33

ตารางที่ 8 ความถี่ และร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ด้านการมีส่วนร่วมในการรับข้อมูล

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับข้อมูล	(n=300)				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับบริการทางการเงินของสหกรณ์	41 (13.67)	166 (55.33)	59 (19.67)	25 (8.33)	9 (3.00)
2. ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากสื่อต่างๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ การจัดนิทรรศการ จดหมาย ข่าว การจัดงานแถลงข่าว การติดประกาศ และการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์	2 (0.67)	15 (5.00)	126 (42.00)	155 (51.67)	2 (0.67)
3. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับผลประโยชน์ของสหกรณ์	70 (23.33)	186 (62.00)	32 (10.67)	12 (4.00)	0 (0.00)
4. ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์	121 (40.33)	102 (34.00)	62 (20.67)	15 (5.00)	0 (0.00)
5. ท่านได้รับการเยี่ยมเยียนจากบุคลากรของ	11	106	161	21	1

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับข้อมูล	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
สหกรณ์การเกษตร	(3.67)	(35.33)	(53.67)	(7.00)	(0.33)
6. ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเทคโนโลยีและพันธุ์พืช	57 (19.00)	193 (64.33)	42 (14.00)	8 (2.67)	0 (0.00)

จากตารางที่ 8 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ด้านการเข้าร่วมตัดสินใจ มีรายละเอียดดังนี้

ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับบริการทางการเงินของสหกรณ์ ส่วนใหญ่ตอบมาก จำนวน 131 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.67

ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากสื่อต่างๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ การจัดนิทรรศการ จัดหมาย ข่าว การจัดงานแถลงข่าว การตีพิมพ์ และ การให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ ส่วนใหญ่ตอบปานกลางจำนวน 121 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.33

ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับผลประโยชน์ของสหกรณ์ ส่วนใหญ่ตอบปานกลาง จำนวน 111 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.00

ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ ส่วนใหญ่ตอบมาก จำนวน 129 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.00

ท่านได้รับการเยี่ยมเยียนจากบุคลากรของสหกรณ์การเกษตร ส่วนใหญ่ตอบมาก จำนวน 122 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.67

ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเทคโนโลยี และพันธุ์พืช ส่วนใหญ่ตอบมาก จำนวน 193 ราย คิดเป็นร้อยละ 64.33

ตารางที่ 9 ความถี่ และร้อยละของระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

(n=300)

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ท่านมีส่วนร่วม ในการสังเกตการณ์ในงานต่างๆของชุมชน	0 (0.00)	18 (6.00)	135 (45.00)	139 (46.33)	8 (2.67)
2. ท่านได้เข้าร่วมประชุมสรุปกิจกรรมงานสหกรณ์ และการจัดทำรายงานเพื่อการปรับปรุง	4 (1.33)	19 (6.33)	77 (25.67)	184 (61.33)	16 (5.33)

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
งานต่อไป					
3. ท่านได้เข้าร่วมประชุมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร	4 (1.33)	11 (3.67)	87 (29.00)	167 (55.67)	31 (10.33)

จากตารางที่ 9 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ด้านการเข้าร่วมตัดสินใจ มีรายละเอียดดังนี้

ท่านมีส่วนร่วม ในการสังเกตการณ์ในงานต่างๆของชุมชน ส่วนใหญ่ต่อน้อย จำนวน 139 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.33

ท่านได้เข้าร่วมประชุมสรุปกิจกรรมงานสหกรณ์ และการจัดทำรายงานเพื่อการปรับปรุงงานต่อไป ส่วนใหญ่ต่อน้อย จำนวน 184 ราย คิดเป็นร้อยละ 61.33

ท่านได้เข้าร่วมประชุมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร ส่วนใหญ่ต่อน้อย จำนวน 167 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.33

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอ โม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอ โม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามเพศ

(n = 300)

การมีส่วนร่วม	เพศ	N	Mean	S.D	T	P
ด้านการตัดสินใจ	ชาย	155	3.93	0.46	-0.41	0.68
	หญิง	145	3.95	0.50		
ด้านการรับผลประโยชน์	ชาย	155	3.55	0.60	1.06	0.29
	หญิง	145	3.47	0.71		
ด้านการดำเนินงาน	ชาย	155	2.76	0.47	1.92	0.06
	หญิง	145	2.66	0.46		
ด้านการรับข้อมูล	ชาย	155	3.65	0.54	1.00	0.32
	หญิง	145	3.59	0.55		

การมีส่วนร่วม	เพศ	N	Mean	S.D	T	P
ด้านการประเมินผล	ชาย	155	2.47	0.61	2.03	0.04
	หญิง	145	2.33	0.56		
โดยรวม	ชาย	155	3.27	0.36	1.64	0.10
	หญิง	145	3.20	0.40		

จากตารางที่ 10 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์ การเกษตรของอำเภอ โมงฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวม มีค่า p เท่ากับ 0.10 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน

ด้านการเข้าร่วมตัดสินใจ มีค่า p เท่ากับ 0.68 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการตัดสินใจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ มีค่า p เท่ากับ 0.29 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการรับผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่า p เท่ากับ 0.06 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการดำเนินงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การมีส่วนร่วมในการรับข้อมูล มีค่า p เท่ากับ 0.32 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการรับข้อมูล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีค่า p เท่ากับ 0.04 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของ
อำเภอ โมงฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามอายุ

การมีส่วนร่วม	อายุ	n	Mean	S.D	F	P
ด้านการตัดสินใจ	ไม่เกิน 40 ปี	53	4.03	0.46	4.79	0.00
	41 – 50 ปี	95	3.88	0.51		
	51 – 60 ปี	114	4.02	0.42		
	60 ปีขึ้นไป	38	3.72	0.52		
ด้านการรับ ผลประโยชน์	ไม่เกิน 40 ปี	53	3.36	0.72	3.43	0.02
	41 – 50 ปี	95	3.47	0.66		
	51 – 60 ปี	114	3.66	0.55		
	60 ปีขึ้นไป	38	3.41	0.79		
ด้านการ ดำเนินงาน	ไม่เกิน 40 ปี	53	2.57	0.42	3.49	0.02
	41 – 50 ปี	95	2.67	0.42		
	51 – 60 ปี	114	2.79	0.45		
	60 ปีขึ้นไป	38	2.79	0.59		
ด้านการรับข้อมูล	ไม่เกิน 40 ปี	53	3.40	0.53	8.98	< .001
	41 – 50 ปี	95	3.69	0.57		
	51 – 60 ปี	114	3.75	0.46		
	60 ปีขึ้นไป	38	3.35	0.60		
ด้านการ ประเมินผล	ไม่เกิน 40 ปี	53	2.28	0.53	1.16	0.33
	41 – 50 ปี	95	2.40	0.53		
	51 – 60 ปี	114	2.45	0.55		
	60 ปีขึ้นไป	38	2.46	0.88		
โดยรวม	ไม่เกิน 40 ปี	53	3.13	0.40	4.73	0.01
	41 – 50 ปี	95	3.22	0.38		
	51 – 60 ปี	114	3.33	0.35		
	60 ปีขึ้นไป	38	3.15	0.41		

จากตารางที่ 11 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอ โมงฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามอายุ พบว่า โดยรวม มีค่า p น้อยกว่า 0.01 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน

ด้านการเข้าร่วมตัดสินใจ มีค่า p เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการตัดสินใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ มีค่า p เท่ากับ 0.02 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการรับผลประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่า p เท่ากับ 0.02 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการดำเนินงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับข้อมูล มีค่า p น้อยกว่า .001 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการรับข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีค่า p เท่ากับ 0.33 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการประเมินผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอ โมงฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามระดับการศึกษา

การมีส่วนร่วม	ระดับการศึกษา	N	Mean	S.D	F	P
ด้านการตัดสินใจ	ประถมศึกษา	127	3.91	0.48	1.07	0.35
	มัธยมศึกษา	124	3.99	0.49		
	ตอนต้น					
	มัธยมศึกษา	49	3.89	0.43		
	ตอนปลาย/ ปวช.และ					

การมีส่วนร่วม	ระดับการศึกษา	N	Mean	S.D	F	P
	ปริญญาตรี					
ด้านการรับ ผลประโยชน์	ประถมศึกษา	0.75	0.47	0.75	0.75	0.47
	มัธยมศึกษา	124	3.54	0.69		
	ตอนต้น					
	มัธยมศึกษา	49	3.41	0.57		
	ตอนปลาย/ ปวช.และ ปริญญาตรี					
ด้านการ ดำเนินงาน	ประถมศึกษา	127	2.70	0.46	1.04	0.36
	มัธยมศึกษา	124	2.76	0.46		
	ตอนต้น					
	มัธยมศึกษา	49	2.65	0.49		
	ตอนปลาย/ ปวช.และ ปริญญาตรี					
ด้านการรับข้อมูล	ประถมศึกษา	127	3.55	0.55	4.14	0.02
	มัธยมศึกษา	124	3.72	0.54		
	ตอนต้น					
	มัธยมศึกษา	49	3.53	0.52		
	ตอนปลาย/ ปวช.และ ปริญญาตรี					
ด้านการ ประเมินผล	ประถมศึกษา	127	2.34	0.60	1.45	0.24
	มัธยมศึกษา	124	2.47	0.57		
	ตอนต้น					
	มัธยมศึกษา	49	2.40	0.61		

การมีส่วนร่วม	ระดับการศึกษา	N	Mean	S.D	F	P
	ตอนปลาย/ ปวช.และ ปริญญาตรี					
โดยรวม	ประถมศึกษา	127	3.21	0.37	2.54	0.08
	มัธยมศึกษา	124	3.30	0.39		
	ตอนต้น					
	มัธยมศึกษา	49	3.18	0.38		
	ตอนปลาย/ ปวช.และ ปริญญาตรี					

จากตารางที่ 12 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์ การเกษตรของอำเภอ โมงฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยรวม มีค่า p เท่ากับ 0.08 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน

ด้านการเข้าร่วมตัดสินใจ มีค่า p เท่ากับ 0.35 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ มีค่า p เท่ากับ 0.47 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการรับผลประโยชน์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่า p เท่ากับ 0.36 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการดำเนินงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับข้อมูล มีค่า p เท่ากับ 0.02 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการรับข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีค่า p เท่ากับ 0.24 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการประเมินผล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅ จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

การมีส่วนร่วม	รายได้ต่อเดือน	n	Mean	S.D	F	P
ด้านการตัดสินใจ	ต่ำกว่า 8,000 บาท	57	3.95	0.49	0.04	0.99
	8,001–8,500 บาท	137	3.94	0.44		
	8,501–9,000 บาท	81	3.92	0.54		
	9,000 บาทขึ้นไป	25	3.94	0.47		
ด้านการรับผลประโยชน์	ต่ำกว่า 8,000 บาท	57	3.67	0.62	2.33	0.08
	8,001–8,500 บาท	137	3.52	0.61		
	8,501–9,000 บาท	81	3.46	0.69		
	9,000 บาทขึ้นไป	25	3.28	0.83		
ด้านการดำเนินงาน	ต่ำกว่า 8,000 บาท	57	2.64	0.47	1.79	0.15
	8,001–8,500 บาท	137	2.76	0.46		
	8,501–9,000 บาท	81	2.73	0.44		
	9,000 บาทขึ้นไป	25	2.58	0.53		
ด้านการรับข้อมูล	ต่ำกว่า 8,000 บาท	57	3.57	0.55	1.46	0.23
	8,001–8,500 บาท	137	3.67	0.54		
	8,501–9,000 บาท	81	3.61	0.54		
	9,000 บาทขึ้นไป	25	3.45	0.57		
การประเมินผล	ต่ำกว่า 8,000 บาท	57	2.30	0.53	1.63	0.19
	8,001–8,500 บาท	137	2.47	0.65		
	8,501–9,000 บาท	81	2.39	0.56		
	9,000 บาทขึ้นไป	25	2.31	0.43		
โดยรวม	ต่ำกว่า 8,000 บาท	57	3.22	0.34	1.44	0.23

การมีส่วนร่วม	รายได้ต่อเดือน	n	Mean	S.D	F	P
	8,001–8,500 บาท	137	3.28	0.37		
	8,501–9,000 บาท	81	3.22	0.40		
	9,000 บาทขึ้นไป	25	3.11	0.48		

จากตารางที่ 13 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์ การเกษตรของอำเภอ โมงฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า โดยรวม มีค่า p เท่ากับ 0.23 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มี รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน

ด้านการเข้าร่วมตัดสินใจ มีค่า p เท่ากับ 0.99 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ มีค่า p เท่ากับ 0.08 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้าน การรับผลประโยชน์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่า p เท่ากับ 0.15 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้าน การดำเนินงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การมีส่วนร่วมในการรับข้อมูล มีค่า p เท่ากับ 0.23 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการรับข้อมูล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีค่า p เท่ากับ 0.19 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้าน การประเมินผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของ
อำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน

การมีส่วนร่วม	การอยู่อาศัย ในชุมชน	N	Mean	S.D	F	P
ด้านการตัดสินใจ	ไม่เกิน 15 ปี	18	4.24	0.50	6.69	0.00
	16 – 20 ปี	44	4.07	0.42		
	21 ปีขึ้นไป	238	3.89	0.47		
ด้านการรับ ผลประโยชน์	ไม่เกิน 15 ปี	18	4.03	0.59	7.56	< 0.001
	16 – 20 ปี	44	3.33	0.66		
	21 ปีขึ้นไป	238	3.51	0.64		
ด้านการ ดำเนินงาน	ไม่เกิน 15 ปี	18	2.66	0.51	1.56	0.21
	16 – 20 ปี	44	2.83	0.48		
	21 ปีขึ้นไป	238	2.70	0.46		
ด้านการรับข้อมูล	ไม่เกิน 15 ปี	18	3.56	0.69	0.33	0.72
	41 – 50 ปี	44	3.67	0.57		
	51 – 60 ปี	238	3.61	0.53		
ด้านการ ประเมินผล	ไม่เกิน 15 ปี	18	2.33	0.68	2.01	0.15
	16 – 20 ปี	44	2.58	0.62		
	21 ปีขึ้นไป	238	2.38	0.58		
โดยรวม	ไม่เกิน 15 ปี	18	3.36	0.41	1.79	0.17
	16 – 20 ปี	44	3.30	0.39		
	21 ปีขึ้นไป	238	3.217	0.3796		

จากตารางที่ 14 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอ โม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน พบว่า โดยรวม มีค่า p เท่ากับ 0.17 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชนต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามรายด้าน

ด้านการเข้าร่วมตัดสินใจ มีค่า p เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชนต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการตัดสินใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ มีค่า p น้อยกว่า 0.001 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชนต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการรับผลประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่า p เท่ากับ 0.21 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชนต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการดำเนินงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การมีส่วนร่วมในการรับข้อมูล มีค่า p เท่ากับ 0.72 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชนต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการรับข้อมูล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีค่า p เท่ากับ 0.15 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชนต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการประเมินผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

การมีส่วนร่วม	กรรมสิทธิ์ใน ที่ดิน	n	Mean	S.D	F	P-value
ด้านการตัดสินใจ	1 – 2 เฮกตาร์	108	3.85	0.57	2.07	0.11
	3 – 4 เฮกตาร์	87	3.95	0.41		
	5 – 6 เฮกตาร์	86	4.02	0.40		
	7 เฮกตาร์ขึ้นไป	19	4.04	0.40		
ด้านการรับ ผลประโยชน์	1 – 2 เฮกตาร์	108	3.57	0.76	5.46	0.00
	3 – 4 เฮกตาร์	87	3.30	0.62		
	5 – 6 เฮกตาร์	86	3.61	0.45		

การมีส่วนร่วม	กรรมสิทธิ์ในที่ดิน	n	Mean	S.D	F	P-value
	7 เฮกตาร์ขึ้นไป	19	3.71	0.79		
ด้านการดำเนินงาน	1 – 2 เฮกตาร์	108	2.66	0.52	14.92	< 0.001
	3 – 4 เฮกตาร์	87	2.54	0.32		
	5 – 6 เฮกตาร์	86	2.92	0.45		
	7 เฮกตาร์ขึ้นไป	19	2.88	0.37		
ด้านการรับข้อมูล	1 – 2 เฮกตาร์	108	3.43	0.61	10.20	< 0.001
	3 – 4 เฮกตาร์	87	3.60	0.40		
	5 – 6 เฮกตาร์	86	3.86	0.49		
	7 เฮกตาร์ขึ้นไป	19	3.71	0.56		
ด้านการประเมินผล	1 – 2 เฮกตาร์	108	2.35	0.72	14.35	< 0.001
	3 – 4 เฮกตาร์	87	2.20	0.44		
	5 – 6 เฮกตาร์	86	2.61	0.40		
	7 เฮกตาร์ขึ้นไป	19	2.72	0.75		
โดยรวม	1 – 2 เฮกตาร์	108	3.17	0.42	13.55	< 0.001
	3 – 4 เฮกตาร์	87	3.12	0.30		
	5 – 6 เฮกตาร์	86	3.40	0.32		
	7 เฮกตาร์ขึ้นไป	19	3.41	0.46		

จากตารางที่ 15 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์ การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามกรรมสิทธิ์ในที่ดิน พบว่า โดยรวม มีค่า p น้อยกว่า 0.001 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบ

แบบสอบถามที่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านการเข้าร่วมตัดสินใจ มีค่า p เท่ากับ 0.11 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการตัดสินใจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ มีค่า p เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการรับผลประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่า p น้อยกว่า 0.001 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการดำเนินงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การมีส่วนร่วมในการรับข้อมูล มีค่า p น้อยกว่า 0.001 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการรับข้อมูล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีค่า p น้อยกว่า 0.001 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

จากการสัมภาษณ์ระดับลึก ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 10 คน ได้แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร ในอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ดังนี้

1. ด้านการเข้าร่วมตัดสินใจ แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร โดยส่งเสริมการเข้าร่วมตัดสินใจ และการเข้าร่วมตัดสินใจในการเลือกใช้เทคโนโลยี และการตัดสินใจเลือกตั้งคณะกรรมการผู้นำสหกรณ์การเกษตร ดังที่ คุณ Soun Somnang ผู้นำสหกรณ์การเกษตร และ คุณ Roy Thol รองผู้นำสหกรณ์การเกษตรใน Pralay Meanchey Agricultural Cooperative, กล่าวถึงการเข้าร่วมตัดสินใจว่า

“.....รัฐบาลควรมีนโยบายส่งเสริมให้สมาชิกในสหกรณ์การเกษตรค้าขายข้าวให้สหกรณ์การเกษตรและมึงบประมาณช่วยเหลือสหกรณ์การเกษตรในการซื้อข้าวของสมาชิกด้วย และรัฐบาลควรถูกกำหนดราคาข้าวในประเทศให้เหมาะสม”

“.....ประชาชนควรได้สิทธิ์ในการเข้าร่วมตัดสินใจในการเข้ามาเป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรด้วยความเต็มใจไม่มีการบังคับให้เข้า หรือญาติให้เข้ามาเป็นสมาชิกเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวเลย การมีความสมัครใจ เพื่อตอบสนองความต้องการและจุดมุ่งหมายร่วมกัน ผู้นำควรบอกให้สมาชิกรับรู้ทุกเรื่องราวในสหกรณ์การเกษตรของตน เพื่อให้สมาชิกมีการตัดสินใจในการเข้ามาเป็นสมาชิกหรือควรถอนตัวจากสหกรณ์การเกษตร”

คุณ Prak Sim ผู้นำสหกรณ์การเกษตร และ คุณ Chim Chan รองผู้นำสหกรณ์การเกษตรใน Tekchet Kaksekor Kea Meanchey Agricultural Cooperative กล่าวถึงการเข้าร่วมตัดสินใจว่า

“..... ประชาชนมีสิทธิ์เต็มที่ควรเข้าร่วมในการตัดสินใจในการเลือกตั้งคณะกรรมการ ผู้นำสหกรณ์การเกษตร เพื่อการรับผิดชอบงานอื่นๆในสหกรณ์การเกษตรต่อไป การเข้าร่วมตัดสินใจของสมาชิกคือการเปลี่ยนแปลงผู้นำรุ่นเก่าสู่รุ่นใหม่ และเป็นการตัดสินใจที่เป็นประชาธิปไตย”

“..... หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงสิทธิ์เสรีภาพของตนเองและรู้จักความสามัคคีกัน รักลัทธิประชาธิปไตย เข้าร่วมตัดสินใจการเลือกตั้ง ผู้นำสหกรณ์การเกษตร คณะกรรมการ และทำธุรกิจการค้าขายกับสหกรณ์การเกษตรเพื่อให้สหกรณ์การเกษตรในชุมชนมีการพัฒนา”

คุณ Pech Ky ผู้นำสหกรณ์การเกษตร Roka Mean Rith Agricultural Cooperative และ คุณ Change Chandy ผู้นำสหกรณ์การเกษตร กับคุณ Choun Sokem รองผู้นำสหกรณ์การเกษตรใน Punleuprey Toch Agricultural Cooperative กับคุณ Moul Mer ผู้นำสหกรณ์การเกษตร กับคุณ Pern Pert รองผู้นำสหกรณ์การเกษตรใน Chrey Bangkeun Phal Agricultural Cooperative กล่าวถึงการเข้าร่วมตัดสินใจว่า

“.....ประชาชนมีส่วนร่วมในการตกลงค้าขายผลผลิตการเกษตรกับสหกรณ์การเกษตรตามอัตรากำหนด และประชาชนก็สามารถตัดสินใจที่จะไม่ขายให้สหกรณ์การเกษตรถ้าไม่ตรงตามราคากำหนดไว้ และมีสิทธิ์ที่จะขายให้นายทุนอื่น ๆ ที่ให้ในราคาสูงกว่าสหกรณ์การเกษตร”

“.....ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมในการทำนา เพื่อให้ผลผลิตดีขึ้นและรักษาได้คุณภาพของผลผลิตที่สหกรณ์การเกษตรอยากได้”

“.....ภาคน่วยภาครัฐ และส่วนที่เกี่ยวข้องต้องมีการลงพื้นที่เข้าไปถึงแหล่งพื้นที่การทำนาของประชาชนโดยมีการปฏิบัติจริงเพื่อให้สมาชิกในสหกรณ์การเกษตรได้เรียนรู้และตัดสินใจถูกต้องในการทำนาหรือเอามาทำตาม”

“.....ผู้นำควรรักษาคำสัญญาไว้กับสมาชิกทุกคนด้วยพยายามทำงานเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตร และควรมีความสามารถช่วยแก้ปัญหาในสหกรณ์การเกษตรได้”

“.....ผู้นำควรเรียกสมาชิกมาประชุมกันถ้าอยากได้เครื่องยนต์เครื่องจักรรถไถ ของใช้ต่างๆเกี่ยวกับการทำนา มาใช้และวางไว้ในสหกรณ์การเกษตร เพื่อให้สมาชิกอื่นๆได้ใช้และเช่าไปใช้ได้ทุกคน เพื่อให้สมาชิกช่วยตัดสินใจด้วย”

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร โดยหน่วยงานภาครัฐควรกำหนดนโยบายในการสนับสนุนสิ่งต่างๆและสร้างแนวคิดอย่างต่อเนื่อง และให้เหมาะสมกับแต่ละสหกรณ์การเกษตร ดังที่ คุณ Chin Yeat ผู้นำสหกรณ์การเกษตร Kakoh Agricultural Cooperative กล่าวถึงการเข้าร่วมตัดสินใจว่า

“.....ภาครัฐควรกำหนดนโยบายในการสนับสนุนสิ่งต่างๆและสร้างแนวคิดอย่างต่อเนื่อง และให้เหมาะสมกับแต่ละสหกรณ์การเกษตร ถ้าสหกรณ์การเกษตรใดยังขาดเหลือสิ่งใดๆก็ต้องช่วยและหาสิ่งนั้นๆมาเพิ่ม และให้สมาชิกได้เข้ามาร่วมในการตัดสินใจในการเลือกใช้ของนั้นๆด้วย”

สรุปได้ว่า แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร โดยส่งเสริมการเข้าร่วมตัดสินใจ ผู้นำควรบอกให้สมาชิกรับรู้เรื่องราวในสหกรณ์การเกษตรของตน เพื่อให้สมาชิกมีการตัดสินใจในการเข้ามาเป็นสมาชิกหรือควรถอนตัวจากสหกรณ์การเกษตร คือให้ประชาชนที่เป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตรมีสิทธิ์เต็มที่ในการตัดสินใจในการเลือกตั้งผู้นำสหกรณ์การเกษตรโดยไม่มีการบังคับ และตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรด้วยความเต็มใจและสมัครใจ หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมให้

ประชาชนตระหนักถึงสิทธิ์เสรีภาพของตนเองและรู้จักความสามัคคีกัน รักลัทธิประชาธิปไตย และทำธุรกิจการค้าขายกับสหกรณ์การเกษตร สมาชิกควรมีการตัดสินใจที่จะเลือกใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมในการทำงานด้านการเกษตรของตน เพื่อให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น และรักษาได้คุณภาพที่สหกรณ์การเกษตรอยากได้ ภาครัฐควรกำหนดนโยบายในการสนับสนุนสิ่งต่างๆช่วยสร้างแนวคิดอย่างต่อเนื่อง และให้เหมาะสมกับแต่ละสหกรณ์การเกษตร และต้องมีการลงพื้นที่เข้าไปถึงแหล่งพื้นที่การทำนาของประชาชนโดยมีการปฏิบัติจริงเพื่อให้สมาชิกในสหกรณ์การเกษตรได้เรียนรู้และตัดสินใจถูกในการทำนาหรือเอามาทำตาม

2. แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์

โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และสามารถเข้ามามีส่วนร่วมรับผลประโยชน์โดยตรง ได้รับสิทธิ์ในการใช้บริหารที่มีในสหกรณ์การเกษตรโดยเท่าเทียมกันและผู้นำสหกรณ์การเกษตรควรตระหนักถึงการแบ่งปันและมีส่วนร่วมเป็นใหญ่ ดังที่ คุณ Prak Sim และ คุณ Chim Chan กล่าวถึงการเข้าร่วมรับผลประโยชน์ว่า

“.....การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์คือสมาชิกควรได้รับสิทธิ์นานาในการเข้ามาใช้บริการในสหกรณ์การเกษตรที่มีอย่างเช่น บริการทางด้านเงินกู้ บริการทางด้านเทคโนโลยีการเกษตร บริการค้าขายรับซื้อส่งออก เป็นต้น”

“.....การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ผู้นำสหกรณ์การเกษตรควรมีการกำหนดราคาในการเช่าที่ดินที่เป็นกรรมสิทธิ์ของสหกรณ์การเกษตรให้สมาชิกได้ใช้และปลูกข้าวและผู้นำควรมีนโยบายในการช่วยเหลือแก่สมาชิกที่ไม่สามารถจ่ายค่าเช่าก่อนให้สมาชิกได้ใช้แล้วจะคิดค่าเช่าที่หลังเมื่อพวกเขาได้เก็บเกี่ยวผลข้าวเสร็จจะคิดเงินเช่า”

คุณ Chin Yeat กับ คุณ Pech Ky กล่าวถึงการเข้าร่วมรับผลประโยชน์ว่า

“...การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์คือ สมาชิกได้รับความช่วยเหลือในรูปแบบอื่นๆหลังที่ได้เข้ามาเป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตรอย่างเช่น ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเกษตร การใช้เทคโนโลยีการเกษตร การได้รับการกระจายผลกำไร เงินปันผล การใช้ที่ดินหรือทรัพย์สินที่เป็นของสหกรณ์การเกษตร การได้รับวัสดุต่าง ๆ จากสหกรณ์การเกษตรหรือ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเช่นจากกระทรวงเกษตรกรรม หรือองค์กรพัฒนาเอกชน ผู้นำสหกรณ์การเกษตร ควรให้ความสำคัญในเรื่องการแบ่งปันผลประโยชน์ให้แก่ถึงสมาชิกให้เท่าเทียมกันอย่างเช่น การให้เงินกู้ของสหกรณ์การเกษตรให้สมาชิกคือต้องมีการปรึกษามากขึ้นๆหรือคณะกรรมการสหกรณ์การเกษตรก่อนว่าควรให้หรือไม่ควรให้ และการให้ข่าวสารเป็นพันธู์สำหรับการทำนาก็เช่นกันควรให้สมาชิกในสหกรณ์การเกษตรให้เท่าเทียมกัน”

“...การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์คือ ผู้นำสหกรณ์การเกษตรควรมีการจัดการอบรมเป็นการให้การศึกษาต่างๆให้สมาชิกในสหกรณ์การเกษตรเพื่อให้สมาชิกได้รับความรู้ในเรื่องอื่นๆอย่างเช่น การเรียนรู้เกี่ยวกับการเลือกพันธุ์ข้าว การเก็บเกี่ยวข้าวที่ถูกต้องตามความต้องการของสหกรณ์การเกษตรแนะนำ การใช้สารเคมีฆ่าแมลงอื่นๆ การใช้ปุ๋ยหมักธรรมชาติที่สามารถหาได้ในชุมชนเป็นต้น การฝึกอบรมคณะกรรมการ ผู้เป็นนักจัดการทางบัญชีเรื่องการเงินและผู้คนที่อย่างเรียนรู้ ผู้นำควรมีแผนพัฒนาสหกรณ์และเผยแพร่ให้ทั่วถึงสมาชิกเพื่อให้สมาชิกได้รับรู้และเข้าร่วมพัฒนากัน”

นอกจากนี้ต้องสร้างจุดสนใจเพื่อดึงดูดประชาชนกลุ่มสมาชิกที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ที่ต้องการความรู้จากสหกรณ์การเกษตร หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับผู้นำสหกรณ์การเกษตรควรมีการจัดการนำเสนอผลประโยชน์ต่างๆที่สมาชิกจะได้รับ และสมาชิกต้องมาพบปะหน้าเพื่ออะไรเพื่อให้สหกรณ์การเกษตรมีการพัฒนาไปด้วยกัน” ดังที่ คุณ Choun Sokem , คุณ Moul Mer, คุณ Change Chandy กับคุณ Pern Pert กล่าวถึงการเข้าร่วมรับผลประโยชน์ว่า

หน่วยงานภาครัฐและผู้นำสหกรณ์การเกษตรควรมีการจัดการนำเสนอเกี่ยวกับสิทธิ์เสรีภาพ ผลประโยชน์ของสมาชิกเวลาเข้ามาเป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรและบทบาทหน้าที่ของสมาชิกต่อสหกรณ์การเกษตร ร่วมกับการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคนิคการเกษตร การให้การอบรมเกี่ยวกับการค้าขายการตลาด การสื่อสารเกี่ยวกับนายทุน การใช้ยาเคมี ปุ๋ยหมักธรรมชาติในการทำนาเป็นต้น”

“...ผู้นำควรจัดตั้งกลุ่มและคณะกรรมการช่วยเก็บเกี่ยวข้าวของสมาชิกและตรวจคุณภาพข้าวเพื่อจะได้ว่าข้าวที่สมาชิกปลูกได้ตามมาตรฐานและตาม

ความต้องการของนายทุนที่ล่งลัญญากับสหกรณ์การเกษตรหรือใหม่และหาตลาดให้สมาชิกเพิ่มเวลาข้าวของสมาชิกเหลือ”

“.....ผู้นำสหกรณ์การเกษตรควรส่งเสริมให้สมาชิกปลูกข้าวที่มีความต้องการสูงมีการประชุมสมาชิกทุกคนหรือเรียกตัวแทนตามกลุ่มมาประชุมแบ่งปันพันธุ์พืชที่มีความต้องการสูงจากตลาดหรือมีความต้องการจากรัฐและได้ราคาสูงจากผู้รับซื้อข้าวประเภทเหล่านั้น”

“.....สมาชิกที่ส่วนใหญ่เข้ามาเป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตรคือเพราะเห็นผลประโยชน์ไม่ว่าผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ร่วม ความหมายว่ามีผลก็จะเข้าร่วม การที่สมาชิกมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์คือทำให้ประชาชนมีแรงบันดาลใจในการเข้าร่วมตัดสินใจและที่จะทำงานในสหกรณ์การเกษตรของต้นต่อไป ดังนั้นหน่วยงานของรัฐควรช่วยเหลือในการส่งออกค้าขายผลิตผลของเกษตรกรหรือสมาชิกในสหกรณ์การเกษตร และช่วยเหลือด้านวัสดุเทคนิคการใช้งานของเครื่องยนต์ต่างๆแก่สมาชิก”

“.....ผู้นำควรจัดทำบัญชีชื่อของสมาชิกและมีเบอร์โทรศัพท์ของสมาชิก และมีบัญชีของนายทุนที่ล่งลัญญากับสหกรณ์การเกษตรในการตกลงซื้อข้าวของสหกรณ์การเกษตรร่วมมีการทำสัญญาอื่นๆจะได้ให้สมาชิกและผู้นำมีช่องทางในการติดต่อกัน”

คุณ Roy Thol กับคุณ Soun Somnang กล่าวถึงการเข้าร่วมรับผลประโยชน์ว่า

“.....หน่วยงานของรัฐและผู้นำสหกรณ์การเกษตรควรช่วยหาตลาดเพิ่มเติมให้ประชาชนในการค้าขายผลิตผลข้าว ควรมีนโยบายในการช่วยกำหนดราคาข้าวให้เหมาะสมและ ช่วยเหลือการให้พันธุ์พืชข้าว ที่มีการตลาดสูงหรือมีความต้องการสูงทางตลาดให้ประชาชนที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพื่อให้สมาชิกได้ปลูกเพื่อได้ผลกำไรสูงและแบ่งปันกับสหกรณ์การเกษตรอื่นๆในชุมชน”

“.....ผู้นำสหกรณ์การเกษตรควรมีตารางแบ่งแจกราคาในการใช้บริการอื่นๆในสหกรณ์การเกษตรให้สมาชิกได้เห็นและรับรู้และได้มาใช้บริการโดยความเท่าเทียมกัน”

สรุปได้ว่า แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ คือทั้งหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและผู้นำในสหกรณ์การเกษตรต้องมีหน้าที่ในการช่วยเหลือเพิ่มเติม ส่งเสริมให้สมาชิกปลูกข้าวที่มีความต้องการสูง ช่วยแบ่งแจกผลประโยชน์ให้ได้ทั่วถึงสมาชิกทุกคนให้เท่าเทียมกัน มีการแบ่งปันวัสดุ อุปกรณ์ที่ช่วยสะดวกการใช้งานต่างๆหรือการทำนา ทำสวนของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตร การช่วยเหลือเป็นการให้กู้เงินไปใช้ในการทำธุรกิจหรือทำนาเป็นสิ่งที่สมาชิกอยากให้ช่วยเวลาที่สมาชิกเจอวิกฤตทางการเงิน เพื่อเอาไปดำเนินชีวิตและทำนา

3. แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ดังที่ คุณ Roy Thol กับคุณ Soun Somnang กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานว่า

“..... ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพราะถ้ามีการขาดเคลื่อนตรงไหนก็อาจจะช่วยแก้ไขปัญหากันได้ อย่างเช่นการช่วยอำนวยความสะดวกในการประชุมประจำเดือนของคณะกรรมการและสมาชิกชุมชนเกษตรกรของสหกรณ์การเกษตร ผู้นำสหกรณ์การเกษตร ควรจัดการเตรียมคนที่เป็สมาชิกมาช่วยในงานสำคัญๆอย่างเช่นงานอบรมให้การศึกษาสมาชิกในเรื่องต่างๆอย่างเช่นการใช้งานเครื่องจักร การใช้สารเคมีฆ่าแมลง และมีงานประชุมใหญ่ในสหกรณ์การเกษตรเป็นต้น เพื่อให้งานเหล่านี้สะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพบรรลุเป้าหมาย”

“..... ภาครัฐควรช่วยให้ความสะดวกในการลงทะเบียนชื่อของสหกรณ์การเกษตรตามความเหมาะสม และควรให้การปรึกษาทางด้านกฎหมายกับผู้นำสหกรณ์การเกษตรเวลาบริษัทหรือนายทุนที่เป็นผู้รับซื้อข้าวสหกรณ์การเกษตรแล้วไม่ได้ให้ในราคาที่กำหนดกันหรือพยายามให้ในราคาที่ถูกลง หรือไม่ยอมรับซื้อต่อตั้งที่ยังไม่หมดสัญญากัน ภาครัฐควรช่วยสหกรณ์การเกษตรเหล่านั้น เพื่อให้สหกรณ์การเกษตรมีความแข็งแกร่งต่อต้านกับนายทุนเหล่านั้นได้”

คุณ Choun Sokem , คุณ Moul Mer กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานว่า

“..... ผู้นำควรมีการสนับสนุนให้สมาชิกที่อยากเรียนรู้เกี่ยวกับงานของสหกรณ์ด้วยความสมัครใจได้มีโอกาสมาเรียนรู้ในเรื่องต่างๆอย่างเช่นได้ช่วยบริหารงานของสหกรณ์การเกษตร ช่วยจัดทำรายงานประจำปีของสหกรณ์การเกษตร เพราะเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้อีกหนึ่งเมื่อได้เข้ามาเป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตร”

คุณ Change Chandy กับคุณ Pern Pert กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานว่า

“..... ผู้นำควรให้สมาชิกร่วมปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการหรือผู้นำสหกรณ์การเกษตร อย่างเช่น สมาชิกมีหน้าที่ในการทำผลผลิตที่ดีและมีคุณภาพสามารถเข้าสู่ตลาดภายนอกได้ มีหน้าที่ช่วยสอนสมาชิกคนอื่นๆที่ยังมีความสามารถน้อยและการทำงานผลผลิต”

คุณ Chin Yeat กับ คุณ Pech Ky กล่าวถึงการเข้าร่วมในการดำเนินงานว่า

“.....สมาชิกควรมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรในเรื่องการค้าขายผลผลิตทางด้านเกษตร หรือเครื่องอุปโภคบริโภค เครื่องยนต์ในการทำนา การค้าขายปุ๋ยเคมี ปุ๋ยหมักธรรมชาติ เป็นต้น หรือสมาชิกก็สามารถมาซื้อจากสหกรณ์การเกษตรก็ได้ในราคาที่เหมาะสมไม่แพงกว่าขายทุนหรือเท่ากันเพื่อช่วยให้สหกรณ์มีดำเนินงานในด้านนี้ด้วย”

สรุปได้ว่า แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ผู้นำควรให้โอกาสและสนับสนุนให้สมาชิกได้เข้ามาช่วยบริหารงานของสหกรณ์การเกษตรเพราะสหกรณ์เป็นของสมาชิกทุกคนใครอยากเรียนรู้ก็ให้โอกาสเขา การช่วยเหลือสมาชิกอื่นๆผู้นำควรจัดให้มีการเรียนรู้จากคนที่มีความประสบการณ์มาก คือให้คนที่มีความประสบการณ์มากสอนคนที่ไม่มีประสบการณ์หรือมีประสบการณ์น้อย เพื่อให้เขาได้มีความรู้เพิ่มขึ้น ผู้นำควรยกระดับการทำธุรกิจระหว่างสมาชิกกับสหกรณ์ หรือสมาชิกกับนายทุนให้มีความยอมรับสมาชิกควรช่วยอำนวยความสะดวกในการประชุมประจำปีของคณะกรรมการและสมาชิกชาวนเกษตรกรของสหกรณ์การเกษตร และ สมาชิกควรร่วมปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้นำให้ทำเพื่อการพัฒนาสหกรณ์ต่อไป เข้าร่วมช่วยเหลือสมาชิกอื่นๆ เป็นการให้คำแนะนำ การสอนเทคนิค การช่วยเป็นแรงงานเป็นต้น

4. แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับข้อมูล

โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการรับข้อมูล ดังที่ คุณ Prak Sim และ คุณ Chim Chan กล่าวถึงการเข้าร่วมในการรับข้อมูลว่า

“.....การมีส่วนร่วมในการรับข้อมูลผู้นำและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของ
ควรเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารทางการเงินของสหกรณ์การเกษตร
เป็นเอกสารไว้ในสำนักงานของสหกรณ์การเกษตร ผู้นำสหกรณ์ควรทำข้อมูล
ข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากสื่อต่างๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ การจัดนิทรรศการ
จดหมาย ข่าว การจัดงานแถลงข่าว การตีประกาศ และการให้ข้อมูลผ่าน
เว็บไซต์ แม้บางเกษตรกรไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ก็สามารถดูและฟังใน
การช่องทางโทรทัศน์ วิทยู เพื่อให้พวกเขาได้รับข้อมูลจากสหกรณ์”

คุณ Choun Sokem , คุณ Moul Mer กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการรับข้อมูลว่า

“.....ภาครัฐควรให้ข้อมูลเชิงรุก ไปให้ถึงชนบทหรือเกษตรกรที่เป็น
สมาชิกที่ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลโดยสื่อต่างๆผ่านอินเทอร์เน็ตให้พวกเขาได้
ข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตร ให้พวกเขาได้รับข้อมูลเกี่ยวกับ
ผลประโยชน์ของสหกรณ์ ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์”

คุณ Chin Yeat กับ คุณ Pech Ky กล่าวถึงการเข้าร่วมในการรับข้อมูลว่า

“.....ผู้นำและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของควรลงพื้นที่ให้คำปรึกษา
เกี่ยวกับเทคโนโลยีด้านเกษตร และพันธุ์ข้าวที่มีราคาสูงที่มีการตลาดยอมรับ
เมื่อสมาชิกทำแล้วจะได้กำไรสูงและมีเทคนิคในการทำด้วยเพื่อให้สมาชิก
ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการทางตลาดที่ชัดเจนทำแล้วไม่กลัวว่าจะไม่มี
ตลาดรับซื้อ”

คุณ Change Chandy กับคุณ Pern Pert กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการรับข้อมูลว่า

“.....ผู้นำหรือภาครัฐควรลงนามส่วนพื้นที่และนาของสมาชิกของ สหกรณ์การเกษตรเวลาสมาชิกเจอกับปัญหาในการทำงาน อย่างเช่นข้าวมี โรค มีศัตรูสัตว์ทำลายข้าวต่างๆควรให้ทำแนะนำหรือวิธีแก้ไขถึงสมาชิก สหกรณ์การเกษตรทุกคน และควรมีแหล่งข้อมูลในระบบอินเทอร์เน็ตเป็น เว็บไซต์ของสหกรณ์การเกษตรทั้งหมดที่สามารถให้สมาชิกเข้าไปค้นคว้าข้อมูล อื่นๆเกี่ยวกับการทำนาและการเลือกพันธุ์พืชข้าวในเว็บไซต์ได้”

“.....สมาชิกควรเข้าร่วมการประชุมทุกครั้งที่มีการนัดประชุมหรือให้ตัวแทน ในกลุ่มไปประชุมกับผู้นำสหกรณ์การเกษตรหรือกับคณะกรรมการสหกรณ์ การเกษตรเพื่อให้ได้ข้อมูลหรือนำข่าวมาให้สมาชิกอื่นๆ”

สรุปได้ว่า แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร โดย ส่งเสริมการมีส่วนร่วมรับข้อมูลคือผู้นำและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของควรเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ ผลประโยชน์ของสหกรณ์และข้อมูลเทคนิคการใช้สารเคมีปุ๋ยต่างๆ การสอนในการทำเกษตรจาก พนักงานหรือสมาชิกในสหกรณ์การเกษตรที่มีประสบการณ์มากให้ถึงสมาชิกที่ไม่มีประสบการณ์ ผู้นำ ควรมีการทำให้เป็นแหล่งข้อมูลในอินเทอร์เน็ต อาจทำเป็นเว็บไซต์ของสหกรณ์การเกษตรเกี่ยวกับ สหกรณ์การเกษตรของตนเพื่อให้คนอื่นและสมาชิกสามารถเข้าไปค้นคว้าข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับ สหกรณ์การเกษตรได้ หน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรช่วยสหกรณ์การเกษตรให้มี ช่องทางในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการตลาดทางอินเทอร์เน็ตด้วย ควรมีการลงพื้นที่ให้ข้อมูลจริงกับ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพื่อให้ความเชื่อถือแก่สมาชิกทุกคน และสมาชิกควรมีการเข้าร่วมประชุม เพื่อให้ได้ข้อมูล

5. แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร ด้านการมี ส่วนร่วมในการประเมินผล

โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ผู้นำสหกรณ์การเกษตรควรจัดกิจกรรมส่งเสริม การเรียนรู้เกี่ยวกับการอบรมการทำบัญชีการเงิน การทำบัญชีเงินภาคกลาง เงินครัวเรือนอย่าง สม่าเสมอให้สมาชิกได้ความรู้และเปรียบเทียบกำไรกับการจำหน่าย และสมาชิกทุกคนควรมีความ เสียสละเวลาส่วนตัวมาเข้าร่วมประชุมเพื่อได้ความรู้และช่วยกันแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ดังที่ คุณ Choun Sokem , คุณ Moul Mer กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการประเมินผลว่า

“..... ผู้นำควรให้สมาชิกเข้ามามีบทบาทในการประเมินผลงานต่างๆในสหกรณ์ อย่างเช่นให้สมาชิกได้เข้าร่วมสังเกตการณ์ในงานต่างๆของชุมชน ได้เข้าร่วมประชุมสรุปกิจกรรมงานสหกรณ์และการจัดทำรายงานเพื่อปรับปรุงงานต่อไปถ้าผู้นำได้จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับการอบรมการทำบัญชีการเงิน การทำบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ เงินครัวเรือนอย่างสม่ำเสมอของสมาชิกทุกคนก็อาจเข้ามามีบทบาทในการเข้าร่วมประเมินผลงานของสหกรณ์การเกษตรได้อย่างง่าย”

“..... สมาชิกทุกคนควรเสียสละเวลาเข้ามาเข้าร่วมประชุมครั้งใหญ่ของสหกรณ์การเกษตรปีละครั้งและเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานของผู้นำและคณะกรรมการของสหกรณ์การเกษตร เกี่ยวกับการบริหารงานในสหกรณ์การเกษตร ควรแสดงความไม่พอใจหรือความพอใจตรงงานใดๆที่ผิดปกติ เพื่อให้ผู้นำได้รับรู้จะได้แก้ไขให้ดีขึ้น และควรยื่นข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาหรือการให้เป็นแนวคิดเพิ่มเติมในการทำแผนพัฒนาสหกรณ์การเกษตรต่อไป”

คุณ Chin Yeat กับ คุณ Pech Ky กล่าวถึงการเข้าร่วมในการประเมินผลว่า

“.....ผู้นำควรให้ประชาชนที่เป็นสมาชิกได้เข้าร่วมประชุมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร และสมาชิกก็ต้องมีจิตสำนึกในการเข้าร่วมประชุมและหาญกล้าในการสอบถามผู้นำเกี่ยวกับปัญหาต่างๆในสหกรณ์การเกษตรเพื่อให้ตนเองเข้าใจในการบริหารงานของผู้นำ สมาชิกควรถามคำถามที่ตนเองไม่เข้าใจและสงสัยในการบริหารงานของผู้นำ”

“.... หน่วยงานภาครัฐควรเข้าร่วมฟังและให้การแนะนำเกี่ยวกับ กิจกรรมการบริหารงาน การทำบัญชีใช้จ่ายนานา การทำแผนพัฒนาของสหกรณ์การเกษตรปีละครั้ง และช่วยปกป้องสหกรณ์การเกษตรด้านกฎหมายและส่งเสริมให้สหกรณ์การเกษตรมีการทำธุรกิจเพิ่มเติมในสหกรณ์การเกษตร และช่วยทางด้านเงิน เพื่อให้สหกรณ์การเกษตรได้อำนาจไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนร่วมในสหกรณ์การเกษตร”

สรุปได้ว่า แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา สหกรณ์การเกษตร โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมประเมิณผล ผู้นำสหกรณ์การเกษตรควรจัด กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับการอบรมการทำบัญชีการเงินให้แก่สมาชิกทุกคนได้เข้าใจ การทำบัญชีเงินภาคกลาง เงินครัวเรือนอย่างสม่ำเสมอให้สมาชิกได้ความรู้และเปรียบเทียบ กำไรกับการจำหน่าย และสมาชิกทุกคนควรมีความเสียสละเวลาส่วนตัวมาเข้าร่วมประชุมเพื่อ ได้ความรู้และช่วยกันแก้ไขปัญหาาร่วมกัน หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรควรเข้าร่วมฟังและ ให้การแนะนำเกี่ยวกับ กิจกรรม การบริหารงาน การทำบัญชีใช้จ่ายนานา การทำแผนพัฒนา ของสหกรณ์การเกษตรปีละครั้ง และช่วยปกป้องสหกรณ์การเกษตรด้านกฎหมายและส่งเสริม ให้สหกรณ์การเกษตรมีการทำธุรกิจเพิ่มเติมในสหกรณ์การเกษตร และช่วยทางด้านเงิน เพื่อให้สหกรณ์การเกษตรได้เอาไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนร่วมในสหกรณ์การเกษตร”

ตารางที่ 16 สรุปแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร ของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

การมีส่วน ร่วมใน การ พัฒนา สหกรณ์ การเกษตร	แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของ อำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา
1. การ เข้าร่วม ตัดสินใจ	1. ผู้นำควรแนะนำและบอกทุกเรื่องราวในสหกรณ์การเกษตรของตน ให้สมาชิกมีการ ตัดสินใจในการเข้ามาเป็นสมาชิกหรือควรถอนตัวจากสหกรณ์การเกษตรด้วยความเต็มใจ และสมัครใจ 2. ผู้นำและหน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงสิทธิ์เสรีภาพของตน เองและรู้จักความสามัคคีกัน รักลัทธิประชาธิปไตย 3 .หน่วยงานภาครัฐและผู้นำสหกรณ์การเกษตรควรส่งเสริมให้สมาชิกทำธุรกิจการ ค้าขายกับสหกรณ์การเกษตรให้มากขึ้น 4. ภาครัฐควรสนับสนุนสิ่งต่างๆช่วยสร้างแนวคิดอย่างต่อเนื่อง และให้เหมาะสมกับแต่ ละสหกรณ์การเกษตร และต้องมีการลงพื้นที่เข้าไปถึงแหล่งพื้นที่การทำนาของประชาชน

การมีส่วนร่วมใน แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

การพัฒนา

สหกรณ์

การเกษตร

ร

โดยมีการปฏิบัติจริงเพื่อให้สมาชิกในสหกรณ์การเกษตรได้เรียนรู้และตัดสินใจถูกในการทำนา

2. การมีส่วนร่วม

รับ

ผลประโยชน์

ชน

1. หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและผู้ผู้นำในสหกรณ์การเกษตรต้องมีหน้าที่ในการกำหนดราคาข้าวและช่วยหาตลาดเพิ่มเติมให้สมาชิกหรือเกษตรกร

2. หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและผู้ผู้นำในสหกรณ์การเกษตรควรส่งเสริมให้สมาชิกปลูกข้าวที่มีความต้องการสูง

3. ผู้ผู้นำในสหกรณ์การเกษตรควรช่วยแบ่งแจกผลประโยชน์ให้ได้ทั่วถึงสมาชิกทุกคนให้เท่าเทียมกัน มีการแบ่งปันวัสดุ อุปกรณ์ที่ช่วยสะดวกการใช้งานต่างๆหรือการทำนา ทำสวนของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตร การช่วยเหลือเป็นการให้กู้เงินไปใช้ในการทำธุรกิจหรือทำนาเป็นสิ่งที่สมาชิกอยากให้ช่วยเหลือเป็นเวลาที่เหมาะสม การเงิน เพื่อเอาไปดำเนินชีวิตและทำนา

3. การมีส่วนร่วม

ในการ

ดำเนินงาน

น

1. ผู้ผู้นำควรให้โอกาสและสนับสนุนให้สมาชิกได้เข้ามาช่วยบริหารงานของสหกรณ์การเกษตรเพราะสหกรณ์เป็นของสมาชิกทุกคนใครอยากเรียนรู้ก็ให้โอกาสเขา

2. การช่วยเหลือสมาชิกอื่นๆผู้ผู้นำควรจัดให้มีการเรียนรู้จากคนที่ม่ีประสบการณ์มาก คือให้คนที่ม่ีประสบการณ์มากสอนคนที่ม่ีประสบการณ์หรือม่ีประสบการณ์น้อย เพื่อให้เขาได้มีความรู้เพิ่มขึ้น

3. ผู้ผู้นำควรยกระดับการทำธุรกิจระหว่างสมาชิกกับสหกรณ์การเกษตร หรือสมาชิกกับนายทุนให้ม่ีความยอมรับ

4. สมาชิกควรช่วยอำนวยความสะดวกในการประชุมประจำเดือนของคณะกรรมการและ

<p>การมีส่วน ร่วมใน การ พัฒนา สหกรณ์ การเกษตร</p>	<p>แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของ อำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา</p>
	<p>สมัชชาชนเกษตรกรของสหกรณ์การเกษตร และร่วมปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้นำให้ทำเพื่อ การพัฒนาสหกรณ์ต่อไป</p>
<p>4. การมี ส่วนร่วม ในการรับ ข้อมูล</p>	<p>1. ผู้นำและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของควรเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของสหกรณ์ และข้อมูลเทคนิคการใช้สารเคมีปุ๋ยต่างๆ การสอนในการทำเกษตรจากพนักงานหรือ สมาชิกในสหกรณ์การเกษตรที่มีประสบการณ์มากให้ถึงสมาชิกที่ไม่มีประสบการณ์</p> <p>2. หน่วยงานภาครัฐและผู้นำสหกรณ์การเกษตรควรมีการทำให้เป็นแหล่งข้อมูลใน อินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตรของตน อาจทำเป็นเว็บไซต์ของสหกรณ์การเกษตร เพื่อให้คนอื่นและสมาชิกสามารถเข้าไปค้นคว้าข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตร ได้ และช่วยสหกรณ์การเกษตรให้มีช่องทางในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการตลาดทาง อินเทอร์เน็ตด้วย</p> <p>3. หน่วยงานภาครัฐและผู้นำสหกรณ์การเกษตรควรมีการลงพื้นที่ให้ข้อมูลจริงกับสมาชิก สหกรณ์การเกษตรเพื่อให้ความเชื่อถือแก่สมาชิกทุกคน และสมาชิกควรมีการเข้าร่วม ประชุมเพื่อให้ได้ข้อมูล</p>
<p>5. การมี ส่วนร่วม ในการ ประเมินผล</p>	<p>1. ผู้นำสหกรณ์การเกษตรควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับการอบรมการทำ บัญชีการเงินให้แก่สมาชิกทุกคนได้เข้าใจเพื่อให้สมาชิกได้เข้าร่วมประเมินผลในสหกรณ์ การเกษตรเกี่ยวกับเงินและงานต่างๆได้</p> <p>2. สมาชิกทุกคนควรมีความเสียสละเวลาส่วนตัวมาเข้าร่วมประชุมเพื่อได้ความรู้และ ช่วยกันแก้ไขปัญหาาร่วมกัน</p> <p>3. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรเข้าร่วมฟังและให้การแนะนำเกี่ยวกับ กิจกรรม การบริหารงาน การทำบัญชีใช้จ่ายนานา การทำแผนพัฒนาของ สหกรณ์การเกษตรปีละครั้ง และช่วยปกป้องสหกรณ์การเกษตรด้านกฎหมาย และส่งเสริมให้สหกรณ์การเกษตรมีการทำธุรกิจเพิ่มเติมในสหกรณ์การเกษตร</p>

การมีส่วน ร่วมใน แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของ
ร่วมใน อำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา
การ
พัฒนา
สหกรณ์
การเกษตร
ร

และช่วยทางด้านเงิน เพื่อให้สหกรณ์การเกษตรได้เอาไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วน
ร่วมในสหกรณ์การเกษตร

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นเกษตรกรที่เป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตร ในอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำนวน 300 คน และผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ระดับลึก จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ จากแบบสอบถามใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ Independent Samples t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ระดับลึกใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

1. สรุปผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นสำคัญในการวิจัยดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นประชาชนที่เป็นเกษตรกรได้เข้าเป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตร ในอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

เพศ พบว่า ประชาชนที่เป็นเกษตรกรได้เข้าเป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชายจำนวน 155 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.67

อายุ พบว่า ประชาชนที่เป็นเกษตรกรได้เข้าเป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ อายุ ไม่เกิน 40 ปี จำนวน 155 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.67

ระดับการศึกษา ประชาชนที่เป็นเกษตรกรได้เข้าเป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตรของอำเภอ
โม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับ
ประถมศึกษา จำนวน 127 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.33

รายได้ พบว่า ประชาชนที่เป็นเกษตรกรได้เข้าเป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตรของอำเภอ
โม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีรายได้ 8,001-8,500
บาท จำนวน 137 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.67

ระยะเวลาของการอยู่อาศัยในชุมชน พบว่า ประชาชนที่เป็นเกษตรกรได้เข้าเป็นสมาชิกใน
สหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่
มีระยะเวลาของการอยู่อาศัยในชุมชน 21 ปีขึ้นไป จำนวน 238 ราย คิดเป็นร้อยละ 79.30

กรรมสิทธิ์ในที่ดิน พบว่า ประชาชนที่เป็นเกษตรกรได้เข้าเป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตร
ของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีที่ดิน 1-2
เฮกตาร์จำนวน 108 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.00

**ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระ
ตะบอง ประเทศกัมพูชา**

ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระ
ตะบอง ประเทศกัมพูชา โดยร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการ
เข้าร่วมตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการรับข้อมูลอยู่
ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการมีส่วนร่วมในการ
ประเมินผลอยู่ในระดับน้อย

**การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของ
อำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล**

การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอ
โม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เห็นว่า

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีเพศต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยรวมไม่แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยรวมแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชนต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การศึกษาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอ โมงฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

1.การมีส่วนร่วมเข้าร่วมตัดสินใจ

1.1 ผู้นำควรแนะนำและบอกทุกเรื่องราวในสหกรณ์การเกษตรของตน ให้สมาชิกมีการตัดสินใจในการเข้ามาเป็นสมาชิกหรือควรถอนตัวจากสหกรณ์การเกษตรด้วยความเต็มใจและสมัครใจ

1.2 ผู้นำและหน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักถึงสิทธิ์เสรีภาพของตนเองและรู้จักความสามัคคีกัน รักลัทธิประชาธิปไตย

1.3 หน่วยงานภาครัฐและผู้นำสหกรณ์การเกษตรควรส่งเสริมให้สมาชิกทำธุรกิจการค้าขายกับสหกรณ์การเกษตรให้มากขึ้น

1.4 ภาครัฐควรสนับสนุนสิ่งต่างๆช่วยสร้างแนวคิดอย่างต่อเนื่อง และให้เหมาะสมกับแต่ละสหกรณ์การเกษตร และต้องมีการลงพื้นที่เข้าไปถึงแหล่งพื้นที่การทำนาของประชาชนโดยมีการปฏิบัติจริงเพื่อให้สมาชิกในสหกรณ์การเกษตรได้เรียนรู้และตัดสินใจถูกต้องในการทำนา

2.การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์

1.5 หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและผู้นำในสหกรณ์การเกษตรต้องมีหน้าที่ในการกำหนดราคาข้าวและช่วยหาตลาดเพิ่มเติมให้สมาชิกหรือเกษตรกร

1.6 หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและผู้นำในสหกรณ์การเกษตรควรส่งเสริมให้สมาชิกปลูกข้าวที่มีความต้องการสูง

1.7 ผู้นำในสหกรณ์การเกษตรควรช่วยแบ่งแจกผลประโยชน์ให้ได้ทั่วถึงสมาชิกทุกคนให้เท่าเทียมกัน มีการแบ่งปันวัสดุ อุปกรณ์ที่ช่วยสะดวกการใช้งานต่างๆหรือการทำนา ทำสวนของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตร การช่วยเหลือเป็นการให้กู้เงินไปใช้ในการทำธุรกิจหรือทำนาเป็นสิ่งที่สมาชิกอยากให้ช่วยเวลาที่สมาชิกเจอวิกฤตทางการเงิน เพื่อเอาไปดำเนินชีวิตและทำนา

3.การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

3.8 ผู้นำควรให้โอกาสและสนับสนุนให้สมาชิกได้เข้ามาช่วยบริหารงานของสหกรณ์การเกษตรเพราะสหกรณ์เป็นของสมาชิกทุกคนใครอยากเรียนรู้ก็ให้โอกาสเขา

3.9 การช่วยเหลือสมาชิกอื่นๆผู้นำควรจัดให้มีการเรียนรู้จากคนที่มีความประสบการณ์มาก คือให้คนที่มีความประสบการณ์มากสอนคนที่ไม่มีประสบการณ์หรือมีประสบการณ์น้อย เพื่อให้เขาได้มีความรู้เพิ่มขึ้น

3.10 ผู้นำควรยกระดับการทำธุรกิจระหว่างสมาชิกกับสหกรณ์การเกษตร หรือสมาชิกกับนายทุนให้มีความยอมรับ

3.11 สมาชิกควรช่วยอำนวยความสะดวกในการประชุมประจำเดือนของคณะกรรมการและสมาชิกเกษตรกรของสหกรณ์การเกษตร และร่วมปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้นำให้ทำเพื่อการพัฒนาสหกรณ์ต่อไป

4.การมีส่วนร่วมรับข้อมูล

4.1 ผู้นำและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับผลประโยชน์ของสหกรณ์และข้อมูลเทคนิคการใช้สารเคมีปุ๋ยต่างๆ การสอนในการทำเกษตรจากพนักงานหรือสมาชิกในสหกรณ์การเกษตรที่มีประสบการณ์มากให้ถึงสมาชิกที่ไม่มีประสบการณ์

4.2 หน่วยงานภาครัฐและผู้นำสหกรณ์การเกษตรควรมีการทำเป็นแหล่งข้อมูลในอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตรของตน อาจทำเป็นเว็บไซต์ของสหกรณ์การเกษตร เพื่อให้คนอื่นและสมาชิกสามารถเข้าไปค้นคว้าข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตรได้ และช่วยสหกรณ์การเกษตรให้มีช่องทางในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการตลาดทางอินเทอร์เน็ตด้วย

4.3 หน่วยงานภาครัฐและผู้นำสหกรณ์การเกษตรควรมีการลงพื้นที่ให้ข้อมูลจริงกับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเพื่อให้ความเชื่อถือแก่สมาชิกทุกคน และสมาชิกควรมีการเข้าร่วมประชุมเพื่อให้ได้ข้อมูล

5.การมีส่วนร่วมประเมิณผล

5.1 ผู้นำสหกรณ์การเกษตรควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับการอบรมการทำบัญชีการเงินให้แก่สมาชิกทุกคนได้เข้าใจเพื่อให้สมาชิกได้เข้าร่วมประเมิณผลในสหกรณ์การเกษตรเกี่ยวกับเงินและงานต่างๆได้

5.2 สมาชิกทุกคนควรมีความเสียสละเวลาส่วนตัวมาเข้าร่วมประชุมเพื่อให้ความรู้และช่วยกันแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

5.3 หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรเข้าร่วมฟังและให้การแนะนำเกี่ยวกับกิจกรรม การบริหารงาน การทำบัญชีใช้จ่ายนานา การทำแผนพัฒนาของสหกรณ์การเกษตรปีละครั้ง และช่วยปกป้องสหกรณ์การเกษตรด้านกฎหมายและส่งเสริมให้สหกรณ์การเกษตรมีการทำธุรกิจเพิ่มเติมในสหกรณ์การเกษตร และช่วยทางด้านเงินเพื่อให้สหกรณ์การเกษตรได้เอาไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนร่วมในสหกรณ์การเกษตร

2. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา มีประเด็นสำคัญที่น่าสนใจซึ่งผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร ในอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จากการวิเคราะห์เชิงปริมาณ เห็นว่าระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร ในอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา โดยร่วมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านน้อยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการเข้าร่วมตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการรับข้อมูล อยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิณผล อยู่ในระดับน้อย เพราะสมาชิกยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ของตน ไม่รู้เกี่ยวกับการทำบัญชีการเงินไม่ได้เข้าร่วมการประเมิณผลงานต่างๆเกี่ยวกับสหกรณ์ สมาชิกส่วนใหญ่มีการศึกษาชั้นประถมศึกษา ส่วนใหญ่อ่านเขียนไม่ได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กุลจิรา เสาวลักษณ์จินดา (2555) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว : กรณีศึกษา อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่

มีส่วนร่วมในการจัดแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (ชานินทร์ คงศิลา และ อนุสรณ์ กุลวงษ์, 2560) ศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการใช้น้ำชลประทาน โครงการพัฒนาลุ่มน้ำก้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พบว่าเกษตรกรมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ ด้านการประเมินผล ระดับน้อย และธรรมรัตน์ อรุณสินประเสริฐ (2554) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์กรณีศึกษาสหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยงานวิจัยของ (วิษณุ หยกจินดา, 2557) ศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี พบว่าด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทิพวัล มลิแสง (2553) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ภาคเกษตรใน จังหวัดกระบี่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เห็นว่า

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือสมาชิกที่มีอายุมากจะไม่ได้รับการศึกษาส่วนมากเป็นผู้สูงอายุที่อยู่บ้าน ดูแลบ้านเรือนดูแลลูกหลาน ดูแลสัตว์เลี้ยง มีการศึกษาเพียงแค่ชั้นประถมศึกษาชั้นที่ 1 ส่วนใหญ่อ่าน เขียนไม่ได้ เพราะประเทศกัมพูชามีสงครามพวกเขาอยู่ชนบทด้วยดังนั้นพวกเขาไม่สามารถไปเรียนได้ ผู้สูงอายุเหล่านี้ไม่มีศักยภาพในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับสหกรณ์การเกษตร ด้วยปัญหาสุขภาพด้วย พวกเขาไม่สามารถเข้าไปฟังการประชุมที่มีระยะเวลายาวนานแต่ให้ลูกหรือหลานไปประชุมแทนพวกเขาเท่านั้น ดังนั้นเวลาผู้นำมีการประชุมสมาชิกที่สูงอายุพวกเขาไม่ได้ไปเข้าร่วมรับฟังการประชุมเลย สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลจิรา เสาวลักษณ์จินดา (2555) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว : กรณีศึกษา อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี เห็นว่า อายุต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือว่าสำหรับเกษตรกรที่มีพื้นที่เยอะพวกเขาจะเข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรเพราะพวกเขาสามารถแบ่งแจกพื้นที่สำหรับการเกษตรได้โดยไม่กังวลหรือไปเช่าคนอื่นทำ พวกเขาสามารถปลูกข้าวที่สหกรณ์การเกษตรต้องการ และเขาก็สามารถปลูกข้าวพันธุ์อื่นได้ เขาจะได้รับผลประโยชน์มากกว่าคนที่พื้นที่น้อย สำหรับคนที่พื้นที่น้อยพวกเขาส่วนใหญ่จะได้ค่อยเข้าร่วมกิจกรรมหรือทำตามผู้นำในสหกรณ์การเกษตรเลย เพราะต้นทุนในการทำตาม

ผู้นำบอกรู้สูงไม่พอสำหรับพวกเขาที่จะทำ ดังนั้นพวกเขาแค่เข้ามาเป็นสมาชิกในสหกรณ์การเกษตร แต่ไม่ได้ปลูกข้าวตามผู้นำสั่งหรือแนะนำ พวกเขาปลูกตามศักยภาพที่มี

3. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมประเมิณผล ผู้นำสหกรณ์การเกษตรควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับการอบรมการทำบัญชีการเงินให้แก่สมาชิกทุกคนได้เข้าใจ เพื่อให้สมาชิกได้เข้าร่วมประเมิณผลในสหกรณ์การเกษตรเกี่ยวกับเงินและงานต่างๆได้ สมาชิกทุกคนควรมีความเสียสละเวลาส่วนตัวมาเข้าร่วมประชุมเพื่อได้ความรู้และช่วยกันแก้ไขปัญหาาร่วมกัน หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรเข้าร่วมฟังและให้การแนะนำเกี่ยวกับ กิจกรรม การบริหารงาน การทำบัญชีใช้จ่ายต่างๆ การทำแผนพัฒนาของสหกรณ์การเกษตรปีละครั้ง และช่วยปกป้องสหกรณ์การเกษตรด้านกฎหมายและส่งเสริมให้สหกรณ์การเกษตรมีการทำธุรกิจเพิ่มเติมในสหกรณ์การเกษตร และช่วยเหลือด้านการเงิน เพื่อให้สหกรณ์การเกษตรได้เอาไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนรวมในสหกรณ์การเกษตรสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชานินทร์ คงศิลา และ อนุสรณ์ กุลวงษ์ (2560) มีแนวทางการส่งเสริมด้านการประเมิณผลแก่เกษตรกรอย่างเช่น เกษตรกรควรมีการช่วยตักเตือนเกษตรกรทำผิดกฎระเบียบของกลุ่ม ติดตามการส่งน้ำของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาว่าเป็นไปตามวันและเวลาที่กำหนด ติดตามผลการใช้น้ำของเพื่อนเกษตรกรภายในกลุ่มผู้ใช้น้ำว่าเป็นไปตามแผนการใช้น้ำที่กำหนดสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญาณัฐ เทียนหล้า (2560) มีแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านการประเมิณผลคือสหกรณ์ควรเปิดโอกาสให้สมาชิกได้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นและให้มีส่วนร่วมในการสำรวจข้อมูลแก้ปัญหาที่ค้นพบร่วมกัน รวมถึงการรับฟังข้อเสนอแนะการดำเนินงานในการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่างๆในสหกรณ์ แล้วนำข้อเสนอที่ได้รับจากสมาชิกมาปรับใช้ในการพัฒนาสหกรณ์ร่วมกันให้ดียิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้คนพบและข้อเสนอแนะให้ผู้นำกับสมาชิกควรมีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อสหกรณ์การเกษตรร่วมกัน สมาชิกควรเสียสละเวลาส่วนตัวไปรับฟังการเข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตรของตนผู้นำและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับการทำบัญชีการเงินให้แก่สมาชิกทุกคน หน่วยงานภาครัฐควรช่วยปกป้องสหกรณ์การเกษตรด้านกฎหมายและส่งเสริมให้สหกรณ์การเกษตรมีการทำธุรกิจเพิ่มเติมในสหกรณ์การเกษตร และช่วยทางด้านเงิน เพื่อให้สหกรณ์การเกษตรได้เอาไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนรวมในสหกรณ์การเกษตรสมาชิกควรสละเวลามามีบทบาทหน้าที่ในการเข้าร่วมประเมิณผลร่วมกัน

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรใช้การวิจัยและพัฒนาเพื่อศึกษาตัวแบบการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรที่อื่นๆ
2. ควรศึกษาปัจจัยสนับสนุนอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร เช่น ทักษะคิดต่อผู้นำ ค่านิยมในการมีส่วนร่วม ความเชื่อในการบริหารงานของผู้นำ
3. ควรทำวิจัยใช้ตัวแบบเชิงสาเหตุในการศึกษาอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

รายการอ้างอิง

- Allahdadi, F. (2011). The Level of Local Participation in Rural Cooperatives in Rural Areas of Marvdasht, Iran. *Life Science Journal*, 8(3), 59-62.
- Arnstein, S. R. (1969). A ladder of citizen participation. *Journal of the American Institute of planners*, 35(4), 216-224. Retrieved from <https://doi.org/10.1080/01944366908977225>
- BPDAE. (2019). *The list of agricultural community in Battambang province 2015-2019*. [report]. Battambang.
- Cambridge Business English Dictionary Cambridge University Press. (Ed.) (2020).
- Cambridge Dictionary. (n.d). Participation. Retrieved from <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english-thai/participation?q=Participation+>
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. (1980). Participation's place in rural development: Seeking clarity through specificity. *World development*, 8(3), 213-235. Retrieved from [https://doi.org/10.1016/0305-750X\(80\)90011-X](https://doi.org/10.1016/0305-750X(80)90011-X)
- District Agriculture Office MOUNG RUESSAI. (2019). *Maung Russey District Agriculture Report*. [report].
- Ervin, W. (1976). *Participative Management: Concepts, Theory and Implementation*. Atlanta, Ga: Georgia State University.
- Food and Agriculture Organization of the United Nations. (2019). Country Profiles: Cambodia. Retrieved from <https://www.fao.org/countryprofiles/index/en/?iso3=KHM>
- Han, S. S., & Lim, Y. (2019). Battambang City, Cambodia: From a small colonial settlement to an emerging regional centre. *Cities*, 87, 205-220.
- Heifer International Organization. (2011). *Studying cooperatives in Cambodia 2011*. Phnom Penh: Heifer International Cambodia.
- International Cooperative Alliance. (2018). Cooperative identity, values & principles. Retrieved from <https://www.ica.coop/en/whats-co-op/co-operative-identity-values-principles>

- Kaufman, H. F. (1949). Participation Organized Activities in Selected Kentucky Localities. *Agricultural Experiment Station Bulletins*, 4(2), 5-50.
- Merriam-Webster. (n.d). Participation. Retrieved from <https://www.merriam-Webster.com/dictionary/participation>
- Ministry of Agriculture Forestry and Fisheries (MAFF). (2006). *Department of agricultural extension office of farmers' Organization annual report 2006. Update June 2014, Unpublished.*
- Ministry of Agriculture Forestry and Fisheries (MAFF). (2011b). His Excellency Minister reminded about the agricultural cooperatives in Cambodia. Retrieved from <https://www.maff.gov.kh/kh/news/533-2011-140.html>.
- Ministry of Agriculture Forestry and Fisheries (MAFF). (2014). *Department of agricultural extension office of farmers' Organization: statistic on agriculture cooperative. Unpublished.*
- Ministry of Agriculture Forestry and Fisheries (MAFF). (2018). Functions and tasks. Retrieved from <https://web.maff.gov.kh/aboutus?lang=kh>
- Ministry of Agriculture Forestry and Fisheries (MAFF). (2019). Agricultural Sector Strategic Development Plan (2018-2022). Retrieved from <http://www.maff.gov.kh>
- Municipality, B. (2015). *Technical report on the land use master plan for Battambang municipality 2015–2030.* [report].
- Ngin, C. (2008). Farmers' associations in Cambodia: internal functions and external relations. Retrieved from https://www2.gsid.nagoya-u.ac.jp/blog/anda/files/2009/06/17_chanrith01_paper.pdf
- Phang, K. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของตำบลสวายปรอเตียล อำเภอสระอาง จังหวัดกันตล ราชอาณาจักรกัมพูชา. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 12(3), 89-98. Retrieved from <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/sskrujournal/article/view/149083/109514>
- Royal Government of Cambodai. (2019). National Strategic Development Plan 2019-2023. Retrieved from http://cdc-crdp.gov.kh/en/strategy/documents/nsdp-2019-2023_en.pdf
- Solomon Bizuayehu Wassie. (2018). Community Level Factors Affecting Participation Rate in Agricultural Cooperatives in Ethiopia. *Japanese Journal of Agricultural*

Economics 20, 57-60. doi:10.18480/jjae.20.0_57

The Royal Embassy of Cambodia. (2006). GEOGRAPHY. Retrieved from

<http://www.embassyofcambodia.org.nz/geography.htm>

United Nations. (1981). Yearbook of International Trade Statistics. *Rural Development*, 4(1), 111-124.

Wikipedia. (n.d). Agricultural Cooperative. Retrieved from

https://en.wikipedia.org/wiki/Agricultural_cooperative

World Bank. (2012). Poverty headcount ratio at national poverty lines (% of population)

- Cambodia. Retrieved from

<https://data.worldbank.org/indicator/SI.POV.NAHC?locations=KH>

World Cooperative Monitor. (2013). *Exploring the cooperative economy report 2013*.

Retrieved from

World Food Programme. (2019). Cambodia Country Strategic Plan (2019-2023).

Retrieved from <https://www.wfp.org/operations/kh02-cambodia-country-strategic-plan-2019-2023>

เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และราชการ. กรุงเทพฯ: บั๊คพอยท์.

โกวิทย์ พวงงาม. (2553). ธรรมนูญตำบลท้องถิ่น: ว่าโดยการมีส่วนร่วมและความโปร่งใส. กรุงเทพฯ: มูลนิธิส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2552). ประกาศนายทะเบียน ว่าด้วยคุณค่าสหกรณ์ อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์. กรุงเทพมหานคร.

กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2556). วาระแห่งชาติด้านการสหกรณ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2564). ความหมายของสหกรณ์. Retrieved from

<http://webhost.cpd.go.th/rlo/knowledge.html>

กัญญาณัฐ เทียนหล้า. (2560). แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ สำนักงานข่าวกรองแห่งชาติ จำกัด (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาศิลปศาสตร). มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

กุลจิรา เสาวลักษณ์จินดา. (2555). การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษาอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี”. คณะบริหารธุรกิจ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. Retrieved

- from <http://www.repository.rmutt.ac.th/dspace/handle/123456789/1023>
 คณะกรรมการแห่งชาติเพื่อการพัฒนา. (2554). นโยบายแห่งชาติสำหรับการพัฒนาตามแบบ
 ประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น 2554-2563 พนมเปญ: กองเลขาธิการของคณะกรรมการ
 แห่งชาติสำหรับการพัฒนาประชาธิปไตย.
- จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์ และ จุฑาทิพย์ พหลภาคย์. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิก
 สหกรณ์การเกษตรในเขตพื้นที่ภาคกลาง. วารสาร เศรษฐศาสตร์ และ กลยุทธ์ การ จัดการ
 (*Journal of Economics and Management Strategy*), 1(1), 4-15.
- ทิพวัล มลิแสง. (2553). การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดกระบี่.
 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). สุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี,
 ธรรมรัตน์ อรุณสินประเสริฐ. (2554). การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์การศึกษาศึกษา
 สหกรณ์หมู่บ้านสหพร จำกัด จังหวัดนครปฐม. วารสารวิทยบริการ, 22(3), 45-55.
- ธานินทร์ คงศิลา และ อนุสรณ์ กุลวงษ์. (2560). การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการใช้น้ำชลประทาน
 โครงการพัฒนากลุ่มน้ำก้านเนื่องมาจากการระชาชาติ วารสารการอาชีพและเทคโนโลยีศึกษา, 7(4),
 59-67. Retrieved from
<http://ojs.kmutnb.ac.th/index.php/JVTE/article/view/1803/1315>
- ประทานพร แก่นจันทร์. (2558). ปัจจัย ที่มี ผล ต่อ การ มี ส่วน ร่วม ของ ประชาชน ใน การ จัดการ
 ขยะ มูลฝอย ของ เทศบาล ใน จังหวัด ปทุมธานี. *Journal of Humanities and Social
 Sciences Valaya Alongkorn*, 10(3), 295-302.
- (ออกอากาศ: 25 กันยายน 2554). พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
 [Retrieved from <https://youtu.be/UiCAWYVmKE>
- ภริณี สักการณ. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในเขตควบคุมมลพิษ:
 กรณีศึกษาชุมชนมาบชะลูต อำเภอเมือง จังหวัดระยอง (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ).
 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์,
- มงคล จันทร์ส่อง. (2544). การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของสมาชิกสภาองค์การบริหาร
 ส่วนตำบล อำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการ
 บริหารทรัพยากรป่าไม้). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
- รัชฎาพร เกตานนท์ แนวแห่งธรรม. (2556). การพัฒนารูปแบบพิพิธภัณฑสถานเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้
 ในการสร้างความเข้มแข็งสู่ชุมชน (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒน
 ศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วชิรวัชร งามละม่อม. (2559). ทฤษฎีการมีส่วนร่วม. Retrieved from
https://learningofpublic.blogspot.com/2016/02/blog-post_79.html#more

- วรรณวีร์ บุญคุ้ม. (2561). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ กรุงเทพฯ: สจโรจ ดิจิตอล พรินท์ แอนด์ ก๊อบปี่เซ็นเตอร์.
- วิชรินทร์ อินทพรหม. (2557). รูปแบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน. วารสาร บัณฑิตศึกษา, 8(3), 279-289. Retrieved from <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JournalGradVRU/article/view/25526>
- วิชัญ หยกจินดา. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับ ไทร อำเภอน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี มหาวิทยาลัยบูรพา,
- สหพันธ์ ปัญญาภินัน. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาล ตำบลบ่อแฮ้ว อำเภอลำปาง จังหวัดลำปางวารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. วารสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 3(2). Retrieved from <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JLPRU/article/view/33216>
- สุธี วรประดิษฐ์. (2553). การมีส่วนร่วมของชุมชนงานสารสนเทศสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอก ระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดตราด. ตราด: สำนักงานการศึกษานอกระบบและ การศึกษา ตามอัธยาศัย จังหวัดตราด.
- สุรียา ยี่ขุน. (2534). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในระบบป่าชุมชน: ศึกษา เฉพาะกรณีตำบลศรีละกอ อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา. (วิทยานิพนธ์ปริญญา สังคมศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อุทัย ปริญาสุทธีรัตน์. (2561). การพัฒนาชุมชน: แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนา ประเด็นปัจจุบัน และ กรณีศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก ก หนังสือขอการอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

โทร.034-218790

ที่ อว 8606/6ว/3828

วันที่ 2 สิงหาคม 2564

เรื่อง ขอลงชื่อเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.โชติศ โปวิทยศิริธรรม

ด้วย Ms.Lay Sophan รหัสประจำตัว 61260201 นักศึกษาระดับปริญญาโทมาบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วม
ของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร : อ่างทองโมเดล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา "

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ขอลงชื่อผู้ตรวจในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจ
คุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

(อาจารย์ ดร.ชัชชาติ มากซื่อ)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

โทร.034-218790

ที่ อว 8606 (มฐ.)/59 2๖

วันที่ 2 สิงหาคม 2564

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิณี ฐานประิษณภนุ์

ด้วย Ms.Lay Sophan รหัสประจำตัว 61260201 นักศึกษาระดับปริญญาโทหาบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วม
ของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร : อําเภอโม่งตู๋ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา "

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจ
คุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

(อาจารย์ ดร. สอนมาส นกสูย)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

วิทยาการเกษตร คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

โทร.034-218790

ที่ อว 8606 (บงจ)/5826

วันที่ 2 สิงหาคม 2564

เรื่อง ขอยกเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.พิทักษ์ สุพรรณไพศาล

ด้วย Ms.Lay Sophan รหัสประจำตัว 61260201 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วม
ของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร : จังหวัดโม่งญี่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา"

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ขอยกคุณท่านในฐานะผู้ช่วยวิทยานิพนธ์เป็นผู้ตรวจ
คุณภาพเครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษา ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จัดมอบพระกฐณนี้

(อาจารย์ ดร. อริณาส มากสู้อ)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

-
- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน
1. รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม
 2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยวี ญาณปรีชาเศรษฐ์
 3. อาจารย์ ดร.พิทักษ์ สุพรรณโณภาพ

ภาคผนวก ค หนังสือขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล

No. 645/2023

Graduate School, Silpakorn University
Sanamchandra Palace Campus,
Nakhon Pathom 73000

February 3, 2023

Subject: Request for allowing a graduate student to interview and collect data

Dear Mr. Soun Somnang

Agricultural Cooperative Leader, Pralay Meanchey Agricultural Cooperative

Ms. Lay Sophatt is a graduate student, ID 61260201, at Graduate School, Silpakorn University. She is studying for Master Degree majoring in Development Education Program and is currently conducting her thesis research entitled "Guidelines for Promoting Community Participation in the Development of Agricultural Cooperatives in Moug Russie District, Battambang Province, in Cambodia"

In this regard, I would like you to kindly ask for your permission to allow the student to interview and collect data from you for the benefit of her educational purpose. For convenient coordination, Graduate School has permitted Ms. Lay Sophatt to contact you directly. Her mobile phone number is 061-461-1556. Your generous assistance is much appreciated.

Respectfully yours,

Sathit Niratisai

Assistant Professor Sathit Niratisai, Ph.D.
Dean of Graduate School (Acting)

Graduate School, Silpakorn University
Nakhon Pathom, Office Tel. 088-229-2013

No. 646/2023

Graduate School, Silpakorn University
Sanamchandra Palace Campus,
Nakhon Pathom 73000

February 3, 2023

Subject: Request for allowing a graduate student to interview and collect data

Dear Mr. Roy Thol

Agricultural Cooperative Co-leader, Pralay Meanchey Agricultural Cooperative

Ms. Lay Sophatt is a graduate student, ID 61260201, at Graduate School, Silpakorn University. She is studying for Master Degree majoring in Development Education Program and is currently conducting her thesis research entitled "Guidelines for Promoting Community Participation in the Development of Agricultural Cooperatives in Moug Russie District, Battambang Province, in Cambodia"

In this regard, I would like you to kindly ask for your permission to allow the student to interview and collect data from you for the benefit of her educational purpose. For convenient coordination, Graduate School has permitted Ms. Lay Sophatt to contact you directly. Her mobile phone number is 061-461-1556. Your generous assistance is much appreciated.

Respectfully yours,

Sathit Niratisai

Assistant Professor Sathit Niratisai, Ph.D.

Dean of Graduate School (Acting)

Graduate School, Silpakorn University
Nakhon Pathom, Office Tel. 088-229-2013

No. 647/2023

Graduate School, Silpakorn University
Sanamchandra Palace Campus,
Nakhon Pathom 73000

February 3, 2023

Subject: Request for allowing a graduate student to interview and collect data

Dear Mr. Prak Sim

Agricultural Cooperative Leader, Tekchet Kaksekor Kaa Meanchey Agricultural Cooperative

Ms. Lay Sophatt is a graduate student, ID 61260201, at Graduate School, Silpakorn University. She is studying for Master Degree majoring in Development Education Program and is currently conducting her thesis research entitled "Guidelines for Promoting Community Participation in the Development of Agricultural Cooperatives in Moug Russie District, Battambang Province, in Cambodia"

In this regard, I would like you to kindly ask for your permission to allow the student to interview and collect data from you for the benefit of her educational purpose. For convenient coordination, Graduate School has permitted Ms. Lay Sophatt to contact you directly. Her mobile phone number is 061-461-1556. Your generous assistance is much appreciated.

Respectfully yours,

Sathit Niratisai

Assistant Professor Sathit Niratisai, Ph.D.

Dean of Graduate School (Acting)

Graduate School, Silpakorn University
Nakhon Pathom, Office Tel. 088-229-2013

No. 648/2023

Graduate School, Silpakorn University
Sanamchandra Palace Campus,
Nakhon Pathom 73000

February 3, 2023

Subject: Request for allowing a graduate student to interview and collect data

Dear Mr. Chim Chan

Agricultural Cooperative Co-leader, Tekchet Kaksekor Kea Meanchey Agricultural
Cooperative

Ms. Lay Sophatt is a graduate student, ID 61260201, at Graduate School, Silpakorn University. She is studying for Master Degree majoring in Development Education Program and is currently conducting her thesis research entitled "Guidelines for Promoting Community Participation in the Development of Agricultural Cooperatives in Moung Russie District, Battambang Province, in Cambodia"

In this regard, I would like you to kindly ask for your permission to allow the student to interview and collect data from you for the benefit of her educational purpose. For convenient coordination, Graduate School has permitted Ms. Lay Sophatt to contact you directly. Her mobile phone number is 061-461-1556. Your generous assistance is much appreciated.

Respectfully yours,

Sathit Niratisai

Assistant Professor Sathit Niratisai, Ph.D.

Dean of Graduate School (Acting)

Graduate School, Silpakorn University
Nakhon Pathom, Office Tel. 088-229-2013

No. 649/2023

Graduate School, Silpakorn University
Sanamchandra Palace Campus,
Nakhon Pathom 73000

February 3, 2023

Subject: Request for allowing a graduate student to interview and collect data

Dear Mr. Pech Ky

Agricultural Cooperative Leader, Roka Mean Rith Agricultural Cooperative

Ms. Lay Sophatt is a graduate student, ID 61260201, at Graduate School, Silpakorn University. She is studying for Master Degree majoring in Development Education Program and is currently conducting her thesis research entitled "Guidelines for Promoting Community Participation in the Development of Agricultural Cooperatives in Moung Russie District, Battambang Province, in Cambodia"

In this regard, I would like you to kindly ask for your permission to allow the student to interview and collect data from you for the benefit of her educational purpose. For convenient coordination, Graduate School has permitted Ms. Lay Sophatt to contact you directly. Her mobile phone number is 061-461-1556. Your generous assistance is much appreciated.

Respectfully yours,

Sathit Niratisai

Assistant Professor Sathit Niratisai, Ph.D.

Dean of Graduate School (Acting)

Graduate School, Silpakorn University
Nakhon Pathom, Office Tel. 088-229-2013

No. 650/2023

Graduate School, Silpakorn University
Sanamchandra Palace Campus,
Nakhon Pathom 73000

February 3, 2023

Subject: Request for allowing a graduate student to interview and collect data

Dear Mr. Change Chandy

Agricultural Cooperative Leader, Punleuprey Toch Agricultural Cooperative

Ms. Lay Sophatt is a graduate student, ID 61260201, at Graduate School, Silpakorn University. She is studying for Master Degree majoring in Development Education Program and is currently conducting her thesis research entitled "Guidelines for Promoting Community Participation in the Development of Agricultural Cooperatives in Mounq Russie District, Battambang Province, in Cambodia"

In this regard, I would like you to kindly ask for your permission to allow the student to interview and collect data from you for the benefit of her educational purpose. For convenient coordination, Graduate School has permitted Ms. Lay Sophatt to contact you directly. Her mobile phone number is 061-461-1556. Your generous assistance is much appreciated.

Respectfully yours,

Sathit Niratisai

Assistant Professor Sathit Niratisai, Ph.D.

Dean of Graduate School (Acting)

Graduate School, Silpakorn University
Nakhon Pathom, Office Tel. 088-229-2013

No. 651/2023

Graduate School, Silpakorn University
Sanamchandra Palace Campus,
Nakhon Pathom 73000

February 3, 2023

Subject: Request for allowing a graduate student to interview and collect data

Dear Miss Choun Sokern

Accountant, Punleuprey Toch Agricultural Cooperative

Ms. Lay Sophatt is a graduate student, ID 61260201, at Graduate School, Silpakorn University. She is studying for Master Degree majoring in Development Education Program and is currently conducting her thesis research entitled "Guidelines for Promoting Community Participation in the Development of Agricultural Cooperatives in Moung Russie District, Battambang Province, in Cambodia"

In this regard, I would like you to kindly ask for your permission to allow the student to interview and collect data from you for the benefit of her educational purpose. For convenient coordination, Graduate School has permitted Ms. Lay Sophatt to contact you directly. Her mobile phone number is 061-461-1556. Your generous assistance is much appreciated.

Respectfully yours,

Sathit Niratisai

Assistant Professor Sathit Niratisai, Ph.D.
Dean of Graduate School (Acting)

Graduate School, Silpakorn University
Nakhon Pathom, Office Tel. 088-229-2013

No. 652/2023

Graduate School, Silpakorn University
Sanamchandra Palace Campus,
Nakhon Pathom 73000

February 3, 2023

Subject: Request for allowing a graduate student to interview and collect data

Dear Mr. Moul Mer

Agricultural Cooperative Leader, Chrey Bangkeun Phal Agricultural Cooperative

Ms. Lay Sophatt is a graduate student, ID 61260201, at Graduate School, Silpakorn University. She is studying for Master Degree majoring in Development Education Program and is currently conducting her thesis research entitled "Guidelines for Promoting Community Participation in the Development of Agricultural Cooperatives in Moug Russie District, Battambang Province, in Cambodia"

In this regard, I would like you to kindly ask for your permission to allow the student to interview and collect data from you for the benefit of her educational purpose. For convenient coordination, Graduate School has permitted Ms. Lay Sophatt to contact you directly. Her mobile phone number is 061-461-1556. Your generous assistance is much appreciated.

Respectfully yours,

Sathit Niratisai

Assistant Professor Sathit Niratisai, Ph.D.

Dean of Graduate School (Acting)

Graduate School, Silpakorn University
Nakhon Pathom, Office Tel. 088-229-2013

No. 653/2023

Graduate School, Silpakorn University
Sanamchandra Palace Campus,
Nakhon Pathom 73000

February 3, 2023

Subject: Request for allowing a graduate student to interview and collect data

Dear Miss Pern Pert

Accountant, Chrey Bangkeun Phal Agricultural Cooperative

Ms. Lay Sophatt is a graduate student, ID 61260201, at Graduate School, Silpakorn University. She is studying for Master Degree majoring in Development Education Program and is currently conducting her thesis research entitled "Guidelines for Promoting Community Participation in the Development of Agricultural Cooperatives in Moug Russie District, Battambang Province, in Cambodia"

In this regard, I would like you to kindly ask for your permission to allow the student to interview and collect data from you for the benefit of her educational purpose. For convenient coordination, Graduate School has permitted Ms. Lay Sophatt to contact you directly. Her mobile phone number is 061-461-1556. Your generous assistance is much appreciated.

Respectfully yours,

Sathit Niratisai

Assistant Professor Sathit Niratisai, Ph.D.

Dean of Graduate School (Acting)

Graduate School, Silpakorn University
Nakhon Pathom, Office Tel. 088-229-2013

No. 654/2023

Graduate School, Silpakorn University
Sanamchandra Palace Campus,
Nakhon Pathom 73000

February 3, 2023

Subject: Request for allowing a graduate student to interview and collect data

Dear Mr. Chin Yeat

Agricultural Cooperative Leader, Kakoh Agricultural Cooperative

Ms. Lay Sophatt is a graduate student, ID 61260201, at Graduate School, Silpakorn University. She is studying for Master Degree majoring in Development Education Program and is currently conducting her thesis research entitled "Guidelines for Promoting Community Participation in the Development of Agricultural Cooperatives in Moug Russie District, Battambang Province, in Cambodia"

In this regard, I would like you to kindly ask for your permission to allow the student to interview and collect data from you for the benefit of her educational purpose. For convenient coordination, Graduate School has permitted Ms. Lay Sophatt to contact you directly. Her mobile phone number is 061-461-1556. Your generous assistance is much appreciated.

Respectfully yours,

Sathit Niratisai

Assistant Professor Sathit Niratisai, Ph.D.
Dean of Graduate School (Acting)

Graduate School, Silpakorn University
Nakhon Pathom, Office Tel. 088-229-2013

ภาคผนวก ง รายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลัก

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลัก
ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 10 ท่าน

1. Mr. Soun Somnang is an agricultural Cooperative leader in Pralay Meanchey Agricultural Cooperative.
2. Mr. Roy Thol is an agricultural Cooperative co-leader in Pralay Meanchey Agricultural Cooperative.
3. Mr. Prak Sim is an agricultural Cooperative leader in Tekchet Kaksekor Kea Meanchey Agricultural Cooperative.
4. Mr. Chim Chan is an agricultural Cooperative co-leader in Tekchet Kaksekor Kea Meanchey Agricultural Cooperative.
5. Mr. Pech Ky is an agricultural Cooperative leader in Roka Mean Rith Agricultural Cooperative.
6. Mr, Change Chandy is an agricultural Cooperative leader in Punleuprey Toch Agricultural Cooperative.
7. Miss. Choun Sokern is an accountant in Punleuprey Toch Agricultural Cooperative.
8. Mr, Moul Mern is an agricultural Cooperative leader in Chrey Bangkeun Phal Agricultural Cooperative.
9. Miss Pern Pert is an accountant in Chrey Bangkeun Phal Agricultural Cooperative.
10. Mr. Chin Yeat is an agricultural Cooperative leader in Kakoh Agricultural Cooperative.

ภาคผนวก จ การตรวจสอบความสมเหตุสมผลของแบบสอบถาม

แบบตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญหาค่าดัชนีความสอดคล้องของ
วัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC)
 งานวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของ
 อำเภอโม่งฤๅญี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

คำชี้แจง : กรุณาพิจารณาความสอดคล้องระหว่างแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการ
 พัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅญี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา กับข้อความใน
 แบบสอบถาม โดยใช้หลักเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

- 1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅญี
 จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC
	1	2	3	
1. การเข้าร่วมตัดสินใจ				
1.1 ท่านมีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจ เพื่อ ตอบสนองความต้องการและมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน	+1	+1	+1	1
1.2 ท่านมีส่วนร่วมในการเลือกใช้ เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสม	+1	+1	+1	1
1.3 ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการเลือกตั้ง คณะกรรมการผู้นำสหกรณ์การเกษตร และผู้นำใน สหกรณ์ของท่าน	+1	+1	+1	1
1.4 ท่านมีส่วนร่วมในการตกลงค้าขายผลผลิตทาง การเกษตร กับสหกรณ์ตามอัตรากำหนดของสหกรณ์	+1	+1	+1	1
2. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์				
2.1 ท่านได้รับเงินปันผลจากสหกรณ์การเกษตร	+1	+1	+1	1
2.2 ท่านได้รับการกระจายผลกำไรที่ชุมชนได้รับ	+1	+1	+1	1
2.3 ท่านได้รับส่วนแบ่งเงินวัสดุ เทคนิค การอบรม	+1	0	+1	0.7

ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC
	1	2	3	
จากกระทรวงเกษตรกรรม หรือองค์กรพัฒนาเอกชน หรือสหกรณ์การเกษตรในท้องถิ่น				
2.4 ท่านมีส่วนร่วมในการใช้บริการอื่นๆ ในสหกรณ์การเกษตรของท่าน โดยเท่าเทียมกัน	+1	+1	+1	1
2.5 ท่านได้รับเงินกู้จากสหกรณ์การเกษตร	+1	+1	+1	1
2.6 ท่านได้รับความช่วยเหลือ การให้คำแนะนำการสอนเทคนิคในการทำการเกษตรจากสหกรณ์การเกษตร	+1	+1	+1	1
2.7 ท่านมีส่วนร่วมในการใช้ที่ดินหรือทรัพย์สินที่เป็นของสหกรณ์การเกษตร	+1	+1	+1	1
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน				
3.1 ท่านช่วยบริหารงานของสหกรณ์การเกษตร	0	+1	+1	0.7
3.2 ท่านช่วยจัดทำรายงานประจำปีของสหกรณ์การเกษตร	0	+1	+1	0.7
3.3 ท่านช่วยอำนวยความสะดวกในการประชุมประจำเดือนของคณะกรรมการและสมาชิกชุมชนเกษตรกรของสหกรณ์การเกษตร	0	+1	+1	0.7
3.4 ท่านได้ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการในสหกรณ์การเกษตร	0	+1	+1	0.7
3.5 ท่านมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตร	0	+1	+1	0.7
3.6 ท่านมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสมาชิกคนอื่น ๆ	0	+1	+1	0.7
4. การมีส่วนร่วมในการรับข้อมูล				
4.1 ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับบริการทางการเงินของสหกรณ์	+1	+1	+1	1
4.2 ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากสื่อต่างๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ การจัดนิทรรศการ จดหมายข่าว การจัดงานแถลงข่าว การติดประกาศ และการให้	+1	+1	+1	1

ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC
	1	2	3	
ข้อมูลผ่านเว็บไซต์				
4.3 ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับผลประโยชน์ของสหกรณ์	+1	+1	+1	1
4.4 ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์	+1	+1	+1	1
4.5 ท่านได้รับการเยี่ยมชมจากบุคลากรของสหกรณ์การเกษตร	+1	0	+1	0.7
4.6 ท่านได้รับข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับเทคโนโลยีและพันธุ์พืช	+1	+1	+1	1
5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล				
5.1 ท่านมีส่วนร่วม ในการสังเกตการณ์ในงานต่างๆ ของชุมชน	+1	+1	+1	1
5.2 ท่านได้เข้าร่วมประชุมสรุปกิจกรรมงานสหกรณ์ และการจัดทำรายงานเพื่อการปรับปรุงงานต่อไป	+1	+1	+1	1
5.3 ท่านได้เข้าร่วมประชุมเสนอความคิดเห็น เกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร	+1	+1	+1	1

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี
จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

คำอธิบายประกอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา
2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตร
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร
3. ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามนี้ให้ครบทุกข้อ ตามความเป็นจริง และตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยคำตอบทุกคำตอบจะเก็บเป็นความลับและไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด การตอบคำถามในแบบสอบถามครั้งนี้จะถูกนำมาใช้ในการศึกษาวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในเชิงวิชาการเท่านั้น
4. ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ในการตอบแบบสอบถาม

ขอบคุณในความร่วมมือของท่าน

นางสาว Lay Sophatt

นักศึกษาปริญญาโท สาขาพัฒนศึกษา

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา

ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

หากมีข้อสงสัยติดต่อ

โทร. 0614611556

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอ

โม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตร

คำอธิบาย โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง หน้าข้อความ

1. เพศ

 1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

 1. ไม่เกิน 30 ปี 2. 31 – 40 ปี 3. 41 – 50 ปี 4. 51 – 60 ปี 5. 60 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

 1. ประถมศึกษา 2. มัธยมศึกษาตอนต้น 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. 4. อนุปริญญา/ปวส. 5. ปริญญาตรี 6. สูงกว่าปริญญาตรี

4. รายได้ต่อเดือน

 1. ต่ำกว่า 8,000 บาท 2. 8,001 – 8,500 บาท 3. 8,501 – 9,000 บาท 4. 9,001 – 9,500 บาท 5. 9,500 บาทขึ้นไป

5. ระยะเวลาของการอยู่อาศัยในชุมชน

 1. 1 – 5 ปี 2. 6 – 10 ปี 3. 11 – 15 ปี 4. 16 – 20 ปี 5. 21 ปีขึ้นไป

6. กรรมสิทธิ์ในที่ดิน

 1. 1 – 2 เฮกตาร์ 2. 3 – 4 เฮกตาร์ 3. 5 – 6 เฮกตาร์ 4. 7 – 8 เฮกตาร์ 5. 9 – 10 เฮกตาร์ 6. 11 เฮกตาร์ขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของ
อำเภอโม่งฤๅ จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านในการพัฒนาสหกรณ์
การเกษตร

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
	1. การเข้าร่วมตัดสินใจ					
1.1	ท่านมีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจ เพื่อตอบสนองความต้องการ และมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน					
1.2	ท่านมีส่วนร่วมในการเลือกใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสม					
1.3	ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการเลือกตั้งคณะกรรมการผู้นำ สหกรณ์การเกษตร และผู้นำในสหกรณ์ของท่าน					
1.4	ท่านมีส่วนร่วมในการตกลงค้าขายผลผลิตทางการเกษตร กับ สหกรณ์ตามอัตรากำหนดของสหกรณ์					
	2. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์					
2.1	ท่านได้รับเงินปันผลจากสหกรณ์การเกษตร					
2.2	ท่านได้รับการกระจายผลกำไรที่ชุมชนได้รับ					
2.3	ท่านได้รับส่วนแบ่งเงินวัสดุ เทคนิค การอบรม จากกระทรวง เกษตรกรรม หรือองค์กรพัฒนาเอกชน หรือสหกรณ์การเกษตร ในท้องถิ่น					
2.4	ท่านมีส่วนร่วมในการใช้บริการอื่นๆ ในสหกรณ์การเกษตรของท่านโดยเท่าเทียมกัน					
2.5	ท่านได้รับเงินกู้จากสหกรณ์การเกษตร					
2.6	ท่านได้รับความช่วยเหลือ การให้คำแนะนำการสอนเทคนิคใน การทำการเกษตรจากสหกรณ์การเกษตร					
2.7	ท่านมีส่วนร่วมในการใช้ที่ดินหรือทรัพย์สินที่เป็นของสหกรณ์ การเกษตร					
	3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน					
3.1	ท่านช่วยบริหารงานของสหกรณ์การเกษตร					

ข้อ	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
3.2	ท่านช่วยจัดทำรายงานประจำปีของสหกรณ์การเกษตร					
3.3	ท่านช่วยอำนวยความสะดวกในการประชุมประจำปีเดือนของคณะกรรมการและสมาชิกชุมชนเกษตรกรของสหกรณ์การเกษตร					
3.4	ท่านได้ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการในสหกรณ์การเกษตร					
3.5	ท่านมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตร					
3.6	ท่านมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสมาชิกคนอื่น ๆ					
4. การมีส่วนร่วมในการรับข้อมูล						
4.1	ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับบริการทางการเงินของสหกรณ์					
4.2	ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากสื่อต่างๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ การจัดนิทรรศการ จัดหมาย ข่าว การจัดงานแถลงข่าว การติดประกาศ และการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์					
4.3	ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับผลประโยชน์ของสหกรณ์					
4.4	ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์					
4.5	ท่านได้รับการเยี่ยมเยียนจากบุคลากรของสหกรณ์การเกษตร					
4.6	ท่านได้รับข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับเทคโนโลยี และพันธุ์พืช					
5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล						
5.1	ท่านมีส่วนร่วม ในการสังเกตการณ์ในงานต่างๆของชุมชน					
5.2	ท่านได้เข้าร่วมประชุมสรุปกิจกรรมงานสหกรณ์ และการจัดทำรายงานเพื่อการปรับปรุงงานต่อไป					
5.3	ท่านได้เข้าร่วมประชุมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอ
โม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตร

1. การเข้าร่วมตัดสินใจ

.....

.....

.....

2. มีส่วนร่วมรับผลประโยชน์

.....

.....

.....

3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

.....

.....

.....

4. การมีส่วนร่วมในการรับข้อมูล

.....

.....

.....

5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

.....

.....

.....

.....ขอขอบคุณอย่างสูงที่สละเวลาให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้.....

ภาคผนวก ข แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ระดับลึก

แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ระดับลึก

เรื่อง

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอ
โม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา

ชื่อผู้ให้ข้อมูลหลักตำแหน่ง.....

หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีแนวทาง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนใน
การพัฒนาสหกรณ์การเกษตรของอำเภอโม่งฤๅษี จังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา เป็นอย่างไร

1. ท่านมีแนวทางการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรในแต่ละด้าน
อย่างไร

1.1 การเข้าร่วมตัดสินใจ

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 มีส่วนร่วมรับผลประโยชน์

.....

.....

.....

.....

.....

1.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

.....

.....

.....

.....

.....

1.4 การมีส่วนร่วมในการรับข้อมูล

.....

.....

.....

.....

.....

1.5 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

.....

.....

.....

.....

.....ขอพระคุณอย่างสูงที่สละเวลาให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	Lay Sophatt
วัน เดือน ปี เกิด	01 April 1992
สถานที่เกิด	PH.KEAR3/KH.KEAR.SR.MOUNGRUSSEI/BATTAMBANG
วุฒิการศึกษา	The degree of Bachelor of Arts, Khmer Literature, Phnom Penh, Kingdom of Cambodia
ที่อยู่ปัจจุบัน	PH.KEAR3/KH.KEAR.SR.MOUNGRUSSEI/BATTAMBANG

